جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

معارف اسلامی

Islamic Teachings

مقطع کارشناسی پیوسته

گروه حوزوی-دانشگاهی

باسمه تعالی

نام رشته: معارف اسلامی

عنوان گرایش:-

گروه تحصیلی: علوم انسانی

دوره تحصیلی: کارشناسی پیوسته

زیرگروه تحصیلی: علوم حوزوی -دانشگاهی

نوع مصوبه: بازنگری

پیشنهادی: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

تاریخ تصویب: ۱۴۰۲/۰۹/۰۱

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی پیوسته رشته معارف اسلامی، در جلسه شماره ۳۲ تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۱ گروه تخصصی برنامه‌ریزی و گسترش دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و پژوهشی خاص (حوزوی-دانشگاهی) به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مرتبط با گروه حوزوی-دانشگاهی پذیرفته می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو – این برنامه درسی، جایگزین برنامه درسی رشته معارف اسلامی مصوب جلسه ۹۴ تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۰۸ کمیسیون برنامه‌ریزی آموزشی عالی می‌شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مرتبط با گروه علوم حوزوی-دانشگاهی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر رضا نقی‌زاده
مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی
و دبیر کمیسیون

دکتر قاسم عموعابدینی
معاون آموزشی و رئیس کمیسیون

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی و آموزشی

جمهوری اسلامی‌ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

معارف اسلامی

Islamic Teachings

مقطع کارشناسی پیوسته

(آموزش از راه دور)

ویژه موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره

بر اساس مصوبه جلسه شماره ۵۶۳ تاریخ ۱۳۸۴/۰۹/۰۵ شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

جدول تغییرات

ردیف	در برنامه قبلی	در برنامه بازنگری شده
۱		اخلاق اسلامی
۲	تربیت بدنی	تربیت بدنی(۱)
۳		تربیت بدنی(۲)
۴	انقلاب اسلامی ایران	انقلاب اسلامی ایران
۵	زبان انگلیسی عمومی	زبان خارجه
۶	زبان فارسی	زبان فارسی
۷	اندیشهٔ اسلامی(۱)	اندیشه اسلامی(۱)
۸	اندیشهٔ اسلامی(۲)	اندیشه اسلامی(۲)
۹	دانش خانواده و جمعیت	دانش خانواده و جمعیت
۱۰	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	فرهنگ و تمدن اسلام و ایران
۱۱		تفسیر موضوعی قرآن
۱۲	آموزش فلسفه (۱) و (۲)	فلسفه اسلامی۱
۱۳	آموزش فلسفه (۳)	فلسفه اسلامی۲
۱۴	آموزش فلسفه (۴)	فلسفه اسلامی۳
۱۵	آموزش فلسفه (۵)	فلسفه اسلامی۴
۱۶		فلسفه علوم انسانی (مبانی)
۱۷	روش تحقیق	روش تحقیق (۱)
۱۸		روش تحقیق (۲)
۱۹	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	تاریخ تحلیلی اسلام
۲۰	تاریخ تحلیلی معاصر	تاریخ اندیشه معاصر ایران
۲۱	درآمدی بر منطق	درآمدی بر منطق
۲۲	معارف قرآن۲ (خداشناسی در قرآن)	خداشناسی (۱)
۲۳		خداشناسی (۲)
۲۴	معارف قرآن۳ (جهان شناسی در قرآن)	جهان شناسی
۲۵	معارف قرآن۴ (انسان شناسی در قرآن)	انسان‌شناسی (۱)
۲۶		انسان‌شناسی (۲)

۲۷	معارف قرآن۵ (راه و راهنماشناسی در قرآن)	راه و راهنماشناسی (۱)
۲۸		راه و راهنماشناسی (۲)
۲۹	معارف قرآن۱ (قرآن شناسی)	قرآن‌شناسی
۳۰	فلسفه اخلاق	مبادی اخلاق
۳۱	اخلاق اسلامی۱ (کلیات)	اخلاق الهی و فردی
۳۲	اخلاق اسلامی۲ (اخلاق الهی-فردی-اجتماعی)	اخلاق اجتماعی و اخلاق محیط زیست
۳۳	معارف قرآن۶ (جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن)	جامعه و تاریخ
۳۴	معارف قرآن۷ (حقوق و سیاست در قرآن)	مبانی و نظام حقوقی
۳۵	نظام سیاسی اسلام	مبانی و نظام سیاسی
۳۶	اقتصاد اسلامی	اقتصاد
۳۷	مدیریت اسلامی	مدیریت
۳۸	درآمدی بر منطق	درآمدی بر منطق
۳۹	زبان قرآن۱ (صرف)	زبان عمومی۱
۴۰	زبان قرآن۴ و ۵ (نحو)	زبان عمومی۲
۴۱	زبان قرآن۶ (نحو)	زبان عمومی۳
۴۲		آشنایی با علم اقتصاد
۴۳	مبانی جامعه‌شناسی	آشنایی با علم جامعه شناسی
۴۴	نظام حقوقی اسلام	آشنایی با علم حقوق
۴۵	روان‌شناسی	آشنایی با علم روان شناسی
۴۶	تعلیم و تربیت اسلامی	آشنایی با علم تعلیم و تربیت
۴۷		آشنایی با علم سیاست
۴۸		آشنایی با علم مدیریت
۴۹	آشنایی با عرفان اسلامی	آشنایی با عرفان اسلامی
۵۰	مبانی فقه و اصول	مبانی فقه و اصول
۵۱	فقه (۱)	فقه (۱)
۵۲	فقه (۲)	فقه (۲)
۵۳	فقه (۳)	فقه (۳)
۵۴	سیره معصومان (ع)	سیره معصومان (ع)
۵۵	آسیب شناسی انقلاب اسلامی‌براساس وصیت نامه سیاسی و الهی امام (ره)	آسیب شناسی انقلاب اسلامی‌براساس وصیت نامه سیاسی و الهی امام (ره)
۵۶	زبان قرآن۷ (نحو)	تجزیه و ترکیب
۵۷	زبان قرآن۸ (مفردات قرآن کریم)	مفردات قرآن کریم

۵۸	معارف شیعه	معارف شیعه
۵۹	زبان انگلیسی تخصصی متون اسلامی(۱)	زبان انگلیسی تخصصی متون اسلامی
۶۰	مسائل فرهنگی در اندیشه امام خمینی و مقام معظم رهبری	مسائل فرهنگی در اندیشه امام خمینی و مقام معظم رهبری
۶۱	پوشش در اسلام	پوشش در اسلام
۶۲	آشنایی با احادیث ۱ (کلیات)	آشنایی با احادیث ۱ (کلیات)
۶۳	آشنایی با احادیث ۲ (کاربردی)	آشنایی با احادیث ۲ (کاربردی)
۶۴	تاریخ قرآن	تاریخ قرآن
۶۵	تاریخ امامت	تاریخ امامت
۶۶	آشنایی با تاریخ کشورهای اسلامی	آشنایی با تاریخ کشورهای اسلامی
۶۷	تاریخ تشیع	تاریخ تشیع
۶۸	مسائل جدید کلامی	مسائل جدید کلامی
۶۹	معرفت شناسی و مبانی معرفت دینی	معرفت شناسی و مبانی معرفت دینی
۷۰	آشنایی با نهج البلاغه	آشنایی با نهج البلاغه
۷۱	معارف نهج البلاغه	معارف نهج البلاغه
۷۲	مهدویت	مهدویت
۷۳	بهائیت و وهابیت	بهائیت و وهابیت
۷۴	زبان قرآن۲ (صرف)	حذف
۷۵	زبان قرآن۳ (نحو)	حذف
۷۶	تجوید و روانخوانی	حذف
۷۷	معارف در ادعیه و زیارات	حذف
۷۸	آشنایی با ادیان	حذف
۷۹	زبان انگلیسی تخصصی متون اسلامی(۲)	حذف
۸۰	عرفان‌های کاذب	حذف

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

مقدمه

۱. تعریف و هدف

دین اسلام با برخورداری از محتوای غنی در تمامی‌شئون مادی و معنوی انسان و خصوصا توجه به رشد مصالح فطری انسان، قلوب انسان‌های آزاده را در اقصی نقاط جهان به خود جذب کرده است و روز به روز به علاقمندان آشنایی با معارف اسلامی‌در پهنه گیتی به خصوص پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی‌ایران افزوده می‌شود.

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی‌به رهبری حضرت امام خمینی(ره) احکام و ارزش‌های نورانی اسلام در سراسر جهان مخاطبین جدیدی یافت و از آنجا که در تعالیم روح بخش اسلامی‌تاکید بسیاری در زمینه گسترش مرزهای دانش و کسب معرفت و شناخت در جهت قدم گذاشتن در مسیر قرب الهی شده است؛ ضرورت قدم برداشتن در مسیر نشر و گسترش معارف اسلامی‌و ارائه آن به حقیقت جویان جهان را بیش از پیش روشن می‌سازد.

براساس چنین درکی از واقعیات ایران اسلامی‌و جهان اسلام و چشم‌انداز روشن پیش رو، برنامه آموزشی دوره کارشناسی معارف اسلامی (آموزش مجازی و نیمه حضوری) موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) ارائه می‌گردد.

۲. ویژگی‌های برنامه

در این دوره، دانشجویان با فراگیری علوم و معارف اسلامی با مبانی و ساختار فرهنگ اسلامی آشنا شده و می‌توانند به تحکیم اعتقادات دینی خود، با استفاده از منابع معتبر اسلامی، بپردازند. ضمن آنکه برای پاسخگویی به شبهاتی که با انگیزه‌های گوناگون مطرح می‌گردد، با روش عقلی پاسخ مناسب را ارائه نمایند.

به همین دلیل به منظور همگانی شدن، در دسترس بودن و ارتباط دوسویه با طیف وسیعی از فراگیران با استفاده از ظرفیت‌های سخت افزاری و نرم‌افزاری در حوزه آموزش مجازی و نیمه حضوری بر پایه شبکه جهانی اینترنت و ویژگی‌ها و قابلیت‌های این شبکه فراگیر، این فرصت فراهم است تا به حجم وسیعی از نیازهای مخاطبان و علاقه‌مندان به فراگیری اندیشه‌های ناب دینی و علوم اسلامی‌در داخل و خارج از کشور پاسخ داده شود.

۳. اهداف اساسی دوره

- آشنا نمودن اقشار مختلف مردم با معارف اسلامی‌و تعمیق آن با استفاده از ابزارهای آموزش مجازی؛
- ایجاد آمادگی برای ترویج، تبیین و دفاع از تعالیم و حقایق دینی در میان آحاد جامعه؛
- تقویت اطلاعات دینی فراگیران در مقابل تهاجم اعتقادی و فرهنگی؛
- زمینه سازی برای توسعه کمی‌و کیفی معارف اسلامی؛
- ایجاد زمینه به منظور بهره‌گیری از معارف اسلامی‌در جنبه‌های فردی و اجتماعی.

۴. ضرورت و اهمیت

- بعد از دو دهه فعالیت چشمگیر مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) در زمینه آموزش عالی برای طلاب و فضلای حوزه‌های علمیه، درخواست‌های فراوانی از سوی مشاقان فراگیری علوم و معارف اسلامی، به ویژه قشر جوان و فرهنگی کشور، برای طی دوره آموزش معارف اسلامی‌متناسب با نیازهای فکری و فرهنگی جامعه مطرح گردید. پرداختن به این نیاز و پاسخگویی مناسب آن، مورد حمایت اساتید و بزرگان حوزه علمیه

و دلسوزان جامعه فرهنگی کشور قرار گرفت. بر این اساس دوره آموزش رشته معارف اسلامی که تا کنون در چند نوبت در این موسسه به اجراء در آمده است، مورد بازبینی و طراحی دقیق قرار گرفت.

- نظام آموزشی دوره معارف اسلامی‌مجازی با استفاده از بستر نرم‌افزاری و سخت‌افزاری الکترونیکی در قالب‌های کلاس‌های آفلاین، کلاس‌های آنلاین، چند رسانه‌ای، کلاس‌های رفع اشکال، لوح‌های فشرده، ویدئو کنفرانس‌ها و مواردی از این قبیل ارائه می‌شود.
- نظام آموزشی دوره معارف اسلامی‌نیمه حضوری نیز با تشکیل چهار تا شش جلسه کلاس حضوری، استفاده از کلاس‌های آنلاین و آفلاین، کلاس‌های رفع اشکال و مواردی از این قبیل برگزار می‌گردد.
- نظام درسی در این دوره‌ها واحدی بوده و فراگیران در طی ۱۶ هفته دروس مربوط به هر نیمسال را فراگرفته و در پایان نیمسال با حضور در مراکز امتحان از دروس ارائه شده آزمون به عمل می‌آید. طول دوره متناسب با آموزش‌های مجازی و نیمه حضوری، حداکثر ۵ سال می‌باشد و به فارغ‌التحصیلان این دوره مدرک کارشناسی با عنوان «معارف اسلامی» به شیوه آموزش مجازی یا نیمه حضوری اعطاء خواهد شد.

۵. توانایی دانش‌آموختگان

- دانش‌آموختگان با اتمام این دوره، دارای توانمندی‌های ذیل خواهند شد:
- ۱. انتقال و ترویج معارف و آموزه‌های اسلامی‌برای عموم مردم و علاقه‌مندان؛
- ۲. پاسخگو به هجمه‌های علمی‌و شبهات دینی؛
- ۳. نیروهایی متخصص در زمینه علوم انسانی- اسلامی‌جهت استفاده در نظام جمهوری اسلامی‌ایران؛
- ۴. توانمند جهت ارتقای آموزش‌های تخصصی مرتبط با معارف اسلامی‌در مقاطع بالاتر.

۶. شرایط و ضوابط ورود به دوره

- ۷-۱. اتمام دوره پیش‌دانشگاهی یا دیپلم نظام قدیم و یا سطح یک حوزه؛
- ۷-۲. نداشتن منع قانونی تحصیل از نظر مقررات نظام وظیفه عمومی(ویژه آقایان)؛
- ۷-۳. داشتن شرایط عمومی‌و اختصاصی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات و مقررات مراجع ذی‌صلاح که هر ساله از طریق سازمان سنجش آموزش کشور اطلاع‌رسانی می‌گردد؛
- ۷-۴. احراز توانمندی علمی‌مطابق مقررات «وزارت» و «مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)» که هر ساله از طریق سازمان سنجش آموزش کشور اطلاع رسانی می‌گردد.

- مواد امتحانی و ضرایب:

ردیف	مواد	محتوا	ضرایب
۱	دین و زندگی	در حد دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی رشته علوم انسانی	۳
۲	عربی	در حد دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی رشته علوم انسانی	۲
۳	منطق	در حد دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی رشته علوم انسانی	۲
۴	تاریخ اسلام	در حد دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی رشته علوم انسانی	۲
۵	زبان انگلیسی	در حد دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی رشته علوم انسانی	۲

۷.تعداد و نوع واحدهای درسی در هر دوره

- کل واحدهای تدوین شده این دوره از نظر محتوایی نظری بوده و باید از میان ۱۵۲ واحد تدوین شده، ۱۴۰ واحد گذرانده شود. مطابق جداول عناوین دروس، ارزش واحدی کل دوره که دانشجو باید بگذراند، در چهار نوع دروس ذیل تفکیک شده است:
-

جدول (۱)- توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد
دروس عمومی	۲۲
دروس پایه	۲۸
دروس تخصصی	۸۰
دروس اختیاری	۱۰
جمع	۱۴۰

نکته: سرفصل‌های دروس عمومی‌مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی برای همه رشته‌های مقطع کارشناسی پیوسته یکسان می‌باشد.

جدول (۲)- عنوان و مشخصات کلی دروس عمومی(مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی)

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
۱۰۱	اخلاق اسلامی	۲	*			۳۲		
۱۰۲	تربیت بدنی(۱)	۱			*	۱۶	۱۶	
۱۰۳	تربیت بدنی(۲)	۱			*	۱۶	۱۶	۱۰۲
۱۰۴	انقلاب اسلامی ایران	۲	*			۳۲		
۱۰۵	زبان خارجه (زبان پیش نیاز)	۴	*			۶۴		
۱۰۶	زبان فارسی	۳	*			۴۸		
۱۰۷	اندیشه اسلامی(۱)	۲	*			۳۲		
۱۰۸	اندیشه اسلامی(۲)	۲	*			۳۲		۱۰۷
۱۰۹	دانش خانواده و جمعیت	۱	*			۱۶		
۱۱۰	فرهنگ و تمدن اسلام و ایران	۲	*			۳۲		
۱۱۱	تفسیر موضوعی قرآن	۲	*			۳۲		
	جمع	۲۲						

جدول (۳)- عنوان و مشخصات کلی دروس پایه

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
۲۰۱	فلسفه اسلامی ۱	۴	*			۶۴		
۲۰۲	فلسفه اسلامی ۲	۴	*			۶۴		
۲۰۳	فلسفه اسلامی ۳	۴	*			۶۴		
۲۰۴	فلسفه اسلامی ۴	۴	*			۶۴		
۲۰۵	فلسفه علوم انسانی (مبانی)	۲	*			۳۲		
۲۰۶	روش تحقیق (۱)	۲	*			۳۲		
۲۰۷	روش تحقیق (۲)	۲	*			۳۲		
۲۰۸	تاریخ تحلیلی اسلام	۲	*			۳۲		
۲۰۹	تاریخ اندیشه معاصر ایران	۲	*			۳۲		
۲۱۰	درآمدی بر منطق	۲	*			۳۲		
	جمع	۲۸						

جدول (٤)- عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
۳۰۱	خداشناسی (۱)	۲	*			۳۲		
۳۰۲	خداشناسی (۲)	۲	*			۳۲		
۳۰۳	جهان‌شناسی	۲	*			۳۲		
۳۰۴	انسان‌شناسی (۱)	۲	*			۳۲		
۳۰۵	انسان‌شناسی (۲)	۲	*			۳۲		
۳۰۶	راه و راهنماشناسی (۱)	۲	*			۳۲		
۳۰۷	راه و راهنماشناسی (۲)	۲	*			۳۲		
۳۰۸	قرآن‌شناسی	۲	*			۳۲		
۳۰۹	مبادی اخلاق	۲	*			۳۲		
۳۱۰	اخلاق الهی و فردی	۲	*			۳۲		
۳۱۱	اخلاق اجتماعی و اخلاق محیط‌زیست	۲	*			۳۲		
۳۱۲	جامعه و تاریخ	۲	*			۳۲		
۳۱۳	مبانی و نظام حقوقی	۲	*			۳۲		
۳۱۴	مبانی و نظام سیاسی	۲	*			۳۲		
۳۱۵	اقتصاد	۲	*			۳۲		
۳۱۶	مدیریت	۲	*			۳۲		
۳۱۷	مبانی فقه و اصول	۲	*			۳۲		_
۳۱۸	فقه (۱)	۲	*			۳۲		_
۳۱۹	فقه (۲)	۲	*			۳۲		
۳۲۰	فقه (۳)	۲	*			۳۲		
۳۲۱	تجزیه و ترکیب	۲	*			۳۲		
۳۲۲	مفردات قرآن کریم	۲	*			۳۲		
۳۲۳	معارف شیعه	۲	*			۳۲		
۳۲۴	سیره معصومان (ع)	۲	*			۳۲		
۳۲۵	تاریخ تشیع	۲	*			۳۲		
۳۲۶	آشنایی با احادیث ۱ (کلیات)	۲	*			۳۲		

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری – عملی	نظری	عملی	
۳۲۷	آشنایی با احادیث ۲ (کاربردی)	۲	*			۳۲		
۳۲۸	آشنایی با نهج البلاغه	۲	*			۳۲		
۳۲۹	معارف نهج البلاغه	۲	*			۳۲		
۳۳۰	مسائل جدید کلامی	۲	*			۳۲		
۳۳۱	معرفت شناسی و مبانی معرفت دینی	۲	*			۳۲		
۳۳۲	تاریخ امامت	۲	*			۳۲		
۳۳۳	تاریخ قرآن	۲	*			۳۲		
۳۳۴	آسیب شناسی انقلاب اسلامی براساس وصیت نامه سیاسی و الهی امام (ره)	۲	*			۳۲		
۳۳۵	مسائل فرهنگی در اندیشه امام خمینی و مقام معظم رهبری	۲	*			۳۲		
۳۳۶	پوشش در اسلام	۲	*			۳۲		
۳۳۷	مهدویت	۲	*			۳۲		
۳۳۸	بهائیت و وهابیت	۲	*			۳۲		
۳۳۹	زبان انگلیسی تخصصی متون اسلامی	۲	*			۳۲		
۳۴۰	آشنایی با تاریخ کشورهای اسلامی	۲	*			۳۲		
	جمع	۸۰						

جدول (۵)- عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
۴۰۱	زبان عمومی۱	۲		*		۶۴		
۴۰۲	زبان عمومی۲	۲		*		۶۴		
۴۰۳	زبان عمومی۳	۲		*		۶۴		
۴۰۴	آشنایی با علم اقتصاد	۲	*			۳۲		
۴۰۵	آشنایی با علم جامعه شناسی	۲	*			۳۲		
۴۰۶	آشنایی با علم حقوق	۲	*			۳۲		
۴۰۷	آشنایی با علم روان شناسی	۲	*			۳۲		
۴۰۸	آشنایی با علم تعلیم و تربیت	۲	*			۳۲		
۴۰۹	آشنایی با علم سیاست	۲	*			۳۲		
۴۱۰	آشنایی با علم مدیریت	۲	*			۳۲		
۴۱۱	آشنایی با عرفان اسلامی	۲	*			۳۲		
	جمع	۲۲						

* از مجموع دروس اختیاری ۱۰ واحد به اختیار دانش پژوه گذرانده می‌شود.

عنوان درس به فارسی:	فلسفه اسلامی ۱		
عنوان درس به انگلیسی:	Islamic Philosophy 1	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ■	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی □	عملی □
تعداد واحد:	٤	اختیاری □	نظری-عملی □
تعداد ساعت:	٦٤	رساله / پایان‌نامه □	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی□ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی اجمالی با سیر اندیشه فلسفی، رابطه فلسفه با علوم و معارف، ضرورت آموختن فلسفه، و معرفت شناسی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- سیر تفکر اسلامی‌از آغاز تا عصر کنونی
- سیر تفکر فلسفی از قرون وسطی تا قرن هجدهم میلادی
- سیر تفکر فلسفی در دو قرن اخیر
- معانی اصطلاحی علم و فلسفه
- فلسفه و علوم
- چیستی فلسفه
- موقعیت فلسفه
- روش تحقیق در فلسفه
- رابطه میان فلسفه و علوم
- ضرورت فلسفه
- شناخت شناسی
- بداهت اصول شناخت شناسی
- اقسام شناخت
- علم حصولی
- اقسام مفاهیم کلی
- حس گرائی
- نقش عقل و حس در تصورات
- نقش عقل و حس در تصدیقات

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- آموزش فلسفه استاد محمدتقی مصباح یزدی

عنوان درس به فارسی:	فلسفه اسلامی ۲		
عنوان درس به انگلیسی:	Islamic Philosophy 2	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	فلسفه ۱	پایه ■	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی □	عملی □
تعداد واحد:	٤	اختیاری □	نظری-عملی □
تعداد ساعت:	٦٤	رساله / پایان‌نامه □	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی□ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

تکمیل بحث شناخت شناسی و آشنایی با مباحث وجود، و مباحث علت و معلول از هستی شناسی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ارزش شناخت
- ارزشیابی قضایای اخلاقی و حقوقی
- مقدمه هستی شناسی
- مفهوم وجود
- واقعیت عینی
- و جود و ماهیت
- احکام ماهیت
- اصالت وجود
- وحدت و کثرت
- وحدت و کثرت در وجود عینی
- مراتب وجود
- علت و معلول
- اصل علیت
- رابطه علیت
- رابطه علیت در مادیات
- وابستگی معلول به علت
- مناسبات علت و معلول

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- آموزش فلسفه استاد محمدتقی مصباح یزدی

عنوان درس به فارسی:	فلسفه اسلامی ۳		
عنوان درس به انگلیسی:	Islamic Philosophy 3	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	فلسفه ۲	پایه ■	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی □	عملی □
تعداد واحد:	٤	اختیاری □	نظری-عملی □
تعداد ساعت:	٦٤	رساله / پایان‌نامه □	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی□ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی با مباحث هستی شناسی(تکمیل مباحث علیّت، مجرد و مادی، ثابت و متغیّر)

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- احکام علت و معلول
- علت فاعلی
- علت غائی
- هدفمندی جهان
- مجرد و مادی
- مکان چیست
- زمان چیست
- انواع جواهر
- ماده و صورت
- اعراض
- کیفیت
- حقیقت علم
- اتحاد عالم و معلوم
- ثابت و متغیر
- قوه و فعل

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- آموزش فلسفه استاد محمدتقی مصباح یزدی

عنوان درس به فارسی:	فلسفه اسلامی٤		
عنوان درس به انگلیسی:	Islamic Philosophy 4	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	فلسفه ۳	پایه ■	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی □	عملی □
تعداد واحد:	٤	اختیاری □	نظری-عملی □
تعداد ساعت:	٦٤	رساله / پایان‌نامه □	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی□ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی اجمالی با سیر اندیشه فلسفی، رابطه فلسفه با علوم و معارف، ضرورت آموختن فلسفه، و معرفت شناسی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- سیر تفکر اسلامی‌از آغاز تا عصر کنونی
- سیر تفکر فلسفی از قرون وسطی تا قرن هجدهم میلادی
- سیر تفکر فلسفی در دو قرن اخیر
- معانی اصطلاحی علم و فلسفه
- فلسفه و علوم
- چیستی فلسفه
- موقعیت فلسفه
- روش تحقیق در فلسفه
- رابطه میان فلسفه و علوم
- ضرورت فلسفه
- شناخت شناسی
- بداهت اصول شناخت شناسی
- اقسام شناخت
- علم حصولی
- اقسام مفاهیم کلی
- حس گرائی
- نقش عقل و حس در تصورات
- نقش عقل و حس در تصدیقات

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- آموزش فلسفه استاد محمدتقی مصباح یزدی

عنوان درس به فارسی:	فلسفه علوم انسانی (مبانی)		
عنوان درس به انگلیسی:	Philosophy of the Human Sciences (Foundations)		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ■ نظری ■
دروس هم‌نیاز:			تخصصی □ عملی □
تعداد واحد:	۲		اختیاری □ نظری-عملی □
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه □

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی□ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

.....

هدف کلی:

آشنایی با کلیات و مبانی فلسفی علوم انسانی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات
- مبانی معرفت‌شناختی
- مبانی هستی‌شناختی
- مبانی الهیاتی
- مبانی انسان‌شناختی
- مبانی ارزش‌شناختی علوم انسانی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- جوادی آملی، عبدالله. منزلت عقل در هندسهٔ معرفت دینی. تنظیم و تحقیق احمد واعظی. قم: مرکز نشر اسراء، ۱۳۸۶.
- فروند، ژولین. نظریه‌های مربوط به علوم انسانی. ترجمه علی‌محمد کاردان. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۵.
- گروه نویسندگان، زیر نظر. فلسفهٔ تعلیم و تربیت اسلامی. تهران: مؤسسهٔ فرهنگی مدرسهٔ برهان (انتشارات مدرسه)، ۱۳۹۰.
- مصباح یزدی، محمد تقی، «رابطهٔ ایدئولوژی و فرهنگ اسلامی با علوم انسانی،» در مجموعه مقالات وحدت حوزه و دانشگاه و بومی و اسلامی کردن علوم انسانی، ۲۷ آذر ۱۳۷۸، ص ۹۰-۷۴.
- مصباح، علی. جزوهٔ فلسفهٔ علوم انسانی (۱): مبانی. چاپ نشده.

فهرست مطالعات

- احمدی، احمد «مباحث بنیادی علوم انسانی»، فصلنامه مصباح (دانشکده علوم انسانی) ۹ (بهار۱۳۷۳): ۹.

- بختیاری، محمدعزیز. «ارتباط دین با علوم انسانی»، معرفت ۳۲ (۸/۴): ۹۳.
- بنتون. تد و یان کرایب. فلسفهٔ علوم اجتماعی. ترجمهٔ شهناز مسمی‌پرست و محمود متحد. تهران: انتشارات آگاه،

عنوان درس به فارسی:	روش تحقیق ۱		
عنوان درس به انگلیسی:	Research method 1	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	--	پایه ■	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی □	عملی □
تعداد واحد:	۲	اختیاری □	نظری-عملی □
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه □	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی□ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

.....

هدف کلی:

آشنایی با مقدمات ضروری تحقیق و کسب مهارتهای اولیه در مرحله طراحی از مراحل سه گانه تحقیق(طراحی، اجرا و تدوین)

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات(بخش نظری)
  - چیستی تحقیق و ویژگی‌های تحقیق علمی
  - چیستی روش تحقیق(تعریف و ویژگی ها)
  - چرایی روش تحقیق(بیان ضرورت، اهمیت و اهداف)
  - چگونگی تحقیق(مراحل انجام تحقیق)
  - انواع تحقیق
  - انواع روش تحقیق
  - انواع رویکرد به تحقیق
- مهارتها(بخش عملی)
  - مرحله طراحی تحقیق

- مسئله یابی و تفکیک بین مسئله و موضوع
- پیشینه شناسی
- طرح پرسش‌های اصلی و فرعی(گونه شناسی پرسش ها)
- طرح فرضیه‌های تحقیق
- ضرورت و اولویت تحقیق
- انتخاب روش تحقیق
- فصل بندی و بخش بندی پیشنهادی تحقیق
- جامعه هدف و مخاطبان تحقیق
- ملزومات اجرایی تحقیق(مثل کامپیوتر، چاپگر، ریکوردرو...)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- خودآموز مقدمات پژوهش، حسن اسلام پورکریمی، قم و تهران، انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره و سمت، ۱۳۹۳.
- روش تحقیق در علوم اجتماعی، ریمون کیوی و لوک وان کامپنهود، ترجمه عبدالحسین نیک گهر، تهران، فرهنگ معاصر، ۱۳۷۰.
- مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، محمدرضاحافظ نیا، تهران، سمت، چاپ چهاردهم، ۱۳۸۷.
- درس نامه روش تحقیق، مجید طرقی، قم، هاجر، ۱۳۸۴.
- اصول و فنون پژوهش در گستره دین پژوهی، احد فرامرز قراملکی، قم، معاونت پژوهش حوزه علمیه قم، چاپ دوم، ۱۳۸۵.
- روش شناسی مطالعات دینی(تحریری نو)، احد فرامرز قراملکی، مشهد، دانشگاه علوم اسلامی‌رضوی، ۱۳۸۵.

عنوان درس به فارسی:	روش تحقیق ۲		
عنوان درس به انگلیسی:	Research method 2	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	روش تحقیق عمومی(۱)	پایه ■	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی □	عملی □
تعداد واحد:	۲	اختیاری □	نظری-عملی □
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه □	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی□ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

.....

هدف کلی: آشنایی با مقدمات ضروری تحقیق و کسب مهارتهای اولیه در مراحل اجرا و تدوین

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مرحله اجرای تحقیق
  - منبع یابی(کتابشناسی)
  - ارتباط سنجی منابع
  - اعتبار سنجی منابع
    - مطالعه اسناد و منابع (یا انجام مشاهدات و مصاحبه ها در مطالعات میدانی)
    - گردآوری و ثبت اطلاعات (فیش نویسی)
    - طبقه بندی اطلاعات یا دسته بندی یافته ها (متناسب با فصول)
    - کشف روابط بین داده ها
    - جمع بندی اطلاعات (شاکله بندی)
    - ارجاع نویسی و مستند سازی

- مرحله تدوین تحقیق
  - مقدمات
    - انتخاب یامبنا قرار دادن یک آیین نامه نگارشی قابل قبول
    - بازخوانی و دسته بندی مجدد یافته ها(متناسب با محورها و بخش‌های مختلف تحقیق)
    - پردازش و تجزیه و تحلیل یافته ها
    - ارزیابی انتقادی یافته ها
- تدوین و نگارش
  - تدوین و نگارش متناسب با ساختاربندی متعارف(مقاله: عنوان،چکیده، مقدمه، بدنه، نتیجه گیری، پی نوشت ها/ کتاب یا پایان

نامه: عنوان، چکیده، فصول، جمع بندی ونتیجه گیری، فهرست ها و ضمائم)[آموزش مهارت‌های مربوط به هریک از اجزا]

- تبدیل مفاهیم به نمادها، نمودارها و جداول(در صورت نیاز)
- توجه دادن به موانع و مشکلات تحقیق(در خصوص موضوع)
  - طرح موضوعات پیشنهادی قابل مطالعه (برای پژوهش‌های بعدی)
  - استخراج نمایه ها(فهرست اعلام، مکانها، آیات و روایات و...)(در صورت لزوم)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- روش تحقیق با تکیه برحوزه علوم قرآن و حدیث، احمد پاکتچی، تهران، دانشگاه امام صادق(ع)، ۱۳۹۱.
- روش تحقیق عمومی‌با رویکرد علوم انسانی- اسلامی، احمد پاکتچی، تهران، دانشگاه امام صادق(ع)، ۱۳۹۱.
- روشهای کاربردی تحقیق، مصطفی ازکیا و علی رضا دربان آستانه، تهران، کیهان، ۱۳۸۹.
- زبان و نگارش فارسی، حسن احمدی گیوی و همکاران، تهران، سمت، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.
- ماخذ شناسی و استفاده از کتابخانه و منابع الکترونیکی در اینترنت، پروین انوار(استعلامی)، تهران، کتابدار، ۱۳۸۴.
- بربال قلم، ابوالقاسم حسینی، قم، ظفر، چاپ پنجم، ۱۳۸۳.

عنوان درس به فارسی:	تاریخ تحلیلی اسلام		
عنوان درس به انگلیسی:	Analytical history of Islam	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ■	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی □	عملی □
تعداد واحد:	۲	اختیاری □	نظری-عملی □
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه □	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی□ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

.....

هدف کلی:

- آشنایی با چگونگی و چرایی مهم‌ترین حوادث تاریخ صدر اسلام ازآغاز تا قیام امام حسین□

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مفاهیم و کلیات
  - تاریخ، گونه‌های شناخت تاریخی، ادوار تاریخ صدر اسلام
  - آشنایی با اوضاع عصر جاهلی
- عصر نبوی□
  - ارهاصات، نقد داستان شقّ صدر، نقد شبهات سفر پیامبر□ به شام، دین رسول خدا□پیش از بعثت،نقد روایات بدءالوحی، مراحل دعوت و پیشگامان در اسلام، برخوردهای قریش، نقد افسانه غرانیق، تعدد زوجات، هجرت به مدینه و تأسیس حکومت، مواخات، غزوات و سرایا، مراحل گسترش اسلام، نقش منافقان، غدیرخم، رحلت و حوادث مقارن آن، گذری بر اصول موجود در سیرهٔ پیامبر اکرم□
- عصر خلفای سه‌گانه
  - سقیفه، شیوه‌های برخورد با مخالفان، شهادت حضرت زهرا□، فتوحات و شبهات مرتبط، فرایند انحراف فرهنگی از طریق منع تدوین حدیث و نفوذ نومسلمانان اهل کتاب، شورای شش نفره خلافت، قتل عثمان
- عصر امیرالمؤمنین علی□
  - حوادث دورهٔ خلافت: اصلاحات و دشواری‌های فرارو، جنگ‌های جمل، صفّین و نهروان، شهادت، گذری بر اصول موجود در سیرهٔ امیرالمؤمنین و حضرت زهرا□
- عصر امام حسن□
  - دشواری‌های فرارو، جنگ و صلح، شهادت، بررسی و نقد شبهات: سازش‌کاری، مزواج و مطلاق بودن، گذری بر اصول موجود در سیرهٔ امام حسن□
- عصر امام حسین□

○امام و معاویه، قیام (زمینه‌ها، عوامل، چگونگی، پیامدها و دستاوردها)، بررسی و نقد مهم‌ترین شبهات عاشورایی، گذری بر اصول موجود در سیرهٔ امام حسین

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- ابن هشام، السیرهٔ النبویهٔ
- یعقوبی، تاریخ یعقوبی
- واقدی، المغازی
- بلاذری، انساب الاشراف
- طبری، تاریخ الامم و الملوک
- شیخ مفید، الارشاد
- شیخ مفید، الجمل
- ثقفی، الغارات
- نصر بن مزاحم منقری، وقعهٔ صفین
- مسعودی، مروج الذهب و معادن الجوهر
- ابن اثیر، الکامل فی التاریخ
- شمس الدین ذهبی، تاریخ الاسلام
- علامه امینی، الغدیر
- سیدجعفر مرتضی عاملی، الصحیح من سیرهٔ النبی الاعظم
- سیدجعفر مرتضی عاملی، الصحیح من سیرهٔ الامام علی
- محمدهادی یوسفی غروی، موسوعهٔ التاریخ الاسلامی
- رسول جعفریان، تاریخ سیاسی اسلام
- مهدی پیشوایی، تاریخ اسلام
- یوسف غلامی، پس از غروب
- سیدجعفر مرتضی العاملی، ماساهٔ الزهراء
- محمدجواد طبسی، حیاهٔ الصدیقهٔ فاطمه: دراسهٔ و تحلیل
- رسول جعفریان، حیات فکری و سیاسی امامان شیعه
- شیخ راضی آل‌یاسین، صلح الحسن
- احمد زمانی، حقایق پنهان: پژوهشی از زندگانی سیاسی امام حسن مجتبی

- گروه مولفان زیر نظر مهدی پیشوایی، تاریخ قیام ومقتل جامع سیدالشهداء

عنوان درس به فارسی:	تاریخ اندیشه معاصر ایران		
عنوان درس به انگلیسی:	Contemporary Iranian Thought History		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ■ نظری ■
دروس هم‌نیاز:			تخصصی □ عملی □
تعداد واحد:	۲		اختیاری □ نظری-عملی □
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه □

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی□ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

.....

هدف کلی:

- آشنایی با تحولات مهم و اندیشه‌های سیاسی ـ اجتماعی ایران معاصر

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات

مفاهیم: تاریخ، اندیشه سیاسی ـ اجتماعی، معاصر، ایران معاصر

- مروری بر ادوار تاریخی ایران معاصر
  - دوره صفویه
  - دوره فترت
  - دوره قاجاریه
  - دوره پهلوی
  - دوره جمهوری اسلامی
- تحولات و اندیشه‌های مهم دوره صفویه
  - زمینه‌های ظهور صفویه (گسترش تشیع، ظهور تصوف سیاسی و ...)
  - رسمیت تشیع و استقلال ایران
  - گذار از تشیع صوفیانه به تشیع فقاهتی
  - تفکر اخباری و اصولی
  - اندیشه‌های فقهی سیاسی (نماز جمعه، خراج، ولایت فقیه، همکاری با سلطان و...)
- تحولات واندیشه‌های مهم دوره قاجاریه
  - زمینه‌های روی کار آمدن قاجار (تحولات دوره فترت و منازعات ایلی و...)
  - تهاجم نظامی‌استعمار و اندیشه‌های سیاسی در مواجهه با استعمار
  - مواجهه با غرب مدرن، ظهور روشنفکری و مسأله سنت و تجدد
  - نهضت تحریم تنباکو و اندیشه تحریم
  - نهضت عدالتخانه و مشروطه و اندیشه‌سیاسی علما و روشنفکران

- پیامدهای انحراف و شکست نهضت مشروطه
- تحولات و اندیشه‌های مهم دوره پهلوی
- زمینه‌های روی کار آمدن پهلوی (انحراف مشروطه، نقش استعمار، اندیشه استبداد منور و ...)
- استعمار نو و استبداد استعماری
- غلبه سکولاریسم و باستان‌گرایی
- سقوط رضاخان و ظهور جریان‌های متعدد فکری سیاسی (مارکسیستی، تجدیدنظرطلبی دینی، اسلامگرایی، ملّی‌گرایی)
- نهضت ملّی شدن صنعت نفت و اندیشه‌های ضد استعماری
- غلبه اندیشه‌های اسلامی(اسلام ناب و التقاطی)
- نهضت امام خمینی(ره) و اندیشه حکومت اسلامی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- نجفی، موسی و موسی فقیه حقانی، تاریخ تحولات سیاسی ایران، بررسی مؤلفه‌های دین - حاکمیت - مدنیت و تکوین دولت - ملت در گستره هویت ملی ایران، تهران، مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، ۱۳۸۱.
- صفویه در عرصهٔ دین، فرهنگ و سیاست، رسول جعفریان، ۳جلد، قم، پژوهشکدهٔ حوزه و دانشگاه، ۱۳۷۹.
- ساختار نهاد و اندیشه دینی در ایران عصر صفوی (تاریخ تحولات دینی ایران در سده‌های دهم تا دوازدهم هجری قمری)، منصور صفت‌گل، تهران، رسا، ۱۳۸۱.
- اخباریگری (تاریخ و نقد)/ ابراهیم بهشتی.- قم: دارالحدیث، ۱۳۹۰.
- رویارویی فرهنگی ایران و غرب در دوره معاصر/ رضا داوری... [و دیگران].- تهران: سروش، ۱۳۷۵.
- اندیشه دینی و سکولاریسم در حوزهٔ معرفت سیاسی و غرب‌شناسی (دهه‌های نخستین یکصد سال اخیر ایران)، موسی نجفی،تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۵.
- سیر تفکر معاصر در ایران/ محمد مددپور.- [ویرایش ۲].- تهران: وزارت آموزش و پرورش، منادی تربیت، ۱۳۷۹.
- رسایل مشروطیت: (مشروطه به روایت موافقان و مخالفان)/ تالیف، تصحیح و تحشیه غلامحسین زرگری نژاد.- تهران: موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۹۰.
- علما و رژیم رضاشاه: نظری بر عملکرد سیاسی ـ فرهنگی روحانیون در سالهای ۱۳۰۵ـ۱۳۲۰ش، حمیدبصیرت‌منش، تهران، مؤسسه چاپ و نشر عروج، ۱۳۷۶.
- جریان‌ها و سازمان‌های مذهبی ـ سیاسی ایران سال‌های ۱۳۵۷ـ۱۳۲۰، رسول جعفریان، تهران، خانه کتاب، چ۹، ۱۳۸۷.
- نهضت امام خمینی، حمید روحانی ، ۳جلد، تهران، عروج، ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲

عنوان درس به فارسی:	درآمدی بر منطق		
عنوان درس به انگلیسی:	An Introdiction to Logic	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ■	نظری■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی □	عملی □
تعداد واحد:	۲	اختیاری □	نظری-عملی □
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه □	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی□ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با مباحث الفاظ و مفاهیم منطقی؛
- آشنایی با مباحث کاربردی استدلال؛
- شناخت صناعات خمس.

سرفصل و رئوس مطالب

- **تعریف و موضوع منطق:**
  - چرایی منطق؛ منطق صورت و ماده؛ تصور و تصدیق.
- **احکام الفاظ:**
  - دلالت و اقسام آن؛ اقسام لفظ.
- **مفاهیم:**
  - مفهوم و مصداق؛ مفهوم کلی و جزئی؛ نسبت‌های چهارگانه بین دو مفهوم کلی.
- **کلیات خمس:**

کلی ذاتی و عرضی؛ سلسله مراتب اجناس، انواع و فصل‌ها.

- **تعریف:**
  - قواعد و ضوابط منطقی تعریف؛ خطای رایج در تعریف؛ اقسام تعریف؛ تعریف به تقسیم.
- **قضایا:**
  - تعریف و اقسام قضیه؛ تقسیمات قضایای حملیه؛ تقسیمات قضایای شرطیه.
  -
- **استدلال:**
  - اقسام استدلال؛ تعریف استدلال مباشر؛ اقسام استدلال مباشر.
- **استدلال مباشر (تقابل):**
  - تناقض؛ تضاد؛ دخول تحت تضاد؛ تداخل؛ عکس مستوی؛ عکس نقیض موافق؛ عکس نقیض مخالف.
- **استدلال غیر مباشر:**
  - تعریف استدلال غیر مباشر؛ تقسیمات استدلال غیر مباشر.
- **استدلال غیر مباشر (صورت):**
  - تمثیل؛ استقراء؛ قیاس؛ اقسام قیاس.
- **استدلال غیر مباشر (ماده):**

- مبادی و مقدمات استدلال.

- **صناعات خمس:**
  - برهان؛ خطابه؛ جدل؛ مغالطه؛ شعر.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. خوانساری، احمد، **منطق صوری**، تهران،آگاه.

۲. غرویان، محسن، **آموزش منطق**، قم، دار العلم.

۳. مظفر، محمدرضا، **المنطق**، قم، اسماعیلیان.

۴. شیروانی، علی، **آشنایی با علم منطق**، قم، دارالعلم.

منابع فرعی:

۱. هادوی تهرانی، مهدی، **گنجینه خرد**، تهران، الزهراء.

۲. علّامه حلّی، **الجوهر النضید فی شرح منطق التجرید**، قم، بیدار.

۳. خندان، علی اصغر، **منطق کاربردی**، تهران – قم، سمت.

۴. شانه‌چی، محمدکاظم، **تاریخچه ادوار منطق**، (از کتاب فرهنگ علوم اسلامی)، [بی‌جا].

۵. ماکوولسکی، **تاریخ منطق**، (ترجمه فریدون شایان)، تهران، مرزبان و پیشرو.

۶. اسدعلی‌زاده، اکبر، **المنهج الجدید فی دراسات علم منطق**، قم، امام عصر(عجل‌الله تعالی فرجه).

۷. گلستانی، هاشم، **منطق قدیم و جدید**، اصفهان، کتابفروشی شهریار.

عنوان درس به فارسی:	خداشناسی (۱)		
عنوان درس به انگلیسی:	Theology (1)	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با دیدگاه قرآن درباره شناخت خدا، توحید و مراتب آن

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (اهمیت و جایگاه خداشناسی در معارف قرآن - پیشینه بحث از خداشناسی در قرآن- مفهوم شناخت - مفهوم خدا، الله، اله، رب، رحمن)
- شناخت خدا در قرآن (انواع شناخت خدا در قرآن: خداشناسی حصولی (فطری ، اکتسابی) و خداشناسی حضوری (فطری ، اکتسابی- رابطه خداشناسی حضوری و حصولی و مقایسه آنها)
- حد شناخت خدا (بیان دیدگاه‌ها و ادله آنها -حد شناخت حضوری خدا-حد شناخت حصولی خدا)
- توحید، مراتب و نصاب آن
- ارزش مراتب توحید (ارزش مراتب اعتقادی توحید- ارزش سایر مراتب توحید)
- استدلال بر توحید (استدلال به آیات میثاق- استدلال به آیه فطرت)
- اقسام توحید (اقسام توحید در اصطلاح فلاسفه و متکلمان (ذاتی، صفاتی، افعالی)- اقسام توحید در قرآن:توحید ذاتی،توحید صفاتی،توحید افعالی-رابطه نصاب توحید با اقسام آن)
- صفات الهی (صفات ثبوتیه (ذاتیه و فعلیه) - تفسیر صحیح صفات خبریه- صفات سلبیه)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی، محمدتقی، خداشناسی، ویراست جدید، تحقیق و بازنگاری امیررضا اشرفی، ۱۳۸۹.
- جوادی آملی، عبدالله، تفسیر موضوعی قرآن کریم، ج ۲ (توحید در قرآن)، انتشارات اسراء، چاپ سوم، ۱۳۷۹.
- مطهری، مرتضی، مجموعه‌آثار، ج۴، ص۲۷۶ـ۳۴۱ (توحید و مسئلهٔ شرور)، انتشارات صدرا، ۱۳۷۸.
- مطهری، مرتضی، *عدل الهی*، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۶۱.
- سبحانی، جعفر، منشور جاوید، ج ۲ ـ ۳ (مبانی توحید از نظر قرآن)، انتشارات توحید، ۱۳۶۳ و مفاهیم القرآن، ج ۶
- طباطبایی، سید محمدحسین ، المیزان فی تفسیر القرآن، انتشارات اعلمی، ۱۴۱۷ ق.

- سبحانی، جعفر، الالهیات علی هدی الکتاب والسنهٔ والعقل، ج۱ و ج ۲، مؤسسهٔ الامام الصادق، ۱۳۸۴

عنوان درس به فارسی:	خداشناسی(۲)		
عنوان درس به انگلیسی:	Theology (2)	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	خداشناسی(۱)	تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با دیدگاه قرآن درباره افعال خداوند (خلق و تدبیر الهی)

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- صفات فعل الهی: خلق و تدبیر (رابطه تدبیر و آفرینش- شناخت افعال الهی - دیدگاه‌ها درباره قلمرو خالقیت و تدبیر الهی- دیدگاه قرآن درباره گسترهٔ خالقیت و تدبیر الهی)
- توحید افعالی و اصل علیت (مفهوم علت و مراد از اصل علیت- علیت در قرآن: الف) علیت مادی ب) علیت فاعلی
- فاعلیت خداوند و سایر موجودات (انواع ارتباط یک پدیده با چند عامل - استناد پدیده‌ها به خدا و سایر عوامل-نمونه‌هایی از تأثیر طولی ارادهٔ خداوند -هدف از استناد مکرر پدیده‌ها به خداوند- توحید افعالی و فاعلیت انسان
- قدرت و مشیت خدا و اراده خدا و امور محال
- قدرت خدا و افعال قبیح (مفهوم حسن و قبح و معیار آن- حسن افعال الهی در قرآن- عدم صدور قبیح ازجانب خداوند راز تعلق نگرفتن ارادهٔ الهی به فعل قبیح- مانعیت عدل، حکمت و مصلحت- عدم تناسب فعل قبیح با ذات و صفات الهی
- تبیین مساله شُرور عالم
- مورد سؤال نشدن افعال الهی
- هدف افعال الهی (مفهوم و انواع هدف ـ هدفمندی و حکیمانه بودن افعال الهیـ تفاوت هدف در فعل انسان و خداوند
- انواع هدف الهی (طولی و غایی)
- هدف از آفرینش جهان
- فلسفه آفرینش انسان (هدف فاعلی- هدف فعلی)
- مراتب فعل الهی (علم (ذاتی و فعلی)- اذن-مشیت-اراده-قدر و قضا)
- قدر و قضا (مفهوم- کاربردهای قدر و قضا در قرآن و معنای مرتبط با فعل الهی-انواع تقدیر الهی (علمی‌و عینی)-فراگیری تقدیر الهی-قضای الهی و نسبت آن با تقدیر-اجل و انواع آن-گستره قضای الهی- قضای الهی و اختیار انسان)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- **مصباح یزدی، محمدتقی، خداشناسی، ویراست جدید، تحقیق و بازنگاری امیررضا اشرفی، ۱۳۸۹.**
- **و دیگر منابع مندرج در سرفصل خداشناسی(۱)**

•

عنوان درس به فارسی:	جهان شناسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Cosmology		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:			تخصصی ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با معارف قرآن در موضوع آفرینش موجودات و پدیده‌های عالم و حکمت آن

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات(مقصود از معارف جهان‌شناختی قرآن، - جایگاه جهان‌شناسی در میان دیگر معارف قرآن- پیشینه بحث از معارف جهان شناختی قرآن -اهمیت وضرورت بحث از معارف جهان شناختی قرآن
- نکات خاص در تفسیر آیات جهان‌شناسی قرآن (در نظر داشتن اهداف نزول آیات جهان‌شناسی قرآن -برخی ضوابط تفسیر آیات جهان‌شناسی قرآن-آسیب‌های تفسیر آیات جهان‌شناسی قرآن)
- آفرینش جهان و گستره آن (آسمان‌ها و زمین و مابینهما)
- عرش و کرسی
- فرشتگان و کارها و ماموریت آنها
- پدیده‌های جهان: پدیده‌های کیهانی(آسمان‌های مادی و زمین - خورشید و ماه و ستارگان-شب و روز)
- پدیده‌های جهان: پدیده‌های جوی (ابر و باد -رعد و برق - باران و تگرگ)
- پدیده‌های جهان: پدیده‌های زمینی (آب‌ها-کوه‌ها و راه‌ها-گیاهان-جانوران)
- پدیده‌های جهان: موجودات عاقل :جن (ماهیت جن -ویژگی‌های جن-شیاطین جن- ابلیس، ویژگی ها واعمال)
- پدیده‌های جهان: موجودات عاقل : انسان / به جهت اهمیت و جایگاه خاص به صورت جداگانه بحث می‌شود

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- محمدتقی مصباح یزدی، معارف قرآن، بخش جهان‌شناسی.
- سید محمدحسین طباطبائی، المیزان فی تفسیر القرآن.
- ابوالفضل کیاشمشکی، جهان‌شناسی در قرآن

- عبدالله نصری، مبانی جهان‌شناسی در قرآن
- محمدحسن رستمی، سیمای طبیعت در قرآن
- مهدی گلشنی، قرآن و علوم طبیعی
- سید هبهٔ الدین شهرستانی، اسلام و هیئت، ترجمه سیدهادی خسروشاهی

عنوان درس به فارسی:	انسان شناسی(۱)		
عنوان درس به انگلیسی:	Humanology(1)	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با تعالیم قرآن درباره انسان (خلقت، جایگاه او در نظام هستی و نیلزها، فطرت و ویژگی ها و امتیازات)

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات(مفهوم شناسی (انسان ، بشر ، انسان شناسی –جایگاه معارف انسان شناختی در میان معارف قرآن –اهمیت بحث از انسان شناسی در قرآن –پیشنیه بحث از انسان شناسی در قرآن)
- آفرینش انسان (آفرینش نخستین انسان – ماده اولیه خلقت و آفرینش ابداعی انسان – مراحل خلقت نخستین انسان و نسل انسان او)
- چیستی روح (کاربردهای روح در قرآن – انتساب روح به خدا –تجرد روح انسان– اصالت روح نسبت به جسم)
- جایگاه انسان در نظام آفرینش (خلافت الهی– مفهوم خلافت در قرآن و انواع آن– کیستی خلیفه و مصداق آن– ملاک خلافت– قلمرو خلافت)
- کرامت انسان (کرامت ذاتی انسان– کرامت اکتسابی انسان)
- سرشت و فطرت انسان(مفهوم شناسی فطرت، طینت و سرشت–چیستی، سرشت انسان او ویژگی‌های آن–خیر یا شر بودن طبیعت مشترک انسان–الهی بودن فطرت انسان –نسبت سرشت و شاکله انسان– طینت انسان و سعادت و شقاوت ذاتی)
- اختیار انسان (مفهوم اختیار و اقسام آن– دلایل قرآنی مختار بودن انسان– شبهات جبر: شبهه جبر کلامی و فلسفی و جبر تاریخی و جبراجتماعی)
- نیازهای انسان (معنای نیازمندی انسان – انواع نیازهای انسان – نیازهای واقعی و کاذب– نیازهای مادی انسان –نیازهای معنوی انسان– تناسب نیازها با ابعاد وجودی و کمال انسان)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی، محمدتقی، معارف قرآن؛ انسان شناسی، تدوین محمود فتحعلی؛ همو، خودشناسی برای خودسازی، به سوی خودسازی، اخلاق در قرآن

- طباطبایی، سید محمدحسین؛ آغاز پیدایش انسان؛ تهران: بنیاد فرهنگی امام رضا علیه السلام؛ ۱۳۶۱ و المیزان ج۱و۱۰و۱۲و۱۴و۲۰
- جوادی آملی، عبدالله؛ انسان در اسلام؛ تهران: رجا؛ ۱۳۷۲ و تفسیر انسان به انسان،
- مطهری، مرتضی؛ مجموعه آثار؛ تهران: انتشارات صدرا؛ ۱۳۶۸
- رجبی، محمود؛ انسان شناسی؛ قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)؛ ۱۳۷۹
- سحابی، یدالله؛ خلقت انسان؛ شرکت سهامی‌انتشار؛ ۱۳۵۱
- واعظی، احمد؛ انسان در اسلام؛ تهران: دفتر همکاری حوزه و دانشگاه و سمت؛ ۱۳۷۷
- فروستو، استیونس لسلی؛ هفت نظریه در باره طبیعت انسان؛ ترجمه بهرام محسن‌پور؛ تهران: رشد؛ ۱۳۶۸
- انسان شناسی اسلامی، محمد عباس زاده جهرمی‌و لطف الله دژکام
- نیازهای انسان از منظر آموزه‌های دینی و روان شناسی، محمود مرویان حسینی

عنوان درس به فارسی:	انسان شناسی (۲)	
عنوان درس به انگلیسی:	Humanology (2)	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	معارف انسان٤؛ انسان شناسی(۱)	تخصصی ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با تعالیم قرآن درباره انسان (اختیار و مبادی آن، تعدد امیال و معیار انتخاب صحیح، جاودانگی انسان، رابطه دنیا و آخرت)

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مبادی اختیار
  - شناخت (پیوند شناخت با فعل اختیاری -انواع شناخت‌های عادی انسان (حسی ، عقلی ، شهودی) -عدم کفایت شناخت‌های عادی برای رسیدن به هدف خلقت - نیاز به شناخت‌های وحیانی)
  - قدرت (پیوند قدرت با فعل اختیاری - انواع قدرت (فیزیکی،تکنیکی،اجتماعی متافیزیکی)
  - امیال (پیوند گرایش با فعل اختیاری - انواع گرایش‌های انسان - شکوفایی گرایش ها)
- فعل اختیاری و شرایط تحقق انتخاب درست (تزاحم امیال و ترجیح برخی از آنها - معیار ترجیح یک میل- انواع معیارهای ترجیح - بررسی و نقد معیارها - شناخت‌های لازم برای انتخاب درست: شناخت خدا ، شناخت معاد)
- رابطه افعال اختیاری با سرنوشت ابدی: رابطه زندگی انسان در دنیا با آخرت
- امکان معاد (دلایل امکان معاد - روح و ویژگی‌های آن - بقاء و جاودانگی روح)
- اثبات معاد (برهان حکمت- برهان عدالت)
- کمال نهایی انسان(حقیقت کمال انسان -اقسام ومراتب کمال انسان -کمال نهایی انسان- راه رسیدن به کمال نهایی و مراحل آن)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی، محمدتقی، معارف قرآن؛ انسان شناسی، تدوین و نگارش محمود فتحعلی.
- طباطبایی، سید محمدحسین؛ آغاز پیدایش انسان؛ تهران: بنیاد فرهنگی امام رضا علیه السلام؛ ۱۳۶۱
- جوادی آملی، عبدالله؛ انسان در اسلام؛ تهران: رجا؛ ۱۳۷۲

- مطهری، مرتضی؛ مجموعه آثار؛ تهران: انتشارات صدرا؛ ۱۳۶۸
- رجبی، محمود؛ انسان شناسی؛ قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)؛ ۱۳۷۹
- سحابی، یدالله؛ خلقت انسان؛ شرکت سهامی‌انتشار؛ ۱۳۵۱
- واعظی، احمد؛ انسان در اسلام؛ تهران: دفتر همکاری حوزه و دانشگاه و سمت؛ ۱۳۷۷
- فروستو، استیونس لسلی؛ هفت نظریه در باره طبیعت انسان؛ ترجمه بهرام محسن‌پور؛ تهران: رشد؛ ۱۳۶۸

عنوان درس به فارسی:	راه و راهنماشناسی(۱)		
عنوان درس به انگلیسی:	Knowledge of Way and Guide (1)		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:			تخصصی ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با دیدگاه قرآن درباره مسائل اساسی وحی و نبوت

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (مقصود ازراه وراهنماشناسی -جایگاه راه و راهنماشناسی در معارف قرآن -پیشینه بحث از راه و راهنماشناسی در قرآن- ضرورت واهمیت بحث از معارف راه و راهنماشناسی قرآن)
- مفهوم شناسی (مفهوم وحی - نبی - رسول - تفاوت نبی ورسول-تفاوت وحی رسالی و غیر رسالی
- وحی رسالی و نحوه دریافت آن (ماهیت و امکان وحی رسالی- علل و ادله انکار وحی- ادله و شواهد امکان وحی -اقسام وحی رسالی)
- ضرورت وحی و نبوت (عدم کفایت ابزارهای شناخت برای نیل به کمال - عدم توانایی همگان برای دریافت وحی)
- اهداف نبوت (هدایت مردم- دعوت به توحید- توجه دادن به معاد- اصلاح تحریف‌ها و رفع اختلاف-اتمام حجت-مبارزه با ظلم و برپایی عدالت)
- راه‌های اثبات نبوت(اعجاز-معنای معجزه-ویژگی های معجزه و فرق آن با سایر امور خارق العاده -امکان معجزه-ضرورت معجزه- اقسام معجزه- دلالت معجزه و قلمرو آن-چگونگی پاسخ پیامبران به درخواست معجزه -بشارت پیامبر و کتاب الهی پیشین)
- مصونیت وحی در سیر نزول (از خدا تا فرشته وحی -از فرشته وحی تا پیامبر-از پیامبر تا مردم-پاسخ به شبهات مصونیت وحی)
- وحدت دین و تعدد شرایع(وحدت دین الهی -تعدد شرایع -اشتراکات شرایع -تمایزات شرایع)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی، محمدتقی، راه و راهنماشناسی، بازنگاری و تصحیح مصطفی کریمی، همو، اصول عقاید (۲)؛ راهنماشناسی، قم، مرکز مدیریت حوزه علمیه، ۱۳۶۷ ش، همو، آموزش عقاید
- مطهری، مرتضی، وحی و نبوت، انتشارات صدرا، ۱۳۷۰ ش.
- جوادی آملی، عبدالله، تفسیر موضوعی قرآن کریم، ج ۳ (وحی و نبوت در قرآن)، قم، مرکز نشر اسراء، ۱۳۸۱ ش.

- مکارم شیرازی، ناصر و جمعی از نویسندگان، پیام قرآن (تفسیر موضوعی)، نبوت عامّه، قم، مطبوعاتی هدف، ۱۳۷۱ ش.
- جعفر سبحانی، منشور جاوید ج ۵: پیرامون عصمت پیامبران و امامان، قم، موسسه امام صادقعلیه السلام.
- محمد هادی معرفت، تفسیر موضوعی: تنزیه‌الانبیاء از آدم تا خاتم، تهیه‌کننده خسرو قدسی‌نیا، قم، نبوغ، ۱۳۷۴ ش.

عنوان درس به فارسی:	راه و راهنماشناسی(۲)		
عنوان درس به انگلیسی:	Knowledge of Way and Guide (2)	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:	راه و راهنماشناسی(۱)	تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با دیدگاه قرآن درباره مسائل مربوط به پیامبران، خاتمیت و امامت

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- پیام‌آوران الهی و هادیان مردم (کثرت پیامبران- تفاوت مراتب پیامبران-پیامبران اولواالعزم وویژگیها و تعدادآنان- داشتن کتاب ورسالت جهانی- اسلام ؛دین جهانی- ادله جهانی بودن اسلام و نقدادله مخالفان- عدم اعتبار سایر ادیان پس از ظهوراسلام)
- ویژگی‌های پیامبران (نصب الهی- برخورداری ازعلم الهی- عصمت- رابطه عصمت پیامبران واختیار آنان-عصمت موهبتی الهی براساس شایستگی اختیاری- پاسخ به شبهات در باره عصمت پیامبران)
- اوصاف عمومی پیامبران (بشر بودن-مرد بودن-همزبانی با قوم خویش- پرهیز از درخواست پاداش)
- مقامات پیامبران (نبوت، رسالت، امامت و...)
- وظایف پیامبران(ابلاغ و تبیین پیام الهی، انذار و تبشیر، پند دادن، قضاوت، بر پا ساختن حکومت و...)
- معجزات پیامبران (معجزات پیامبران گذشته - معجزات پیامبر اعظم: قرآن- شق القمر-کرامات رسول خدا: معراج -نصرت الهی به امدادهای غیبی- دریافت سکینه وآرامش قلبی از خدا)
- مخالفت اقوام با پیامبران(اوصاف سردمداران مخالف با پیامبران- مترّف بودن -ملأ بودن-استکبار-عوامل و انگیزه‌های مخالفت مردم با پیامبران: تکبر و غرور-برتری جوی -جلوه‌ها و شیوه‌های رفتار مخالفان با پیامبران: ابراز تعجب-ابراز شک و تردید-استهزا و تمسخر-تکذیب-تهمت ناروا-بهانه‌جویی و درخواست‌های نابجا-تهدید-کشتن)
- خاتمیّت پیامبر اعظم (ادله خاتمیت وپاسخ به شبهات آن -حکمت خاتمیت -بکمال و جامعیت اسلام- جاودانگی اسلام -جهانی بودن اسلام -بقاء و سلامت قرآن از تحریف- تداوم ارتباط با خدا و تبیین شریعت)
- امامت (مفهوم‌شناسی-ضرورت وجود امام-ویژگی‌های امام -نصب از سوی خدا-علم خدادادی-عصمت-ائمه اهل بیت علیهم-السلام)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی، محمدتقی، راه و راهنماشناسی، ویراست جدید، بازنگاری و تصحیح مصطفی کریمی، قم، انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۹۳ ش.
- مصباح یزدی، محمد تقی، آموزش عقاید، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، معاونت فرهنگی، ۱۳۷۰ش.
- مصباح یزدی، محمدتقی، آفتاب ولایت، گردآورنده محمدباقر حیدری، قم، انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۶ ش.
- حسین مظاهری، محمدتقی مصباح یزدی و ... ، امامت و ولایت در قرآن، مترجم مهدی حسن‌زاده، قم، نشر برگزیده، ۱۳۸۸ ش.
- مرتضی مطهری، خاتمیت، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۶۶ ش.
- جعفر سبحانی، حاتمیت از منظر قرآن و حدیث و عقل، قم، مؤسسه سیدالشهداء، ۱۳۶۹ ش.
- احمد مطهری و غلامرضا کاردان، علم پیامبر و امام در قرآن، قم، مؤسسه در راه حق، پاییز ۱۳۶۱ ش.
- محسن اراکی، تبیین نظریه گزینش الهی امامت در قرآن، مترجم امید مؤذنی، قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۲ش.
- محمد اسعدی، ولایت و امامت: پژوهشی از منظر قرآن، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۲ ش.

عنوان درس به فارسی:	قرآن شناسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Quranology	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با معارف قرآن درباره اوصاف و شؤون مختلف قرآن(الهی بودن، نزول قرآن،)

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (مقصودازقرآن شناسی-جایگاه قرآن شناسی-پیشینه قرآن شناسی درقرآن-اهمیت وضرورت قرآن شناسی)
- اوصاف قرآن و دسته بندی آنها (اوصاف بیانگر از سوی خدا بودن قرآن-اوصاف بیانگر ویژگی قرآن در نحوه بیان-اوصاف بیانگر رابطه قرآن با سایر کتب آسمانی-اوصاف بیانگر صحت و اتقان محتوای قرآن-اوصاف بیانگر شفا بودن قرآن-اوصاف بیانگر روشنگری قرآن نسبت به همه مراحل کمال انسان)
- نزول قرآن (تعابیر بیانگر نزول- نزول الفاظ قرآن از سوی خدا -چرایی نزول قرآن به زبان عربی-نزول دفعی و تدریجی قرآن-راز نزول تدریجی قرآن و آثار آن-دریافت کننده قرآن)
- اهداف نزول قرآن(اهدف بینشی نزول قرآن-اهداف گرایشی نزول قرآن-اهداف رفتاری نزول قرآن)
- ازسوی خدا بودن قرآن(۱.آیات مشتمل بر استدلال عقلی :آیات تحدی - انواع تحدی و سیر آن -اعجاز قرآن و وجوه آن -نصاب اعجاز قرآن و دلالت آن-راز اعجاز قرآن و بطلان صرفه-اعجاز از جهت هماهنگی و عدم اختلاف -اعجاز از جهت امی‌بودن آورنده-۲.آیات بیانگر شواهد نقلی : تصدیق کتب پیشین توسط قرآن-گواهی و نوید انبیای سابق به نزول قرآن -اطلاع اهل کتاب از نزول قرآن)
- تحریف ناپذیری قرآن (آیات دال بر تحریف ناپذیری-رد شبهات تحریف در پرتو آیات)
- احکام و تشابه آیات قرآن(معنای محکم و متشابه بودن آیات-تعامل با متشابهات و پیامد تاویل آنها-راسخان در علم و تشابه)
- نسخ آیات قرآن(امکان نسخ-وقوع نسخ در قرآن و آیات ناسخ و منسوخ)
- جامعیت، جهانی بودن و جاودانگی قرآن (قلمروی موضوعی، زمانی و مکانی پیام قرآن)
- شرائط و موانع بهره‌مندی از قرآن

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی، محمدتقی، معارف قرآن ؛ قرآن شناسی
- سید محمدحسین طباطبائی، المیزان فی تفسیر القرآن
- سید محمدحسین طباطبائی، قرآن در اسلام
- عبدالله جوادی آملی، تفسیر موضوعی قرآن(۱)؛ قرآن در قرآن
- سید ابوالقاسم خویی، البیان فی تفسیر القرآن
- محمدهادی معرفت، التمهید فی علوم القرآن
- آلوسی،تفسیرروح‌المعانی

عنوان درس به فارسی:	مبادی اخلاق		
عنوان درس به انگلیسی:	Principles of Ethics		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:			تخصصی ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با مبادی اخلاق در قرآن(اصول موضوعه، مفاهیم اخلاقی، ارزش اخلاقی، منشأ ارزش اخلاقی و اطلاق یا نسبیت اخلاق)

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (مفهوم شناسی اخلاق، علم اخلاق، مبادی اخلاق، معارف اخلاقی، جایگاه مبادی اخلاق در میان معارف قرآن - پیشینه بحث از مبادی اخلاق در قرآن -اهمیت بحث از مبادی اخلاق در قرآن)
- اصول موضوعه اخلاق (مختار بودن انسان-مطلوب نهایی داشتن انسان-نقش‌آفرینی تلاش انسان در وصول به هدف)
- مفاهیم اخلاقی در قرآن(دسته‌بندی مفاهیم مرتبط با اخلاق در قرآن-ویژگی‌های مفاهیم اخلاقی-اقسام مفاهیم اخلاقی قرآن)
- حیثیت‌های افعال اخلاقی
- ارزش اخلاقی(مقومات ارزش اخلاقی-اطلاق یا نسبیت ارزش‌های اخلاقی از منظر قرآن-منشأ ارزش اخلاقی در قرآن(ایمان))
- عوامل کلی سقوط اخلاقی (هوای نفس-دنیا-شیطان)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- محمدتقی مصباح یزدی، فلسفه اخلاق، تحقیق و نگارش: احمدحسین شریفی
- مجتبی مصباح، فلسفه اخلاق: سلسله دروس مبانی اندیشه اسلامی(۴)
- عبدالله جوادی آملی، تفسیر موضوعی قرآن کریم، ج ۱۰(مبادی اخلاق در قرآن)
- محمدحسین فهیم‌نیا، مبانی و مفاهیم اخلاق اسلامی‌در قرآن،
- جمعی از نویسندگان، فلسفه اخلاق با تکیه بر مباحث تربیتی، قم، دفتر نشر معارف
- محمد تقی مصباح یزدی ، نقد و بررسی مکاتب اخلاقی تحقیق و نگارش احمد حسین شریفی قم ، موسسه امام خمینی ۱۳۸۴

عنوان درس به فارسی:	اخلاق الهی و فردی		
عنوان درس به انگلیسی:	Divine Ethics & Personal Ethics		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:			تخصصی ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با اخلاق الهی و فردی در قرآن

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (مقصود از مسائل اخلاقی- جایگاه مسائل اخلاقی-پیشینه بحث از مسائل اخلاقی در قرآن- اهمیت بحث از مسائل اخلاقی در قرآن -دسته بندی مسائل اخلاقی)
- اخلاق الهی(شناخت خدا (ارزش، انگیزه ها و ...)-موانع شناخت خدا-آثار روانی و رفتاری شناخت صفات خدا -آثار روانی و رفتاری شناخت افعال الهی)
- اخلاق فردی(رابطه اخلاق و روانشناسی-شناخت نفس -ابعاد نفس و چگونگی ارتباط آنها با یکدیگر-توجه به نفس و آثار آن-
- غفلت از نفس و پیامدهای آن-اصیل ترین گرایش‌های نفس-حب ذات-میل به بقاء و جاودانگی-میل به کمال -شعبه‌های میل به کمال (میل به قدرت، حقیقت جویی، لذت طلبی و سعادت خواهی) -عواطف - احساسات و انفعالات)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی، اخلاق در قرآن ج۱ و ۲، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
- حسن صادقی (گردآوری و تنظیم) ، اخلاق اسلامی(برگرفته از آثار آیت الله محمد تقی مصباح یزدی) ، زیرنظر : محمود فتحعلی، سمت و موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
- محمد تقی مصباح یزدی ، خودشناسی برای خودسازی و به سوی خودسازی
- عبدالله جوادی آملی ، تفسیر موضوعی قرآن کریم ، ج۱۱ (مراحل اخلاق در قرآن)

- محمد حسین فهیم نیا، مبانی و مفاهیم اخلاق اسلامی‌در قرآن ، قم بوستان کتاب
- ناصر مکارم شیرازی ، اخلاق در قرآن

عنوان درس به فارسی:	اخلاق اجتماعی و اخلاق محیط زیست		
عنوان درس به انگلیسی:	Social Ethics & Environmental Ethics	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با اخلاق اجتماعی و اخلاق محیط زیست از دیدگاه قرآن

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (مفهوم شناسی (اخلاق اجتماعی ، اخلاق محیط زیست) -اهمیت بحث از اخلاق اجتماعی و اخلاق محیط زیست در قرآن -پیشینه بحث از اخلاق اجتماعی و اخلاق محیط زیست در قرآن-جایگاه اخلاق اجتماعی واخلاق محیط زیست)
- اخلاق اجتماعی (مرز حقوق و اخلاق /مرز احکام حقوقی و احکام اخلاقی - ارزش اخلاقی زندگی اجتماعی)
- اصول کلی ارزش گذاری رفتار اجتماعی (عدل -احسان -تقدم مصالح معنوی-اصل رعایت اولویت)
- اخلاق خانواده (اصول حاکم بر اخلاق خانواده -روابط فرزندان با پدر و مادر -روابط همسران با هم)
- روابط اجتماعی و ارزش آنها (همبستگی اجتماعی بر اساس عوامل عقلانی و ارزش آن -همبستگی اجتماعی بر اساس عوامل عاطفی و ارزش آن)
- عام‌ترین مفاهیم اخلاق اجتماعی (عدالت و ظلم -اصلاح و افساد -وفای به عهد -ادای امانت)
- آداب معاشرت[1](سلام و جواب سلام -اجازه خواستن -جا دادن به تازه وارد در مجلس-تحمل سخن دیگران -نحوا-آداب ویژه معاشرت با پیامبر)
- ارزش‌های اخلاقی در روابط مالی (مبنای ارزش ها در روابط مالی -ارزش‌های اخلاقی مالی مبتنی بر عدالت -ارزش‌های اخلاقی مالی مبتنی بر احسان)
- ارزش‌های اخلاقی در ارتباطات کلامی(اخلاق سخن گفتن -اخلاق سخن شنیدن)
- ارزش‌های اخلاقی در برخورد با رفتارهای غیر اخلاقی(اقسام رفتارهای غیر اخلاقی- شیوه برخورد با رفتارهای غیر اخلاقی)
- ارزش‌های اخلاقی در دادخواهی(ارزش اخلاقی مربوط به داور- ارزش اخلاقی مربوط به طرفین دعوا-ارزش اخلاقی مربوط به گواهان)
- ارزش‌های اخلاقی در روابط بین المللی(مبانی ارزش‌های اخلاقی در برخورد با کفار غیر محارب (عدالت ، احسان ،اصل نفی سبیل ، پرهیز از دوستی ، تألیف قلوب) -اصول روابط مسلمانان با کفار حربی (زندگی مسالمت آمیز و ...)

[1]. در صورت کمبود وقت این بخش تدریس نشود.

- اخلاق محیط زیست(مبانی اخلاق محیط زیست -ارزش‌های اخلاقی در ارتباط با طبیعت بی جان -ارزش‌های اخلاقی در ارتباط با گیاهان -ارزش‌های اخلاقی در ارتباط با حیوانات)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی، محمدتقی، اخلاق در قرآن ج۳، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
- حسن صادقی(گردآوری و تنظیم)، اخلاق اسلامی(برگرفته ازآثار آیت الله محمدتقی مصباح یزدی)، زیر نظر: محمود فتحعلی، سمت و مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، چ ۱، ۱۳۹۲
- عیسی عیسی‌زاده، خانواده قرآنی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۹۰
- محمدحسین فهیم‌نیا، مبانی و مفاهیم اخلاق اسلامی‌در قرآن، قم، بوستان کتاب
- ناصر مکارم شیرازی ، اخلاق در قرآن

عنوان درس به فارسی:	جامعه و تاریخ		
عنوان درس به انگلیسی:	Society and History	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	٤	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	٦٤	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با معارف جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن و اهم مبانی آنها

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (مقصود از جامعه و تاریخ در قرآن-جایگاه مبحث جامعه و تاریخ در میان معارف قرآن-پیشینه بحث از معارف جامعه و تاریخ در قرآن- اهمیت وضرورت بحث از معارف جامعه و تاریخ در قرآن)
- مفهوم و چیستی جامعه(مفهوم و تعریف جامعه -واژه‌های معادل جامعه در قرآن-ملاک وحدت و تمایز جامعه)
- اصالت فرد و جامعه (مفهوم وحدت و اصالت_دیدگاه قائلان به اصالت جامعه و دلایل آنها-ارزیابی دیدگاه اصالت جامعه)
- قانونمندی جامعه و تاریخ (مفهوم قانون، قانونمندی و تصادف -رابطه اصالت جامعه و قانونمندی آن- قانونمندی جوامع؛ دیدگاه قرآن -ارزیابی دیدگاه‌های دیگر در قانونمندی جوامع بر اساس نظر قرآن -اشتراک یا استقلال جوامع در قانونمندی و لوازم آن)
- سنت‌های الهی در تدبیر جوامع (معنا و انواع سنت- انواع سنت‌های الهی در جامعه: سنت‌های مطلق و مقید- سنت‌های مطلق اصلی و فرعی - سنت‌های مقید الهی: الف. سنت‌های مقید مختص مومنان- ب. سنت‌های مقید مختص کافران)
- تأثیر متقابل فرد و جامعه
  - تاثیر جامعه بر شخصیت فرد: تاثیر وراثت- تاثیر محیط (اجتماعی، جغرافیایی و طبیعی)- تاثیر تقلید- دیگر عوامل: اراده و عوامل ماورائی)
  - تأثیر فرد بر جامعه (انواع و کیفیت تاثیر فرد بر جامعه - نمونه‌های بارز تاثیر فرد بر جامعه در قرآن: الف. انبیاء و عالمان ب. قدرتمندان)
  - تأثیر فرد بر جامعه: رهبری جامعه (انواع رهبران و نهضت ها - اوصاف و شرایط رهبران شایسته (در علم، اخلاق و رفتار) و تاثیرگذاری آنها بر جامعه- اوصاف رهبران ناصالح و تاثیرگذاری آنها بر جامعه)
- نقش تفاوت‌ها در زندگی اجتماعی
  - انواع تفاوت ها و تاثیر آنها در زندگی(تفاوت‌های طبیعی و خدادی -تفاوت‌های نیمه اختیاری -تفاوت‌های فرهنگی و ارزشی)
  - لوازم دیدگاه اسلامیو مادی درباره تفاوت ها
  - نقد تفسیر مارکسیستی از قرآن در مورد تفاوت‌های اجتماعی و پاسخ شبهات
- گروه ها و قشربندی اجتماعی(تقسیم بندی جوامع در قرآن-معیارهای چامع صالح از نظر قرآن-قشربندی اجتماعی در قرآن)

- نهادهای اجتماعی (تعریف نهاد (و فرق آن با سازمان و موسسه)-تعداد نهادها و تقسیم آنها به اساسی و غیراساسی-ارتباط نهادها و اساسی ترین نهاد)
- دگرگونی‌های اجتماعی(انواع تحول جامعه و تقسیم بندی تغییرات اجتماعی -مهمترین نوع تحول جامعه از نظر اسلامی(قرآنی)- تعادل و بحران اجتماعی-انقلاب اجتماعی مطلوب قرآنی؛ ویژگی ها و تداوم آن)
- جامعه آرمانی (معنای جامعه آرمانی و لزوم بحث از آن-شرایط تحقق جامعه ایده آل و ویژگی‌های آن)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی محمدتقی، جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن
- طباطبایی، المیزان فی تفسیر القرآن
- مطهری مرتضی، جامعه و تاریخ
- مطهری مرتضی، فلسفه تاریخ
- جوادی آملی، عبدالله، تفسیر موضوعی قرآن، ج ۱۷، جامعه در قرآن
- دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، درآمدی بر جامعه شناسی اسلامی
- قرآن و جامعه شناسی(۱) و (۲) مجموعه مقالات سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران
- قرآن و جامعه شناسی؛ مجموعه مقالات همایش تخصصی، دانشگاه بوعلی سینا
- نجفی علمی، محمدجعفر، برداشتی از جامعه و سنن اجتماعی در قرآن
- محمدی آشنانی، علی، جامعه آرمانی قرآن کریم
- شرف الدین سیدحسین، ارزش‌های اجتماعی از منظر قرآن کریم

عنوان درس به فارسی:	مبانی و نظام حقوقی		
عنوان درس به انگلیسی:	Law Bases and System	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	جامعه و تاریخ	پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با معارف حقوقی قرآن (فلسفه و نظام حقوقی).

اهداف ویژه:

- **پ) مباحث یا سرفصل‌ها:**

- کلیات (مقصود از معارف حقوقی قرآن- پیشینه بحث از معارف حقوقی قرآن-اهمیت بحث از معارف حقوقی قرآن)
- بحث‌های مقدماتی : مفهوم حق- کاربردهای معنایی حقوق-تفاوت حق با حکم، تکلیف و ملک- انواع احکام اجتماعی (احکام توصیفی وهنجاری- احکام دینی وحقوقی، نسبت حقوق و فقه -رابطه حقوق و اخلاق
- کاربردهای حق در قرآن
- اقسام حقوق(-حقوق اساسی۲-حقوق موضوعه (مدنی، قضایی، کیفری، سیاسی، بین الملل)
- فلسفه قانون‌گذاری و ضرورت وجود نظام حقوقی
- مبانی حقوق
- منابع حقوق در اسلام (تعریف و تعیین مصداق)
- خاستگاه حق و هدف حقوق(خاستگاه حق از دیدگاه سایر مکاتب -خاستگاه حق از دیدگاه اسلام)
- منشأ ارزش و اعتبار مقررات حقوقی (دیدگاه مکاتب حقوقی دیگر- دیدگاه مکتب حقوقی اسلام)
- حق قانون گذاری و مرجع آن (دیدگاه ها در مورد لزوم قانون گذاری- مرجع -لزوم الهی بودن قانون- ملاک قانون گذاری خدا)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی، محمدتقی، حقوق و سیاست در قرآن، موسسه امام خمینی ، همو ، نظریه حقوقی اسلام ج۱ و ۲
- گروهی از نویسندگان ، درسنامه فلسفه حقوق ، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
- قاسم زاده ، سید مرتضی و ره‌پیک حسن ، تبیان حقوق (پژوهش نامه قرآنی حقوق) .

- درآمدی بر حقوق اسلامی(پژوهشگاه حوزه و دانشگاه)
- دانش پژوه مصطفی ، مقدمه علم حقوق.
- قرآن و حقوق ، بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه
- جاویدی مجتبی ، تفسیر موضوعی قرآن کریم با رویکرد حقوقی ، زیر نظر حجت الاسلام قرائتی ، کارشناس حقوقی : دکتر سید حسین میر محمد صادقی ، دفتر نشر معارف

عنوان درس به فارسی:	مبانی و نظام سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Bases and System		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:			تخصصی ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با معارف سیاسی قرآن(مبانی و نظام سیاسی)

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (مفهوم شناسی : سیاست، حکومت، حاکمیت، امامت، خلافت و ...-جایگاه معارف سیاسی در میان معارف قرآن - اهمیت بحث از معارف سیاسی در قرآن -پیشینه بحث از معارف سیاسی در قرآن)
- مبانی خاص سیاست (پیوند دین و سیاست- نفی دیدگاه‌های رقیب)
- حکومت اسلامی(ضرورت حکومت -وظایف حکومت -شرایط حاکم و زمامدار)
- منشأ مشروعیت حکومت(حکومت مبتنی بر زور و غلبه -حکومت مبتنی بر خواست مردم (دموکراسی مستقیم و دموکراسی نمایندگی)-حکومت مبتنی بر ارزشهای اخلاقی- حکومت مبتنی بر اذن الهی)
- حاکمیت الهی (حاکمیت انبیای الهی و قلمرو اختیارات ایشان-حاکمیت ائمهٔ اطهار (ع) و قلمرو اختیارات ایشان -حاکمیت فقیه در عصر غیبت و قلمرو اختیارات ایشان)
- جایگاه مردم در حکومت اسلامی(ضرورت مشارکت سیاسی -نقش مردم در تحقق‌بخشی حکومت اسلامی(و نقد دیدگاه‌های رقیب)-قالبهای مشارکت سیاسی (بیعت، شورا، امر به معروف و نهی از منکر، النصیحه لائمهٔ المسلمین و ...)
- ساختار حکومت اسلامی(ویژگی‌های ساختاری حکومت اسلامی: کثرت در عین وحدت (جایگاه حزب در قرآن، جایگاه جریانات و گروه‌های متنوع سیاسی در حکومت ولایت‌محور)، انعطاف در عین ثبات (بررسی نظریهٔ تفکیک و تمرکز قوا و جایگاه آن در حکومت اسلامی)- طرحی در تعیین حاکم و صاحب‌منصبان حکومتی در عصر غیبت)
- شاخص‌های کارآمدی حکومت اسلامی
- امتیازات حکومت اسلامی‌بر سایر حکومت ها
- مسائل بنیادین سیاست (عدالت، امنیت، آزادی، برابری، پیشرفت و...)
-

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی، محمدتقی، معارف قرآن، حقوق و سیاست در قرآن
- مصباح یزدی، محمدتقی، حکیمانه‌ترین حکومت، قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، بهار ۱۳۹۴.
- مصباح یزدی، محمدتقی، نظریهٔ سیاسی اسلام، قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۹.
- مصباح یزدی، محمدتقی، *نظریهٔ حقوقی اسلام*، قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، زمستان ۱۳۸۲.
- طباطبایی، سید محمدحسین ، المیزان فی تفسیر القرآن، انتشارات اعلمی، ۱۴۱۷ق.
- مکارم شیرازی، ناصر، آیات ولایت در قرآن، قم: نسل جوان، چ۶، ۱۳۹۱.
- التیجانی، عبدالقادر حامد، اصول الفکر السیاسی فی القرآن المکی، عمان: دارالبشیر، ۱۴۱۶ق.
- عباس‌نژاد، محسن، قرآن، مدیریت و علوم سیاسی، مشهد: بنیاد پژوهشهای قرآنی حوزه و دانشگاه، چ۱، ۱۳۸۴.
- علم الهدی ، سید احمد ، سیاست در قران (تفسیر آیات سیاسی قرآن)، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۲.

عنوان درس به فارسی:	اقتصاد		
عنوان درس به انگلیسی:	Economics	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:		اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:		رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با معارف اقتصادی قرآن (مبانی و نظام اقتصادی)

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (مفهوم‌شناسی (اقتصاد ، اقتصاد اسلامی، نظام اقتصادی اسلام، تولید ، توزیع ، مصرف) - مقصود از معارف اقتصادی وجایگاه آن در بین معارف قرآن - اهمیت و ضرورت بحث از معارف اقتصادی قرآن - پیشنیه بحث از معارف اقتصادی قرآن)
- مبانی نظام اقتصادی اسلام از منظر قرآن کریم (مبانی معرفت‌شناختی (مفهوم معرفت اقتصادی، منابع سه‌گانه شناخت، اعتبار شناخت‌ها)- مبانی هستی‌شناختی و الهیاتی (ربوبیت تکوینی و تشریعی: مردود بودن دئیسم و تکامل، توحید ربوبی و رزاقیت الهی، مکانیسم‌ها و سنت‌های الهی: سنت تلاش، برکات، امداد،...)- مبانی انسان‌شناختی (ابعاد مادی و معنوی انسان، محدویت‌های عقلانیت بشر: نیاز به هدایت تشریعی)- مبانی ارزش‌شناختی (ارزش ابزاری اقتصاد، رابطه اخلاق و اقتصاد اسلامی)
- نظام اقتصادی در قرآن (اهداف نظام اقتصادی - ابعاد و ساختار نظام اقتصادی: ۱.اصول حاکم بر پس‌انداز، سرمایه‌گذاری و تولید- ۲. اصول حاکم بر توزیع - ۳. اصول حاکم بر مبادله و مصرف)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته - ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- معارف اقتصادی قرآن، محمد تقی مصباح یزدی
- متن آموزشی معارف اقتصادی قرآن
- اقتصادنا، شهید سید محمد باقر صدر،
- الاسلام یقود الحیاه، شهید سید محمد باقر صدر،
- تفسیر آیات اقتصادی قرآن کریم، عبدالامیر خادم علیزاده ۱۳۹۳.الگوی توزیع درآمد و ثروت از منظر قرآن کریم؛

- سیدمحمد کاظم رجایی با همکاری مهدی محمدیان و نصرالله انصاری مرکز پژوهش کاربردی قدر و مؤسسه امام خمینی
- تفسیر موضوعی آیات اقتصادی قرآن، مرحوم آیت ا... مهدوی کنی.
- معجم موضوعی آیات اقتصادی قرآن، گروه اقتصاد مؤسسه ۱۳۸۱.

عنوان درس به فارسی:	مدیریت		
عنوان درس به انگلیسی:	Management	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با معارف مدیریتی قرآن

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات (مفهوم شناسی (مدیریت ، سازمان، مدیریت اسلامی)- مقصود از معارف مدیریتی و جایگاه آن در میان معارف قرآن
- اهمیت و ضرورت بحث از معارف مدیریتی قرآن - پیشینه بحث از معارف مدیریتی قرآن)
- مبانی خاص مدیریت از نظر قرآن (مبانی هستی‌شناختی-مبانی معرفت‌شناختی-مبانی ارزش‌شناختی -مبانی انسان شناختی
- مبانی الهیاتی)
- اصول مدیریت (وحدت فرماندهی-سلسله مراتب و...)
- مباحث و مسائل مدیریت در قرآن:
  - وظایف مدیر(برنامه‌ریزی-سازماندهی- بسیج منابع و امکانات- هدایت و رهبری-کنترل و نظارت)
  - مدیریت رفتار سازمانی (در سطح فردی-در سطح گروهی -در سطح سازمانی)
  - مدیریت منابع انسانی(جنسیت-شغل-حقوق و دستمزد -انضباط)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تلفیقی از روش توضیحی/ سخنرانی و مشارکت جمعی فراگیران

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۸۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: تخته – ویدئو پروژکتور

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مصباح یزدی، محمد تقی، تبیین مفهوم مدیریت اسلامی، مجموعه مقالات کنفرانس بین المللی مدیریت اسلامی؛
- مصباح یزدی، محمد تقی، پیش نیازهای مدیریت اسلامی، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)؛
- نقی پور فر، ولی الله، مجموعه مباحثی از مدیریت در اسلام؛
- واثق، قادر علی، بررسی اصول حاکم بر سازمان دهی از منظر قرآن کریم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
- آقا پیروز علی و همکاران، مدیریت در اسلام؛
- قرائتی، محسن، ۳۰۰ اصل در مدیریت اسلامی؛

- نقی پور فر، ولی الله، درسنامه جایگاه قصص و تحلیل حوادث در قرآن؛

عنوان درس به فارسی:	**مبانی فقه و اصول**		
عنوان درس به انگلیسی:	**The Foundations of Fiqh and 'Usol**		**نوع درس و واحد**
دروس پیش‌نیاز:			**پایه** ☐ **نظری** ■
دروس هم‌نیاز:			**تخصصی** ■ **عملی** ☐
تعداد واحد:	**۲**		**اختیاری** ☐ **نظری-عملی** ☐
تعداد ساعت:	**۳۲**		**رساله / پایان‌نامه** ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با چیستی و ابعاد دانش فقه و اصول فقه؛
- شناخت مبانی و مبادی دانش فقه و اصول فقه؛
- آگاهی از ضرورت و جایگاه مسائل فقهی و اصولی در نظام اندیشه اسلامی.

سرفصل و رئوس مطالب

- **مفهوم‌شناسی:**
  - معنای مبانی و مبادی؛ معنای فقه؛ معنای اصول؛ اصطلاحات همگن (اجتهاد، استنباط).
- **پیش‌نیازهای دانش فقه و دانش اصول:**
  - دانش‌های ادبی؛ دانش‌های عقلی؛ دانش‌های تفسیری.
- **قلمرو دانش فقه و اصول:**
  - احکام تعبدی؛ احکام توصلی؛ احکام فردی؛ احکام اجتماعی.
- **مذاهب فقهی:**
  - مذاهب فقهی اهل سنت، ویژگی‌ها و مراحل تطور آن؛ مذهب فقهی جعفری (ع)، ویژگی‌ها و مراحل تطور آن؛
- **مبانی اصول فقه:**
  - حکم: تعریف و اقسام آن (حکم واقعی و حکم ظاهری، حکم اولی و حکم ثانوی، حکم تکلیفی و حکم وضعی).
  - دلیل: تعریف و اقسام آن (دلیل اجتهادی و دلیل فقاهتی، دلیل لبی و دلیل لفظی).
- **ادله اجتهادی:**
  - کتاب: تعریف کتاب؛ حجیت ظواهر کتاب.
  - سنت: تعریف و حجیت آن.
  - اجماع: تعریف، تقسیمات و حجیت آن.
  - عقل: تعریف، تقسیمات و حجیت آن.
- **روش‌شناسی استنباط از کتاب و سنت:**

- سند (تعریف واقسام)؛ دلالت(تعریف واقسام).

- **اصول لفظیه:** تعریف و اقسام.
- **امر و نهی:** تعریف امر، ماده و صیغه آن؛ تعریف نهی، ماده و صیغه آن.
- **مفاهیم:** تعریف و اقسام.
- **مطلق و مقید:**
  - تعریف مطلق و مقید؛ مقدمات حکمت (چگونگی استنباط حکم از ادله مطلق و مقید)؛
- **عام و خاص:**
  - تعریف عام و خاص؛ الفاظ عموم؛ اقسام عام؛ اقسام خاص؛ چگونگی استنباط حکم از ادله عام و خاص.
- **ادله فقاهتی:** تعریف و اقسام (استصحاب، برائت، احتیاط، تخییر).

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. مظفر، محمدرضا، **اصول الفقه**، نجف، دار النعمان.

۲. مطهری، مرتضی، **آشنایی با علوم اسلامی**؛ فقه و اصول، تهران، صدرا.

۳. صفایی حائری، علی، **درآمدی بر علم اصول**، قم، لیله القدر.

۴. حیدری، سید علی‌نقی، **اصول استنباط**، (ترجمه محسن غرویان و علی شیروانی)، قم، دارالفکر.

۵. سبحانی، جعفر، **الموجز فی اصول الفقه**، قم، موسسه الامام الاصادق (ص).

منابع فرعی:

۱. گرجی، ابوالقاسم، **تاریخ فقه و فقها**، تهران، سمت.

۲. اسلامی، رضا، **مدخل علم فقه**، قم، مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.

۳. مدیر شانه‌چی، کاظم، **تاریخ فقه مذاهب اسلامی**، مشهد، دفتر تبلیغات اسلامی.

۴. جناتی، ابراهیم، **ادوار اجتهاد از دیدگاه مذاهب اسلامی**، تهران، کیهان.

۵. فضلی، عبدالهادی، **الوسیط فی قواعد فهم النصوص الشرعیه**، بیروت، العربی.

۶. مغنیه، محمدجواد، **الفقه علی مذاهب الخمسه**، قم، دار الکتاب اسلامی.

۷. فضلی، عبدالهادی، **مبادی اصول الفقه**، قم، موسسه مطبوعات دینی.

۸. جناتی، ابراهیم، **دروس فی الفقه المقارن**، قم، دفتر تبلیغات اسلامی.

۹. شهابی، محمود، **ادوار فقه**، تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۱۰. جناتی، ابراهیم، **ادوار فقه و کیفیت بیان آن**، تهران، کیهان.

عنوان درس به فارسی:	فقه (۱)		
عنوان درس به انگلیسی:	Fiqh (1)	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با مقدمات دانش فقه؛
- شناخت احکام شرعی مربوط به تکلیف، مطهرات و نماز؛
- عمل به احکام فقهی یادشده و ارشاد دیگران.

سرفصل و رئوس مطالب

- **کلیات علم فقه و مفهوم‌شناسی:**
  - **تعریف علم فقه:**
    - موضوع علم فقه؛ منابع علم فقه؛ ضروریات فقه؛ طبقه‌بندی مسائل فقهی؛ ابواب پنجاه و چهارگانه فقهی.
  - **مفهوم‌شناسی:** فتوا؛ حکم؛ احتیاط.
  - **اجتهاد و تقلید:**
    - معنای اجتهاد؛ شرایط اجتهاد؛ شیوهٔ تشخیص مرجع؛ شیوهٔ تشخیص اعلم.
    - معنای تقلید؛ فلسفهٔ تقلید؛ قلمرو تقلید؛ احکام تقلید؛ احتیاط در تقلید.
  - **مطهرات و نجاسات:**
    - اقسام مطهرات؛ اسباب نجاست.
- **فقه عبادی:**
  - **طهارت:**
    - وضو: تعریف وضو؛ موجبات وضو؛ اقسام وضو؛ شرایط وضو؛ چگونگی وضو گرفتن؛ احکام وضو.
    - غسل: تعریف غسل؛ موجبات غسل؛ اقسام غسل؛ چگونگی غسل کردن؛ احکام غسل.
    - تیمم: تعریف تیمم؛ چگونگی انجام دادن تیمم؛ احکام تیمم.
  - **نماز:**
    - تعریف نماز؛ اقسام نماز؛ شرایط نماز؛ اجزای نماز؛ چگونگی برگزاری نماز؛ مبطلات نماز؛ شکیات نماز.
    - نماز غیرپنج‌گانه: نماز مسافر؛ نماز قضا؛ نماز جماعت؛ نماز جمعه؛ نماز عید؛ نماز آیات.
  - **روزه:**
    - تعریف روزه؛ اقسام روزه؛ مبطلات روزه؛ قضا و کفاره روزه؛ روزه مسافر.
  - **اعتکاف: تعریف اعتکاف؛ شرایط اعتکاف.**
  - **خمس:**

- تعریف خمس، شرایط وجوب خمس، موارد مصرف خمس، احکام خمس.

- **زکات:**
- تعریف زکات، شرایط وجوب زکات، موارد مصرف زکات، احکام زکات؛ زکات فطره (تعریف زکات فطره، شرایط وجوب زکات فطره، احکام زکات فطره).

- **صدقه.**
- **حج:**
- تعریف حج؛ شرایط وجوب حج؛ اقسام حج؛ اعمال حج؛ محرمات احرام؛ احکام حج.

- **فقه سیاسی:**
- **ولایت فقیه:** تعریف؛ قلمرو؛ ادلهٔ (ادله عقلی، ادله نقلی)؛ احکام ولایت فقیه.
- **جهاد:** تعریف و اقسام (جهاد ابتدایی، جهاد دفاعی).
- **امر به معروف و نهی از منکر:** تعریف، فلسفه، شرایط، مراتب و احکام امر به معروف و نهی از منکر.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. بنی‌هاشمی، سیدمحمدحسین، **توضیح المسائل مراجع**، قم، دفتر انتشارات اسلامی.
۲. فلاح‌زاده، محمدحسین، **آموزش فقه**، قم، انتشارت الهادی.
۳. صافی گلپایگانی، علی، **پیش‌درآمدی بر تاریخ تحول فقه شیعه**، قم، مؤسسه انتشارات حضرت معصومه (س).
۴. زراعت، عباس و حمید مسجدسرایی، **متون فقه**، تهران، خط سوم.
۵. اسلامی، رضا، **مدخل علم فقه**، قم، مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.

منابع فرعی:

۱. مطهری، مرتضی، **آشنایی با علوم اسلامی**؛ فقه و اصول، تهران، صدرا.
۲. مصباح‌یزدی، محمدتقی، **نقش تقلید در زندگی انسان**، تحقیق کریم سبحانی، قم، مؤسسه امام خمینی (ره).
۳. مصباح یزدی، محمدتقی، **نگاهی گذرا به نظریه ولایت فقیه**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
۴. جوادی آملی، عبدالله، **ولایت فقیه**، ولایت فقاهت و عدالت، قم، اسراء.
۵. نوری همدانی، حسین، **امر به معروف و نهی از منکر**، ترجمه محمدمحمدی اشتهاردی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی.
۶. سبحانی، جعفر، **خمس**، قم، مشعر.
۷. ظهیری، عباس، **آسان‌ترین شیوه محاسبه خمس**، قم، مشعر.

۱

عنوان درس به فارسی:	فقه (۲)		
عنوان درس به انگلیسی:	Fiqh (2)		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:			تخصصی ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با بخشی از فقه اقتصادی اسلام؛
- عمل به احکام فقهی یادشده و ارشاد دیگران.

سرفصل و رئوس مطالب

فقه اقتصادی:

- **بیع:**
  - تعریف بیع؛ شروط عقد بیع؛ شروط متعاقدین؛ شروط عوضین.
- **خیارات: تعریف و انواع آن.**
- **ربا و بانک‌داری:**
  - تعریف ربا؛ احکام خاص ربا؛ احکام سپرده‌گذاری و وام‌های بانکی؛ ربای معاملی؛ بیع صرف؛ بیع سلف.
- **اجاره:**
  - تعریف اجاره؛ شرایط عوضین در اجاره؛ ضمان در اجاره؛ احکام عقد اجاره.
- **مزارعه:** تعریف، شرایط و احکام مزارعه.
- **مساقات:** تعریف، شرایط و احکام مساقات.

– **شرکت:** معانی شرکت و احکام مربوط به آن.

- **مضاربه:** تعریف، شرایط و احکام مضاربه.
- **ضمان، لقطه، غصب و حواله:**
  - ضمان: تعریف، شرایط و احکام ضمان؛
  - لقطه: تعریف، شرایط و احکام لقطه؛
  - غصب: تعریف، شرایط و احکام غصب؛
  - حواله: تعریف، شرایط و احکام حواله.
  -
- **کفالت، وکالت:**
  - کفالت: تعریف، شرایط و احکام کفالت؛
  - وکالت: تعریف، شرایط و احکام وکالت.
- **رهن، صلح، غصب، حجر، وقف:**

- رهن: تعریف، شرایط و احکام رهن؛
- صلح: تعریف، شرایط و احکام صلح؛
- حجر: تعریف حجر، شرایط حجر، احکام حجر؛
- وقف: تعریف، شرایط و احکام وقف.

- **هبه و قرض:**
  - هبه: تعریف، شرایط و احکام هبه؛
  - قرض: تعریف، شرایط و احکام قرض.
- **ودیعه و عاریه:**
  - ودیعه: تعریف، شرایط و احکام ودیعه؛ عاریه: تعریف، شرایط و احکام عاریه.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. بنی‌هاشمی، سیدمحمدحسین، **توضیح المسائل مراجع**، قم، دفتر انتشارات اسلامی.

۲. فلاح‌زاده، محمدحسین، **آموزش فقه**، قم، انتشارت الهادی.

۳. صافی گلپایگانی، علی، **پیش‌درآمدی بر تاریخ تحول فقه شیعه**، قم، مؤسسه انتشارات حضرت معصومه (س).

۴. زراعت، عباس و حمید مسجدسرایی، **متون فقه**، تهران، خط سوم.

۵. اسلامی، رضا، **مدخل علم فقه**، قم، مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.

منابع فرعی:

۱. مطهری، مرتضی، **مسأله ربا به ضمیمه بیمه**، تهران، صدرا.

۲. مکارم شیرازی، ناصر، **ربا و بانک‌داری اسلامی**، قم، مدرسه الامام علی بن ابی‌طالب.

۳. ابراهیمی، محمدحسین، **مضاربه در اسلام**، قم، دفتر انتشارات اسلامی‌حوزه علمیه قم.

۴. بروجردی، مصطفی، **مضاربه از نظر فقهای شیعه**،تهران، دارالکتب الاسلامیه.

۵. حلی، جعفر بن شمس‌الدین، **شرایع الاسلام**، (ترجمه ابوالقاسم بن احمد یزدی)، تهران، دانشگاه تهران. مطهری، مرتضی، **آشنایی با علوم اسلامی**؛ فقه و اصول، تهران، صدرا.

۶. محقق داماد، مصطفی، **تحلیل و بررسی احتکار از نظرگاه فقه اسلام**، قم، اندیشه‌های نو در علوم اسلامی.

۷. ایزدی، حسین، **مباحثی تطبیقی در مضاربه از دیدگاههای فقهی**، حقوقی و اقتصادی، قم، احسن الحدیث.

۱

عنوان درس به فارسی:	فقه (۳)		
عنوان درس به انگلیسی:	Fiqh (3)		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:			تخصصی ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با بخشی از فقه اقتصادی اسلام، فقه خانواده در اسلام و فقه قضاوت از دیدگاه اسلام؛
- عمل به احکام فقهی یادشده و ارشاد دیگران.

سرفصل و رئوس مطالب

فقه اقتصادی:

- **شفعه و جعاله:**
  - شفعه (تعریف شفعه، شرایط شفعه، احکام شفعه)؛ جعاله (تعریف جعاله، شرایط جعاله، احکام جعاله).
- **سبق و رمایه:**
  - سبق (تعریف سبق، شرایط سبق، احکام سبق)؛ رمایه (تعریف رمایه، شرایط رمایه، احکام رمایه).
- **صید، ذبح، خوراکی‌ها، و آشامیدنی‌ها:**
  - صید (تعریف صید، شرایط صید، احکام صید)؛ ذبح (تعریف ذبح، شرایط ذبح، احکام ذبح)؛ احکام خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها.
- **یمین، نذر و عهد:**
  - یمین (تعریف یمین، شرایط یمین، احکام یمین)؛ نذر (تعریف نذر، شرایط نذر، احکام نذر)؛ عهد: (تعریف عهد، شرایط عهد، احکام عهد).

فقه خانواده:

- **نکاح:**
  - تعریف نکاح؛ اقسام نکاح: (نکاح دائم، نکاح موقت)؛ اسباب محرمیت: (نسبی، رضاعی، سببی)؛ احکام نکاح.
- **حقوق متقابل زوجین و حقوق کودک:**
  - حقوق مرد بر زن؛ حقوق زن بر مرد؛ احکام ترک وظایف همسری؛ حقوق کودک.
- **طلاق:**
  - تعریف طلاق؛ اقسام طلاق؛ عده طلاق؛ احکام طلاق.
- **ظهار، ایلاء، و لعان.**
- **وصیت و ارث:**
  - وصیت: (تعریف وصیت، اقسام وصیت، احکام وصیت)؛ ارث: (تعریف ارث، موارد مصرف ترکه، چیستی و مصداق‌های حبوه، طبقات وارث‌ها، سهام ارث، احکام میراث).

فقه قضا:

- **قضاوت:**
  - تعریف قضاوت؛ شرایط قاضی؛ راه‌های اثبات دعوا (علم قاضی، بینه، اقرار، یمین)؛ چگونگی و آداب قضاوت.
- **حدود و تعزیرات:**
  - حدود: (تعریف حدود، اقسام حدود، احکام حدود)؛ تعزیرات (تعریف تعزیرات، اقسام تعزیرات، احکام تعزیرات).
- **قصاص و دیات:**
  - قصاص (تعریف قصاص، اقسام قصاص، احکام قصاص)؛ دیات (تعریف دیات، اقسام دیات، احکام دیات).

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. بنی‌هاشمی، سید محمدحسین، **توضیح المسائل مراجع**، قم، دفتر انتشارات اسلامی.

۲. فلاح‌زاده، محمدحسین، **آموزش فقه**، قم، الهادی.

۳. صافی گلپایگانی، علی، **پیش‌درآمدی بر تاریخ تحول فقه شیعه**، قم، موسسه انتشارات حضرت معصومه (س).

۴. زراعت، عباس، و حمید مسجدسرایی، **متون فقه**، تهران، خط سوم

منابع فرعی:

۱. خسروشاهی، قدرت‌الله، **فلسفه قصاص از دیدگاه اسلام**، قم، بوستان کتاب.

۲. احمدی، فریبرز، **محاسبه کاربردی ارث**، تهران، دانش و فن.

۳. مطهری، مرتضی، **نظام حقوق زن در اسلام**، تهران، صدرا.

۴. انصاریان، حسین، **نظام خانواده در اسلام**، تهران، ام ابیها.

۵. المکی العاملی، محمد بن جمال الدین، **اللمعه الدمشقیه**، بیروت، دار احیاء التراث العربی.

عنوان درس به فارسی:	تجزیه و ترکیب		
عنوان درس به انگلیسی:	Analysis and Syntax	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- کاربردی و عملی کردن علم نحو و صرف، درمتون عربی؛
- شناخت جمله‌های عربی و اقسام آن؛
- آشنایی با نقش قواعد نحوی در قرآن کریم، ادعیه و روایت‌های معصومان علیهم السلام.

سرفصل و رئوس مطالب

- **در این درس کاربرد صرف و نحو در متون دینی (آیات، روایات، ادعیه و زیارات) به شرح ذیل بررسی می‌شود:**
  - **ساختار کلمات:**
    - نوع فعل، نوع اسم، نوع حروف؛
  - **ساختار جمله:**
    - جملهٔ اسمیه و فعلیه؛
  - **نقش و اعراب کلمات:**
    - مرفوعات: فاعل، نایب فاعل، مبتدا و خبر؛
    - منصوبات: مفعول به، مفعول مطلق، مفعول له، مفعول معه، مفعول فیه؛
    - مجرورات: مجرور به حرف جر، مجرور به اضافه؛
  - **معنای واژگان؛**
  - **ترجمهٔ متن؛**
  - **توضیح اجمالی متن.**
- **متون دینی :**
  - آیات: آیه الکرسی، سوره حمد، سوره، سوره قدر، و دیگر آیات یا سوره‌های پرکاربرد.
  - ادعیه: دعای کمیل، دعای توسل، دعای جوشن کبیر، دعای ندبه، تعقیبات نماز.
  - زیارات: زیارت عاشورا، زیارت وارث، زیارت امین الله، زیارت جامعه، زیارت امام رضا علیه السلام.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. قرآن مجید.

۲. قمی، شیخ عباس، **کلیات مفاتیح الجنان**، قم، اسوه.

۳. **الجدول فی إعراب القرآن**، محمود صافی، دارالرشید، بیروت.

۴. الإعراب فی القرآن الکریم، **سمیع عاطف الزّین**، الشرکة العالمیة للکتاب، لبنان

۵. الشرتونی، رشید، **مبادی العربیه** (ترجمه حمید محمدی)، قم، دارالعلم.

منابع فرعی:

۱. محمد بن حسین (شیخ بهایی)، **جامع المقدمات (کتاب الصمدیه)**، قم، دفتر نشر نوید اسلام، [بی تا].

۲. حسینی تهرانی، سید هاشم، **علوم العربیه**، خاتم الأنبیاء.

۳. ملکی اصفهانی، محمود، **نحو مقدماتی**، قم، مؤسسه در راه حق.

۴. امام زاده، سید احمد، **صرف و نحو کاربردی**، تهران، پیام نور.

۵. رادمنش، محمد، **نحو برای دانشجو**، مشهد، شرکت به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی).

۶. عصاری، محمودرضا، **مفاهیم علم نحو (۱)**، قم، انتشارات بین المللی المصطفی (ص).

۷. عصاری، محمودرضا، **مفاهیم علم نحو (۲)**، قم، انتشارات بین المللی المصطفی (ص).

۸. محمدی، حمید، **زبان قرآن (نحو متوسطه)**، قم، دارالعلم.

۹. صالح بک، مجید، **روش نوین در آموزش زبان عربی**، تهران، اندیشه مولانا.

۱۰. صفائی بوشهری، غلامعلی، **بداءة النحو**، قم، حوزه علمیه قم.

۱

عنوان درس به فارسی:	مفردات قرآن کریم		
عنوان درس به انگلیسی:	Qur´anic Terms	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با علم مفردات قرآن، علم غریب القرآن و جایگاه دانش مفردات قرآن در تفسیر؛
- آشنایی با برخی واژگان مهم، و پرکاربرد در قرآن
- توانایی بر معنایابی دیگر واژه‌های قرآنی.

سرفصل و رئوس مطالب

- **کلیات:**
  - مفهوم‌شناسی دانش‌های مفردات قرآن؛ علم غریب القرآن؛ علم وجوه و علم اشتقاق؛ تفاوت مفردات و غریب القرآن؛ منشأ غرابت الفاظ؛ اهمیت و جایگاه دانش مفردات قرآن؛ پیشینه دانش مفردات و غریب القرآن و مهمترین تألیفات در موضوع غریب القرآن.
- **آشنایی با مهم‌ترین لغت‌نامه‌ها و روش استفاده از آن‌ها:**
  - لغت‌نامه‌های قرآنی: المفردات فی غریب القرآن؛ مجمع البحرین؛ نثر طوبی؛ قاموس قرآن؛ لغت‌نامه‌های عمومی (معجم مقاییس اللغة، لسان العرب، القاموس المحیط، المعجم الوسیط).
- **آشنایی با ده واژه مهم، کلیدی و پرکاربرد در قرآن:**
- **نعمة؛ فتنة؛ نفاق؛ توبه؛ إثم؛ دین؛ شیطان؛ تقوی؛ ظنّ؛ حبّ.**
  - در بررسی واژگان بالا، موارد ذیل لحاظ می‌شود:
  - سه حرف اصلی؛ معنای ریشه‌ای؛ معنای واژه؛ مشتقات واژه با تعیین صیغه و معنا؛ وجوه معنایی آن؛ بیان چند نکته قرآنی پیرامون آن.

•

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. فتح‌الهی، ابراهیم، **مفردات قرآن**، اشجع.

۲. همایی، غلامعلی، **درسنامه مفردات قرآن مجید**، مرکز جهانی علوم اسلامی.

۳. مؤدب، رضا، **مفردات قرآن**، احسن الحدیث.

۴. طیب حسینی، محمود، **درآمدی بر دانش مفردات قرآن**، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

۵. محمدی، حمید، **مفردات قرآن**، دارالذکر.

منابع فرعی:

۱. فرزانه، سید بابک، **مفردات قرآن**، تهران، سازمان سمت.

۲. سرمدی، محمود، **واژگان پژوهی تحقیقی در وجوه و نظائر قرآن کریم**، قم، الهادی.

۳. یاحقی، جعفر، **فرهنگنامه قرآنی**، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی.

۴. خودروان، حسن، **بررسی معناشناختی واژه کفر در قرآن کریم**، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام.

۵. شریعتمداری، جعفر، **شرح و تفسیر لغات قرآن بر اساس تفسیر نمونه**، مشهد، آستان قدس رضوی.

۶. نکونام، جعفر، **درآمدی بر معناشناسی قرآن**، قم، دانشکده اصول الدین.

۷. عوا، سلوی محمد، **بررسی زبان شناختی وجوه و نظائر در قرآن کریم** (ترجمه حسین سیدی)، مشهد، آستان قدس رضوی.

۸. یدی، حسین، **تغییر معنایی در قرآن**، تهران، سخن.

۹. یدی، مهدی، **حوزه‌های معنایی صراط در بیان قرآن کریم**، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام.

۱۰. رضوی طوسی، مجتبی، **ایمان در قرآن کریم، مفهوم و گونه‌ها**، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام.

عنوان درس به فارسی:	معارف شیعه		
عنوان درس به انگلیسی:	Shi'a Teachings	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

۷

اهداف کلی درس

- آشنایی با تاریخ و ماهیت تشیع؛
- شناخت مبانی اندیشه‌ها و سیستم فکری تشیع؛
- پاسخ‌گویی به شبه‌های مخالفان شیعه.

سرفصل و رئوس مطالب

- **ماهیت و تاریخ پیدایش شیعه‌شناسی:**
  - اهمیت شیعه‌شناسی؛ مفهوم شیعه؛ امامت از نگاه شیعه؛ تاریخ پیدایش شیعه؛ ملاک شایستگی امامت.
- **امامت و هویت شیعه:**
  - جانشینی پیامبر(ص)؛ فضیلت‌های امام علی(ع)؛ واقعه غدیر؛ روند پیدایی تفاوت شیعه با مذهب‌های دیگر؛ گسترش تشیع.
- **منابع شیعه:**
  - قرآن: قرآن؛ تحریف نشدن قرآن؛ قرآن از نگاه عالمان شیعه؛ اتهام تحریف قرآن به شیعه و پاسخ به آن.
  - حدیث: روش‌شناسی برخورد با احادیث؛ تاکید پیامبر(ص) بر نقل حدیث؛ تدوین حدیث در زمان پیامبر (ص)؛ تدوین حدیث در زمان خلفا؛ سنت در میان منابع شیعه.
  - ارتباط عقل و دین: کارکردهای عقل و دین در حوزه دین؛ کارکردهای وحی در حوزه عقل.
- **مرجعیت اهل بیت (ع):**
  - ضرورت رجوع به اهل بیت (ع)؛ رجوع به اهل بیت از دیدگاه اهل سنت؛ منظور از اهل بیت (ع)؛ اهل بیت(ع) در روایت‌های پیامبر(ص).
- **اصول اعتقادی مسلمانان:**
  - توحید؛ نبوت؛ معاد.
- **پیامبر(ص)، اهل بیت (ع) و اصحاب پیامبر از دیدگاه شیعه:**
  - عشق شیعه به پیامبر(ص)؛ عشق شیعه به اهل بیت (ع)؛ نگاه شیعه به اصحاب پیامبر(ص).
- **عدل و عصمت:**
  - مفهوم و ماهیت عدل؛ دیدگاه‌های گوناگون درباره عدل؛ عصمت پیامبر(ص)؛ عصمت امامان (ع).

- **امامت:**
  - معنای لغوی و اصطلاحی امام؛ امامان (ع) از نگاه شیعه؛ امامان (ع) در روایت‌های پیامبر(ص).
- **ویژگی‌های عام اسلام از دیدگاه شیعه:**
  - عقلانیت از نگاه شیعه؛ عدالت‌طلبی از دیدگاه شیعه؛ معنویت از دیدگاه شیعه.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. طباطبایی، محمدحسین، **شیعه در اسلام**، قم، بوستان کتاب.

۲. ربانی گلپایگانی، علی، **درآمدی به شیعه شناسی**، قم، مرکز جهانی علوم اسلامی.

۳. رضوانی، علی اصغر، **شیعه شناسی و پاسخ به شبهات**، تهران، مشعر.

۴. سبحانی، جعفر، **منشور عقائد امامیه**، قم، مؤسسه امام صادق(ع)، ۱۳۸۶.

۵. کوه‌کمره‌ای، محسن، **تشیع چیست و شیعه کیست؟**، قم، دفتر انتشارات اسلامی.

منابع فرعی:

۱. طباطبائی، محمدحسین، **معنویت تشیع**، قم، تشیع.

۲. مسجد جامعی، علیرضا، **پژوهشی در معارف امامیه**، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.

۳. مغنیه، محمدجواد، **امامت علی (ع) در آیینه عقل و قرآن**، ترجمه اکبر ایرانی قمی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی.

۴. جعفری، حسین، **تشیع در مسیر تاریخ**، ترجمه محمد تقی آیت اللهی، قم، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

۵. قرائتی، محسن، **اصول عقائد**، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی.

۶. خمینی، روح‌الله، **نبوت از دیدگاه امام خمینی**، فروغ السادات رحیم‌پور، تهران، تنظیم نشر آثار امام خمینی ره.

۷. یوسفیان، حسن، **پرسمان نبوت**، قم، مرکز مطالعات و پژوهش‌های فرهنگی حوزه علمیه قم.

۸. وحیدی گلپایگانی، محمدتقی، **معارفی از قرآن ۲ (مبحث امامت و ولایت)**، قم، انتشارات انصاریان.

۱

عنوان درس به فارسی:	سیره معصومان(ع)		
عنوان درس به انگلیسی:	The Infallibles' Conduct	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

۳۸

اهداف کلی درس

- آشنایی با سیره و روش عملی معصومان علیهم السلام؛
- الگوبرداری از رفتار و کردار معصومان در زندگی.

سرفصل و رئوس مطالب

- **کلیات:**
  - تعریف سیره و تفاوت آن با سنت؛ ادلّه حجّیت سیره؛ ضوابط بهره‌گیری از سیره؛ گستره حجّیت سیره اهل بیت (ع)؛ سیره‌های پیروی‌ناپذیر اهل بیت؛ شبهه‌هایی درباره حجّیت سیره.
- **سیرهٔ فرهنگی معصومان (ع):**
  - انقلاب فرهنگی رسول خدا (ص)؛ دعوت آگاهانه در سیره فرهنگی معصومان (ع)؛ تبیین احکام شرعی و تأکید بر اجرای آن؛ تأکید بر رعایت قوانین و مقررات اسلامی؛ احیای فریضه امر به معروف و نهی از منکر؛ پاسداشت آزادی و آزادگی انسان؛ ایثار و ازخودگذشتگی؛ غیرت دینی و تلاش جهت حفظ عفّت عمومی؛ مقابله با بدعت‌ها و تحریف‌ها.
- **سیرهٔ معنوی و عبادی معصومان (ع):**
  - اخلاص؛ اهتمام به عبادت؛ توجّه به خدا در شرایط سخت اجتماعی؛ خدامحوری در زمان اقتدار و پیروزی؛ انس با قرآن؛ اهتمام معصومان به نماز؛ روزه؛ حج؛ توسل؛ دعا و نیایش.
- **سیرهٔ سیاسی معصومان (ع):**
  - جایگاه حکومت و سیاست در اسلام؛ اصول حاکم بر سیرهٔ حکومتی معصومان.
  - سیره اجتماعی معصومان (ع):
  - یک‌رنگی و صداقت در هم‌زیستی مسالمت‌آمیز؛ عدالت‌خواهی؛ رعایت عهد و پیمان؛ گذشت در حقوق شخصی؛ خیرخواهی برای مردم؛ هم‌نشینی، تواضع و محبّت به مؤمنان؛ مواسات با مؤمنان؛ بزرگداشت مؤمنان.

•

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. امین، محسن، **سیره معصومان**، ترجمه علی حجتی کرمانی، سروش.

۲. آیینه‌وند، صادق، **تاریخ سیاسی اسلام**، رجاء.

۳. دلشاد تهرانی، مصطفی، **سیرهٔ نبوی**، دفتر اول، تهران، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۴. نجمی، محمدصادق، **سخنان حسین‌بن علی از مدینه تا کربلا**، قم، انتشارات اسلامی.

۵. مطهری، مرتضی، **سیری در سیرهٔ ائمه (ع)**، صدرا.

منابع فرعی:

۱. باباپور گل‌افشانی، محمدمهدی، **جلوه‌های سبز و سرخ عاشورا**، قم، آل صمد.

۲. حسینی‌زاده، سید علی، **سیره تربیتی پیامبر و اهل‌بیت**، قم، پژوهشکده حوزه و دانشگاه.

۳. حسینی، مرتضی، **اخلاق تبلیغ**، در سیره رسول الله (ص)، مرکز جهانی علوم اسلامی.

۴. رضوی، خلیل، **غم و شادی (در سیره معصومان علیه‌السلام)**، صفحه نگار.

۵. عبدالمحمدی، حسین، **درآمدی بر سیره تبلیغی معصومان (ع)**، مهر امیرالمومنین (ع).

۶. غیاثی کرمانی، محمدرضا، **سیره و اخلاق پیامبر اعظم صلی‌الله علیه وآله**، حضور.

۷. قاسمی، سلیمان، **بهداشت و سلامت روان**: با نگرش به آموزه‌های دین و سیره معصومان (ع)، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).

۸. محدثی، جواد، همگام با پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله (آشنائی با سیره اخلاقی و رفتاری پیامبر خدا صلی الله علیه و آله)، معروف.

۹. محمدی ری شهری، محمد، **اهل البیت (ع) در کتاب و سنت**، قم، دارالحدیث.

۱۰. جعفریان، رسول، **تأملی در نهضت عاشورا**، قم، انصاریان.

۱

عنوان درس به فارسی:	تاریخ تشیع		
عنوان درس به انگلیسی:	History of Shi'ism	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

۳

اهداف کلی درس

- آشنایی با تاریخ پیدایش و گسترش تشیع در دوران حضور معصومان و غیبت صغری؛
- آشنایی با سیر تحولات و گسترش تشیع در دوره غیبت کبری.

سرفصل و رئوس مطالب

- **مفهوم‌شناسی:**
  - شیعه و تشیع؛ امامیه؛ رافضه؛ ترابیّه؛ علوی و ... .
- **دیدگاه‌های پیدایش تشیع:**
  - دیدگاه «پیدایش تشیع همراه با ظهور اسلام» (با نظرداشت شواهد روایی و تاریخی)؛ بررسی و نقد دیدگاه‌های دیگر.
- **تاریخ تشیع در عصر حضور:**
  - معرفی اجمالی امام زمان علیه السلام و ابعاد رهبری ایشان؛ وضعیت فکری و اعتقادی شیعیان؛
  - شرایط سیاسی، اجتماعی و اقتصادی شیعیان؛ قیام‌های شیعی (زمینه‌ها و عوامل، روند قیام، اهداف و پیامدها، ارتباط قیام با امام)؛ جغرافیای انسانی (مراکز استقرار شیعیان)؛ مناصب و مشاغل؛ نظام ارتباطی و مالی (وکالت و ...)؛ خاندان‌های شیعی؛ آداب و رسوم شیعیان.
- **تاریخ تشیع در دوران غیبت صغری:**
  - مهدویت، غیبت و انتظار (بررسی مفهوم، خاستگاه و کارکرد)؛ نیابت امام (بررسی مفهوم، کارکرد و تقسیم آن به خاص و عام)؛ معرفی اجمالی نایبان خاص؛ شرایط شیعیان در این دوران.
- **دولت‌های شیعی:**
  - ادریسیان، علویان طبرستان، علویان یمن، آل‌بویه، حمدانیان، فاطمیان و ...؛ (برآمدن، مهم‌ترین تحولات، چگونگی تعامل با شیعیان، آثار و خدمات تمدنی و مذهبی).
- **اوضاع علمی و فرهنگی تشیع:**
  - مراکز و حوزه‌های علمی (قم، بغداد، نجف، حلّه و ...).

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. مظفر، محمدحسین، **تاریخ شیعه**، ترجمه و نگارش سیدمحمدباقر حجتی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

۲. جعفریان، رسول، **حیات فکری و سیاسی امامان شیعه**، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی.
۳. عسکری، سید مرتضی، **نقش ائمه در احیاء دین**، تهران، بنیاد بعثت.
۴. جباری، محمدرضا، **سازمان وکالت و نقش آن در عصر ائمه**، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
۵. معروف‌الحسنی، هاشم، **جنبش‌های شیعی در تاریخ اسلام**، ترجمه محمدصادق عارف، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی.

منابع فرعی:

۱. مشکور، محمدجواد، **فرهنگ فرق اسلامی**، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی.
۲. نصیری، محمد، **تحلیلی از تاریخ تشیع و امامان علیهم السلام**، قم، معارف.
۳. جعفریان، رسول، **تاریخ تشیع در ایران**، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی.
۴. یعقوبی، احمدبن ابی یعقوب، **تاریخ یعقوبی**، ترجمه محمدابراهیم آیتی، تهران، وزارت فرهنگ و آموزش عالی.
۵. الاصفهانی، ابوالفرج ، **مقاتل الطالبیین**، نجف، مکتبه الحیدریه.
۶. العکبری البغدادی الشیخ مفید، محمدبن محمدبن النعمان، **الإرشاد**، بیروت، الاعلمی.
۷. آل‌کاشف‌الغطا، محمدحسین، **اصل الشیعهٔ و اصولها**، قم، دارالقرآن الکریم.
۸. فیاض، عبدالله، تاریخ الامامیه و اسلافهم من الشیعه، **منذ نشأه التشیع حتی مطلع القرن الرابع الهجری**، بیروت، موسسه الاعلمی للمطبوعات.
۹. صدر، محمدباقر، **نشأهٔ التشیع و الشیعهٔ**، [بی‌جا].

۱

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با احادیث ۱ (کلیات)		
عنوان درس به انگلیسی:	An Introduction to the Hadiths 1 (general issues)		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:			تخصصی ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی کلی با مسایل و مباحث اصلی علوم حدیث و اصول و مبانی فهم حدیث.؛
- آشنایی با مهم‌ترین منابع حدیثی؛
- شناخت انگیزه منع تدوین و نقل حدیث در زمان خلفای سه گانه؛

سرفصل و رئوس مطالب

- **کلیات و تعاریف:**
  - اهمیت حدیث؛ تعریف تاریخ حدیث و ضرورت شناخت آن؛
  - تعریف حدیث، سنت، روایت، خبر، اثر و حدیث قدسی.
- **حجیت سنت:**
  - حجیت سنت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله (ادلهٔ عقلی و نقلی)؛ حجیت سنت ائمه اطهار(ع) (ادلهٔ عقلی و نقلی).
- **تاریخ تدوین حدیث:**
  - چیستی تاریخ حدیث؛ ضرورت بحث؛ تدوین حدیث در دوران رسالت؛ تدوین حدیث پس از دوران رسالت.
- **تاریخ حدیث شیعه:**
  - اهمیت شناخت تاریخ حدیث شیعه؛ تقدّم شیعه در تدوین حدیث؛
  - حدیث در دوران پیامبر اعظم؛ حدیث در دوره امام علی تا امام سجاد؛ حدیث در عصر صادقین و امامان دیگر،
  - طبقه‌بندی آثار مکتوب؛ پیدایش جوامع اولیهٔ حدیثی (کتب اربعه)؛
  - رکود حدیث‌نگاری شیعه و عوامل آن؛ حیات دوبارهٔ دانش‌های حدیثی شیعه و عوامل شکوفایی آن؛ پیدایش جوامع ثانویه حدیثی ؛ جوامع حدیثی در دوران معاصر
- **تاریخ حدیث اهل سنت:**
  - اهمیت شناخت تاریخ حدیث اهل سنت؛ جایگاه حدیث نزد اهل سنت؛ منع کتابت و نقل حدیث در دورهٔ خلفا؛ جعل و تحریف در روایت‌های پیامبر اکرم، انگیزهٔ منع کتابت حدیث؛ تدوین حدیث پس از یک قرن؛
  - جوامع روایی اهل سنت (صحاح سته)
  - روش‌های مختلف تدوین حدیث: مصنفات، مسانید، معاجم، سنن.
- **شاخه‌های علوم حدیث:**

- علم رجال: تعریف دانش رجال؛ موضوع و مسایل علم رجال؛ نقش دانش رجال در علم الحدیث؛ اصطلاحات رجالی؛ منابع رجالی (شیعه و اهل سنت).
- علم درایه یا مصطلح الحدیث: معنای لغوی درایه؛ تعریف اصطلاحی علم درایه؛ موضوع و مسائل علم درایه؛ پیشینه علم درایه؛ انواع خبر.
- علم فقه الحدیث: معنای لغوی فقه؛ تعریف فقه الحدیث؛ جایگاه فقه الحدیث؛ موضوع و مسائل فقه الحدیث؛ ثمرهٔ فقه الحدیث؛ سیر فهم حدیث: فهم متن، فهم مقصود.

- **اصطلاحات حدیثی:**
  - اصطلاحات مربوط به راویان؛ روایت؛ سند؛ دلالت متن؛ راه‌های تحمل حدیث.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. جمشیدی، اسدالله، **تاریخ حدیث**، قم، مؤسسهٔ‌آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۲. مدیر شانه‌چی، کاظم، **تاریخ حدیث**، تهران، سمت.

۳. نصیری، علی، **آشنایی با علوم حدیث**، قم، مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.

۴. معارف، مجید، **تاریخ عمومی‌حدیث**، تهران، کویر.

منابع فرعی:

۱. طباطبایی، سیدکاظم، **منطق فهم حدیث**، قم، مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی ره.

۲. طباطبایی، سیدکاظم، **تاریخ حدیث شیعه**، تهران، سمت.

۳. معارف، مجید، **شناخت حدیث**، تهران، نبأ.

۴. مؤدب، سیدرضا، **تاریخ حدیث**، قم، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی، سمت.

۵. صالح، صبحی، **علوم حدیث و اصطلاحات آن**، عادل نادرعلی، تهران، اسوه.

۶. مسعودی، عبدالهادی، **روش فهم حدیث**، سمت.

۷. مدیر شانه‌چی، کاظم، **علم الحدیث**، دفتر انتشارات اسلامی.

۸. مدرسان دانشگاه علوم حدیث، **دانش حدیث**، قم، جمال.

۹. صالح، صبحی، **علوم الحدیث و مصطلحه**، قم، منشورات رضی.

۱۰. حجت، هادی، **جوامع حدیثی شیعه**، تهران، سمت.

۱۱. ربانی، محمدحسن، **دانش درایه الحدیث**، مشهد، دانشگاه علوم اسلامی‌رضوی.

۱

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با احادیث۲ (کاربردی)		
عنوان درس به انگلیسی:	An Introduction to the Hadiths 2 (Applied)	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با احادیث موضوعی و خانوادهٔ حدیثی؛
- آشنایی با چگونگی تحلیل و بررسی احادیث؛

سرفصل و رئوس مطالب

- **خانواده:** تعریف و اهمیت خانواده ؛ ویژگی‌های بهترین شوهران؛ ضرورت حاکمیت اخلاق بر روابط خانوادگی؛ سیرهٔ معصومان در خانواده؛ پیامدهای بدرفتاری در خانواده.
- **ازدواج:**
  - اهمیت ازدواج؛ نقش انگیزه در ازدواج؛ نتیجه و فایده‌های ازدواج؛ ازدواج آسان؛ ارزش همسر خوب از دیدگاه روایات؛ ملاک‌های ضروری در گزینش همسر؛ ویژگی‌ها و نشانه‌های همسر خوب.
- **نشاط و شادابی:**
  - مفهوم‌شناسی نشاط، شادابی و شادی؛ دیدگاه اسلام دربارهٔ شادابی و افسردگی؛ توجه به نشاط و شادابی در دعاها؛ عوامل نشاط و شادابی (عوامل معرفتی، عوامل رفتاری)؛ کسالت و سستی.
- **کار و تلاش:**
  - ارزش کار و تلاش؛ ارزیابی معصومان - علیهم السلام- از کار و تلاش؛ سیرهٔ معصومان؛ نکوهش بی‌کاری و تنبلی؛ دیدگاه اسلام دربارهٔ ثروت و دارایی؛ آسیب‌شناسی طلبِ روزی.
- **حلال‌خواری و حرام‌خواری:**
  - ضرورت توجه به حلال‌خواری؛ ارزش پرهیز از حرام‌خواری و اثر آن در شخصیت انسان؛ ضرورت توجه به پاک کردن اموال و دارایی‌ها؛ ضرورت توجه به دوری از اموال حرام و شُبهه‌ناک؛ نتیجهٔ حرام‌خواری (خروج از ولایت اهل بیت، مستجاب نشدن دعاها، پذیرفته نشدن اعمال، ایستادگی دربرابر حرف حق).
- **حقوق مردم:**
  - مراد از حق و حقوق؛ اهمیت حقوق مردم؛ سیرهٔ معصومان - علیهم السلام- در رعایت حقوق مردم؛ عوارض حبس حقوق مردم(جلوگیری از برکت یافتن روزی، مانع از پذیرش توبه، باعث عذاب)؛ پیامدهای رعایت نکردن حقوق دولت و مردم؛ بی‌توجهی به حق مؤمن؛ سبک شمردن معصومان و حقّ خدا.
- **گناه:** حقیقتِ گناه؛ عوامل تأثیرگذار در انجام گناه؛ آثار گناه (آثار فردی، آثار اجتماعی).

- **دروغ:** دروغ، ناپسندترین خصلت؛ دروغ، ناسازگار با درست‌کاری؛ سرچشمه دروغ‌گویی؛ دروغِ شوخی و کوچک و تأثیر آن در ایمان؛ دروغ جایز.
- **سوءظن و حُسن‌ظن:**
  - مراد از سوءظن؛ سرچشمهٔ سوءظن؛ نشانه‌های پیدایش سوءظن؛ نتیجهٔ بدگمانی (برهم‌زنندهٔ صلح و صفا، سبب نگرانی، مایهٔ باورهای نادرست، مایهٔ بی‌اعتمادی و تنهایی)؛ مراد از حسن ظن؛ حُسن‌ظن به مؤمن؛ حُسن‌ظن به خدا؛ حسن‌ظن یا سوءظن به خود؛ آثار خوش‌گمانی؛ متفاوت بودن خوش‌گمانی با ساده‌لوحی.
- **یاد خدا:**
  - مراد از یاد خدا؛ سیرهٔ اصحاب رسول خدا (ص)؛ یاد خدا و کار دنیا؛ پاداش به یاد خدا بودن؛ غفلت و پیامدهای آن؛ اسباب غفلت.
- **نقد و نقدپذیری:**
  - معنای نقد؛ جایگاه نقّادان آگاه در جامعه؛ انتقاد از خود؛ ابزار نقد؛ رابطهٔ انتقاد با پنهان کردن عیب‌ها؛ اخلاق نقد؛ فایده‌های نقد.
- **پاک‌دامنی و عفاف:**
  - مفهوم عفاف؛ ارزش عفاف در اسلام؛ گسترهٔ عفاف در زندگی؛ راه‌های پیش‌گیری از تحریک جنسی نامشروع؛ مقدّمات پرهیز از گناه؛ راه‌کارهای تقویت عفّت عمومی؛ رعایت عفاف در کانون خانواده؛ پیامدهای بی‌عفتی.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. خمینی، روح‌الله، **چهل حدیث**، تهران، موسسهٔ تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).

۲. سیدرضی، نهج‌البلاغه، **تصحیح صبحی‌صالح**، قم، دارالهجرهٔ، [بی‌تا].

۳. محمدی ری‌شهری، محمد، **میزان الحکمه**، قم، دارالحدیث.

۴. آمدی، عبدالواحد، **غررالحکم و دررالکلم**، قم، دفتر تبلیغات اسلامی.

۵. فقیهی، علی‌نقی، **تربیت جنسی از منظر قرآن و حدیث**، قم، دارالحدیث. پرهیزکار، هادیه، شادی و نشاط از دیدگاه قرآن و حدیث، قم، موسسه بوستان کتاب.

منابع فرعی:

۱. محمدی ری‌شهری، محمد، **تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث** (مترجم حمیدرضا شیخی) قم، نشر مشعر.

۲. مسعودی، عبدالهادی، **روش فهم حدیث**، تهران، سمت.

۳. اسلامی، سیدحسن، **دروغ مصلحت‌آمیز**، قم، بوستان کتاب.

۴. حکیمی، محمدرضا، و دیگران، **الحیاة**، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

۵. حرّ عاملی، محمدبن‌حسن، **وسائل‌الشیعه**، قم، مؤسسهٔ آل‌البیت.

۶. کلینی، محمدبن‌یعقوب، **کافی**، تهران، دار الکتب الاسلامیه.

۷. صدوق، محمد، **من لا یحضره الفقیه**، قم، جامعهٔ مدرسین.

۸. طوسی، محمد، **تهذیب الاحکام**، تهران، دار الکتب الاسلامیه.

۹. مجلسی، محمدباقر، **بحار الانوار**، تهران، دارالکتب‌الاسلامیهٔ.

۱

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با نهج البلاغه		
عنوان درس به انگلیسی:	An Introduction to Nahj Al-Balaghah	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با چگونگی تدوین نهج‌البلاغه و مؤلف آن؛
- آشنایی با ویژگی‌های نهج‌البلاغه و شبهه‌های مخالفان دربارهٔ آن و پاسخ‌گویی به آنها؛
- شناخت معارف نهج‌البلاغه درباره اصول دین (توحید، نبوت و ...) و بخشی از فروع دین.

سرفصل و رئوس مطالب

- **امیر بیان:**
  - امام علی – علیه السلام – در آیینه قرآن؛ امام علی– علیه السلام – در آیینه احادیث نبوی؛ امام علی– علیه السلام – در نهج‌البلاغه؛ امام علی– علیه السلام – از دیدگاه دانشمندان؛ فصاحت و بلاغت امام علی علیه السلام.
- **نهج‌البلاغه و مؤلف آن:**
  - زندگی‌نامه، مقام علمیو تألیفات سید رضی (ره)؛ سید رضی (ره) از دیدگاه دانشمندان؛ بافت کلی نهج‌البلاغه؛ علل گردآوری نهج‌البلاغه؛ گردآوری کلام امام علی– علیه السلام – پیش از سید رضی (ره)؛ دیدگاه دانشمندان درباره نهج‌البلاغه.
- **ویژگی‌های نهج‌البلاغه:**
  - ویژگی‌های ادبی و هنری، علمی، سیاسی؛ جاودانگی نهج‌البلاغه؛ شبهه‌هایی درباره نهج‌البلاغه.
- **کتاب‌شناسی نهج‌البلاغه:**
  - نسخه‌های خطی و علت اختلاف آنها؛ ترجمه‌ها و تفسیرها؛ اسناد و مدارک؛ کتاب‌های ابزاری برای تحقیق.
- **توحید (خداشناسی) در نهج‌البلاغه:**
  - ارزش و اهمیت خداشناسی؛ راه‌های خداشناسی؛ صفات خداوند؛ آثار خداشناسی.
- **نبوت در نهج‌البلاغه:**
  - فلسفه بعثت پیامبران؛ ویژگی‌های پیامبران؛ موقعیت جهان و عربستان پیش از اسلام؛ ویژگی‌های پیامبر صلی الله علیه وآله؛ آثار بعثت پیامبر صلی الله علیه وآله.
  -
  -
- **امامت در نهج‌البلاغه:**

- اهمیت امامت و رهبری؛ فلسفه امامت و رهبری؛ شرایط امام و رهبر؛ ویژگی‌های امامان معصوم شیعه؛ لزوم شناخت امام؛ حقوق متقابل امام و امت.

- **معاد در نهج‌البلاغه:**
  - حقیقت مرگ و انواع آن؛ عالم برزخ؛ قیامت؛ ویژگی‌های بهشت و جهنم.
- **قرآن و سنت پیامبر صلی الله علیه وآله در نهج‌البلاغه:**
  - ویژگی‌های قرآن؛ وظیفه مردم نسبت به قرآن؛ مفسران قرآن؛ احادیث نبوی در نهج‌البلاغه.
- **اهل بیت- علیهم السلام- در نهج‌البلاغه:**
  - ویژگی‌ها، مظلومیت و آینده اهل بیت ؛ حضرت زهرا - سلام الله علیها- و امام زمان- علیه السلام- در نهج‌البلاغه؛ دوستان اهل بیت علیهم السلام.
- **فروع دین در نهج‌البلاغه:** نماز؛ روزه؛ حج؛ فلسفه احکام.
- **اخلاق در نهج‌البلاغه:**
  - اهمیت خودسازی و تهذیب نفس؛ فضائل اخلاقی؛ رذیلت‌های اخلاقی.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. خامنه‌ای، علی، **درسهائی از نهج البلاغه**، تهران، سید جمال.

۲. مصباح یزدی، محمدتقی، **پند جاوید: شرح وصیت امیرالمؤمنین(ع) به امام حسن مجتبی(ع)**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۳. مصباح یزدی، محمدتقی، **بهترین‌ها و بدترین‌ها از دیدگاه نهج البلاغه**، قم، مؤسسه امام خمینی (ره).

۴. مصباح یزدی، محمدتقی، **سیمای پیامبر اعظم در آینه نهج البلاغه** ، قم، مؤسسه امام خمینی (ره).

منابع فرعی:

۱. مصباح یزدی، محمدتقی، **قرآن در آیینه نهج‌البلاغه**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۲. جوادی آملی، عبدالله، **حکمت نظری و عملی در نهج البلاغه**، تهران، سیدجمال.

۳. مکارم شیرازی، ناصر، **پیام امام امیرالمؤمنین علیه السلام**، تهران، دارالکتب الاسلامیهٔ.

۴. مختاری، محمدحسین، **صفات جمال و جلال خدا در نهج‌البلاغه**، قم، دفتر تبلیغات اسلامی.

۵. جمعی از نویسندگان، **دانش‌نامه امام علی علیه السلام**، مرکز نشر آثار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

۶. دشتی، محمد، **امام علی- علیه السلام - و مباحث اعتقادی**، قم، مؤسسه تحقیقاتی امیرالمؤمنین علیه السلام.

۷. دشتی، محمد، **شناخت نهج‌البلاغه**، مؤسسه تحقیقاتی امیرالمؤمنین علیه السلام.

۸. علیقلی، محمدمهدی، **سیمای نهج‌البلاغه**، تهران، غیاث.

عنوان درس به فارسی:	معارف نهج‌البلاغه		
عنوان درس به انگلیسی:	Nahj AL-Balaghah Teachings		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ■
دروس هم‌نیاز:			تخصصی ■ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با معارف نهج‌البلاغه دربارهٔ آفرینش، تقویت اعتقادات و باورهای دینی؛ مسائل فردی و اجتماعی و به‌کارگیری آنها در زندگی فردی و اجتماعی؛
- آشنایی با یاران امام علی(علیه السلام) و الگوگیری از آنان و نیز شناخت دشمنان حضرت و دوری از صفات آنان.

سرفصل و رئوس مطالب

- **آفرینش در نهج‌البلاغه:**
  - آفرینش انسان، فرشتگان، جهان، حیوانات (طاووس، ملخ، مورچه و ...)، انواع پدیده‌ها، هدف از آفرینش.
- **دنیاشناسی در نهج‌البلاغه:**
  - شناخت حالات و صفات دنیا؛ آثار دنیازدگی و دنیاپرستی؛ راه‌های رهایی از دنیازدگی؛ رابطه دنیا و آخرت؛ امام علی(علیه السلام) و دنیا.
- **دین‌داری در نهج‌البلاغه: مفهوم دین‌داری؛**
  - نقش دین در زندگی دنیایی و آخرتی؛ عوامل فردی و جمعی تضعیف دین‌داری.
- **تقوا و متّقین در نهج‌البلاغه:**
  - اهمیت تقوا؛ ره‌آورد تقوا در دنیا؛ ره‌آورد تقوا در آخرت؛ سیمای متقین.
- **حکومت و سیاست در نهج‌البلاغه:**
  - اهمیت سیاست و تدبیر امور؛ اهداف، خطوط کلی و آفت‌های سیاست و حکومت در اسلام؛ وظایف حاکم در حکومت اسلامی؛ حساسیت امام علی(ع) به رفتار مسؤلان (نامه به عثمان بن حنیف).
- **جهاد، امر به معروف و نهی از منکر در نهج‌البلاغه:**
  - ارزش جهاد در راه خدا؛ آثار ترک جهاد؛ ارزش، آثار و مراحل امر به معروف و نهی از منکر.
- **دوستان و دشمنان امام علی(ع) در نهج‌البلاغه:**
  - حد دوستی و دشمنی؛ دوستان نمونه (ابوذر، مالک اشتر، کمیل و...)؛ ریشه‌های دشمنی با امیرالمؤمنین(ع)؛ نمونه‌ای از دشمنان امام علی(ع) (معاویه، عمروعاص، مروان و...).
- **سنت‌های الهی در نهج‌البلاغه:**
  - سنت آزمایش، هدایت و حضور حجت‌های الهی، تقابل حق و باطل، نسبت به ستمکاران و ظالمان.

- **علم و جهل در نهج‌البلاغه:**
  - ارزش دانش و دانشمندان؛ ره‌آورد علم و دانش؛ نقش دانش و دانشمندان در جامعه؛ جهل (ریشه دشمنی‌ها، ره‌آورد جهل‌زدگی، ضرورت مبارزه با جهل).
- **زن و خانواده در نهج‌البلاغه:**
  - جایگاه زن؛ زن و روابط اجتماعی؛ تفاوت‌های زن و مرد؛ حقوق والدین؛ حقوق فرزندان؛ برنامه‌ریزی در زندگی.
- **سفارش‌های پدر به فرزند (نامهٔ ۳۱ نهج‌البلاغه):**
  - انسان و رخدادهای روزگار؛ مراحل خودسازی؛ اخلاق اجتماعی؛ ضرورت توجه به معنویات؛ شرایط برآورده‌شدن دعا؛ ضرورت واقع‌نگری در زندگی.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. مکارم شیرازی، ناصر، **پیام امام امیرالمؤمنین (علیه السلام)**، تهران، دارالکتب الاسلامیهٔ.

۲. مصباح یزدی، محمدتقی، **پند جاوید**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۳. فاضل لنکرانی، محمد، **آیین کشورداری از دیدگاه امام علی (علیه السلام)**، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

۴. بهشتی، احمد، **اندیشه سیاسی تربیتی علوی در نامه‌های نهج‌البلاغه**، قم، بوستان کتاب.

۵. خادم الذاکرین، اکبر، **اخلاق اسلامی‌در نهج‌البلاغه**، مطبوعاتی هدف

منابع فرعی:

۱. جعفری، محمدتقی، **تفسیر نهج‌البلاغه**، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

۲. قائمی، علی، **خانواده از دیدگاه امام امیرالمؤمنین (علیه السلام)**، تهران، سازمان انجمن اولیاء و مربیان.

۳. اسعدی، علیرضا، **امام علی(علیه السلام) و دین‌داری**، قم، آیت عشق.

۴. محمدی ری شهری، محمد، **دانشنامه امیرالمؤمنین (علیه السلام)**، قم، دارالحدیث.

۵. معادیخواه، عبدالمجید، **فرهنگ آفتاب**، تهران، ذره.

۶. اشرف‌حسینی، سید علی، **زمین و آسمان در قرآن کریم و نهج‌البلاغه**، امیری.

۷. محمدی اشتهاردی، محمد، **نامه سرگشاده امام علی (علیه السلام) به عثمان‌بن حنیف**، اخلاق.

۱۴۵

عنوان درس به فارسی:	مسائل جدید کلامی		
عنوان درس به انگلیسی:	New Kalami Issues	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با مباحث اعتقادی و جدید در حوزهٔ کلام اسلامی؛
- آشنایی با شبهه‌های تازه در حوزهٔ دین و توانایی پاسخ‌گویی به آنها.

سرفصل و رئوس مطالب

- **کلیات و مبادی:**
  - دانش کلام اسلامی و اهداف آن؛ کلام جدید یا مسایل جدید کلامی؛ تفاوت کلام جدید با فلسفه دین و الهیات مدرن؛ رابطه کلام جدید و دین‌پژوهی (دین‌شناسی).
- **خاستگاه دین:**
  - دیدگاه‌های گوناگون درباره منشأ دین: ترس از رخدادهای طبیعی؛ ناآگاهی و جهل؛ عقده‌های روانی؛ تمایل به حفظ انسجام اجتماعی، نقد و بررسی؛ وحی، عقل و فطرت (منشأ واقعی دین).
- **نیاز به دین:**
  - چرایی نیاز به دین؛ دلیل عقلی نیازمندی به دین وحیانی؛ بیان شبهه براهمه و برهان ابن سینا؛ کارکردهای روانی دین؛ کارکردهای اجتماعی دین.
- **جایگاه شرور در نظام آفرینش:**
  - اهمیت مسأله شرور و تاریخچه آن؛ انکار شر یا انکار صفات خدا؛ پاسخ ثنویان (زرتشتیان) به شرّ؛ سازگاری شرور با خدای ادیان توحیدی.
- **عقل و وحی**
  - اهمیت و تاریخچه ؛ اصطلاح‌شناسی؛ رویکردهای گوناگون به مسأله؛ عقل‌گرایی حداکثری؛ عقل‌گرایی انتقادی؛ عقل‌گرایی اعتدال؛ ایمان گرایی؛ نقد و بررسی ایمان گرایی؛ نص‌گرایی؛ نص‌گرایی و اخباری‌گری.
- **کثرت‌گرایی دینی:**
  - اهمیت و ضرورت بحث؛ دیدگاه‌های گوناگون درباره حقانیت و نجات‌بخشی ادیان؛ انواع پلورالیسم دینی.
  -
- **مبانی فلسفی – کلامی پلورالیسم دینی:**
  - پیشینه (پلورالیسم در حقّانیت)؛ مبانی فلسفی کلامی پلورالیسم دینی.

- **قرائت‌های گوناگون از متن:**
  - نگرش‌های معتدل و افراطی؛ نقش پیش‌دانسته‌های مفسّر در فهم متن؛ سرّ اختلاف در فهم متن.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. یوسفیان، حسن، **کلام جدید**، سمت.

۲. فنایی، ابوالقاسم، **درآمدی بر فلسفهٔ دین و کلام جدید**، اشراق.

۳. پیترسون، مایکل، **عقل و اعتقاد دینی**، ترجمهٔ احمد نراقی و ابراهیم سلطانی، طرح نو.

۴. صادقی، هادی، **درآمدی بر کلام جدید**، کتاب طه، معارف.

۵. ربانی گلپایگانی، علی، **آشنایی با کلام جدید و فلسفهٔ دین**، واریان.

منابع فرعی:

۱. جوادی آملی، عبدالله، **انتظار بشر از دین**، اسراء.

۲. هاسپرس، جان، **فلسفهٔ دین**، قم، دفتر تبلیغات اسلامی‌حوزهٔ علمیهٔ قم.

۳. قدردان قراملکی، محمدحسن، **خدا و مسئله شر**، قم، حوزهٔ علمیهٔ قم.

۴. جمعی از نویسندگان، جستارهایی در کلام جدید، سمت.

۵. بار بور، ایان، **علم و دین**، ترجمهٔ بهاءالدین خرمشاهی، مرکز نشر دانشگاهی.

۶. حسین‌زاده، محمد، **فلسفهٔ دین**، سازمان تبلیغات اسلامی.

۷. واعظی، احمد، **درآمدی بر هرمنوتیک**، مؤسسهٔ فرهنگی دانش و اندیشهٔ معاصر.

۸. فرامرز قراملکی، احد، **هندسه معرفتی کلام جدید**، دانش و اندیشهٔ معاصر.

۹. سبحانی تبریزی، جعفر، **مدخل مسایل جدید در علم کلام**، مؤسسهٔ امام صادق (ع).

۱۰. اوج بی، علی، **کلام جدید: مبانی و آموزه‌ها**، اساطیر.

۱۱. خسروپناه، عبدالحسین، **کلام جدید**، مرکز مطالعات و پژوهش‌های فرهنگی حوزهٔ علمیه.

عنوان درس به فارسی:	معرفت شناسی و مبانی معرفت دینی		
عنوان درس به انگلیسی:	Epistemology and Foundations of religious knowledge	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- شناخت فلسفی ابعاد معرفت؛
- شناخت معرفت دینی.

سرفصل و رئوس مطالب

- **معرفت‌شناسی:**
  - **کلیات:**
    - تعریف، ضرورت، اقسام، روش، تمایز با علوم همگن، پیشینهٔ معرفت‌شناسی.
  - **چیستی معرفت:**
    - دیدگاه فیلسوفان و اندیشمندان؛ نظریات صدق (مطابقت، انسجام‌گرایی و عمل‌گرایی).
  - **امکان و قلمرو معرفت:**
    - ادله وجود معرفت؛ شکاکیت (تعریف شکاکیت، اقسام شکاکیت، نقد شکاکیت).
  - **اقسام معرفت:**
    - علم حصولی؛ علم حضوری؛ وجوه اشتراک و تمایز آن دو.
  - **منابع معرفت:**
    - حس؛ عقل؛ وحی؛ شهود؛ حافظه و ... .
  - **ارزش معرفت:**
    - توجیه: مفهوم توجیه؛ نظریات توجیه (مبناگروی و انسجام‌گروی)؛ ارزش علم حضوری؛ ارزش علم حصولی (تصورات و تصدیقات).
    -

- **مبانی معرفت دینی (معرفت‌شناسی دینی):**
  - **کلیات:**
    - چیستی دین؛ چیستی و ویژگی‌های معرفت دینی؛ اقسام معرفت دینی (گزاره‌های اعتقادی، اخلاقی، فقهی، تاریخی و تجربی)؛ تعریف و ضرورت معرفت‌شناسی دینی؛ اجمالی از مکاتب معرفت‌شناسی دینی در اسلام و غرب (برحسب روش و مبانی).
  - **معناداری و تحقیق‌پذیری گزاره‌های دینی:**
    - نقد و بررسی دیدگاه پوزیتویسم منطقی و مکاتب‌های غیر شناخت‌گرای دیگر.
  - **امکان و واقع‌نمایی معرفت دینی.**
  - **معیار صدق معرفت دینی.**
  - **ثبات، تحول و تکامل در دین و معرفت دینی (بررسی و نقد مبانی و ادله).**

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. فیاضی، غلامرضا، **درآمدی بر معرفت‌شناسی**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۲. لاریجانی، صادق، **معرفت دینی**، تهران، مرکز ترجمه و نشر کتاب.

۳. حسین‌زاده، محمد، **معرفت‌شناسی و مبانی معرفت دینی**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۴. فنایی اشکوری، محمد، **معرفت‌شناسی دینی**، تهران، برگ.

منابع فرعی:

۱. جوادی آملی، عبدالله، **منزلت عقل در هندسه معرفت دینی**، تنظیم و تحقیق احمد واعظی، قم، اسراء

۲. طباطبایی، محمدحسین، و مرتضی مطهری، **اصول فلسفه و روش رئالیسم (جلد ۱و۲)**.

۳. مصباح یزدی، محمدتقی، **آموزش فلسفه**، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی.

۴. سبحانی، جعفر، **شناخت در فلسفه اسلامی**، تهران، برهان.

۵. ابراهیمیان، سید حسین، **معرفت‌شناسی از دیدگاه فلاسفه اسلامی و غربی**، قم، بوستان کتاب.

۶. موزر، مولدر وتروت، **درآمدی موضوعی بر معرفت‌شناسی معاصر**، ترجمه رحمت‌الله رضایی، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۷. معلمی، حسن، **معرفت‌شناسی**، تهران، کانون اندیشه جوان.

۸. ربانی گلپایگانی، علی، **معرفت دینی از منظر معرفت‌شناسی**، تهران، مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه جوان.

۹. حسین‌زاده، محمد، **پژوهشی تطبیقی در معرفت‌شناسی معاصر**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.

۱۰. حسین‌زاده، محمد، **مبانی معرفت دینی**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.

۱

عنوان درس به فارسی:	تاریخ قرآن		
عنوان درس به انگلیسی:	History of the Holy Qur'an	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

۴۷

اهداف کلی درس

- آشنائی کلی با سرگذشت قرآن کریم از آغاز نزول تا نگارش و ترجمهٔ آن در عصر حاضر؛
- آگاهی از دیدگاه‌های گوناگون پیرامون چگونگی جمع و تدوین و نگارش قرآن در عصر نبوی و پس از آن؛

سرفصل و رئوس مطالب

- **دوران عهد نبوی**
  - **نزول قرآن:**
    - آشنائی کلی با تاریخ قرآن؛ آغاز و انجام نزول قرآن؛ شأن و سبب نزول
  - **قرائت قرآن:**
    - مفهوم شناسی؛ آموزش قرآن در آن عهد؛ قاریان عهد؛ انواع اختلاف در قرائت ودیدگاه های در مورد آن؛ نقد و بررسی روایات نزول قرآن بر هفت حرف.
  - **حفظ و نگارش قرآن:**
    - اهتمام و انگیزهٔ مسلمانان به حفظ قرآن؛ نقش حفظ قرآن در پاسداری ازآن؛ حافظان قرآن؛ نگارش قرآن (ابزار نگارش، کاتبان وحی)؛ توقیفی بودن یا نبودن رسم الخط قرآنی.
  - **جمع و تدوین قرآن:**
    - پیوند این بحث با بحث تحریف؛ چگونگی تدوین قرآن و بیان دیدگاه‌ها؛ نقد و بررسی ادلهٔ قائلان به تدوین قرآن در عهد نبوی؛ مراحل تدوین قرآن؛ چینش آیات و سوره‌ها؛ توقیفی بودن ترتیب آیات؛ توقیفی بودن یا نبودن ترتیب سوره‌ها؛ نام گذاری سوره‌ها؛ تقسیمات در قرآن؛ صیانت وحی از تحریف در عهد نبوی.
- **پس از عهد رسالت**
  - **جمع و تدوین قرآن در زمان ابوبکر:**
    - نام گذاری قرآن به مصحف؛ بررسی مستندات جمع در زمان خلفا؛ مصحف امام علی(ع)؛ نگاهی به مصحف های صحابه؛ یکسان سازی مصاحف در زمان عثمان.
    -
  - **قرائات وقاریان:**

- اختلاف در قرائت وانواع آن؛ عوامل وچگونگی پیدایش قرائات؛ آثار اختلاف وموضع معصومان (ع)؛ قاریان مشهور وقرائت آنان؛ قرائن معتبر و راه های شناخت آن.

- **نگارش، نشر وترجمهٔ قرآن:**
  - نگارش قرآن در عهد خلفا و خلافت علوی؛ نگارش قرآن در عهد خلفای اموی وعباسی وافسانهٔ تغییردر مصاحف؛ ترجمه قرآن وانواع وسیرتاریخی آن.
- **سلامت قرآن از تحریف:**
  - اهمیت بحث تحریف و اقسام آن؛ شواهد تاریخی سلامت قرآن از تحریف؛ نقد ادلهٔ تاریخی تحریف (چگونگی جمع قرآن، تفاوت مصاحف، یکسان‌سازی مصحف‌ها)

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. معرفت، محمد هادی، **تاریخ قرآن**، تهران، سمت.

۲. مصباح یزدی، محمدتقی، **قرآن شناسی**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۳. علامه طباطبایی، محمدحسین، **قرآن در اسلام**، قم، دفتر انتشارات اسلامی.

۴. رامیار، محمود، **تاریخ قرآن**، امیر کبیر.

منابع فرعی:

۱. جوادی آملی، عبدالله، **قرآن در قرآن** ، قم، اسراء.

۲. جوادی آملی، عبدالله، **نزاهت قرآن از تحریف**، قم، اسراء.

۳. علامه طباطبایی، محمدحسین، **المیزان فی تفسیر القرآن**، قم، جامعه مدرسین.

۴. معرفت، محمد هادی، **علوم قرآنی**، قم، مؤسسه التمهید.

۵. حسینی، موسی، **وحیانی بودن الفاظ قرآن**، پژوهش‌های قرآنی، شماره ۲۱-۲۲.

۶. سعیدی روشن، محمدباقر، **تحلیل زبان قرآن و روش شناسی فهم آن**، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

۷. خویی، ابوالقاسم، **البیان فی تفسیر القرآن**، دارالثقلین.

۸. بابایی، علی اکبر، **روش شناسی تفسیر قرآن**، سمت.

۱۴۹

عنوان درس به فارسی:	آسیب شناسی انقلاب اسلامی بر اساس وصیت نامه سیاسی - الهی امام (ره)		
عنوان درس به انگلیسی:	Pathology of the Islamic Revolution Based on Imam Khomeini's Political-Divine Will	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با زوایا و ابعاد گوناگون وصیت‌نامهٔ سیاسی ـ الهی امام خمینی (ره)؛
- شناخت آسیب‌های تهدیدکنندهٔ انقلاب اسلامی؛
- شناخت راهکارهای رفع تهدیدات متوجه نظام جمهوری اسلامی براساس وصیت‌نامهٔ سیاسی‌ـالهی امام خمینی(ره).

سرفصل و رئوس مطالب

- **مفاهیم و کلیات:**
  - مفهوم‌شناسی انقلاب اسلامی و آسیب‌شناسی؛ اهمیت و ضرورت شناخت آسیب‌های انقلاب؛ اهمیت وصیت نامهٔ امام خمینی (ره) در آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی؛ پیش‌فرض‌های آسیب‌شناسی انقلاب؛ دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران.
- **آسیب‌های فرهنگی انقلاب اسلامی:**
  - آسیب‌های درونی: اندیشه‌های سکولار؛ اندیشه‌های متحجرانه؛ ضعیف شدن انگیزه‌های الهی در جامعه؛ فاصله گرفتن از ارزش‌های دینی؛ بی‌توجهی به مراکز تعلیم و تربیت.
  - آسیب‌های بیرونی: مهجور ساختن قرآن و اهل بیت (ع)؛ به انزوا کشاندن روحانیت؛ نفوذ دادن عناصر انحرافی در نهادهای فرهنگی؛ استحالهٔ فرهنگی؛ تهاجم تبلیغاتی ضد انقلاب اسلامی.
- **آسیب‌های سیاسی ـ امنیتی انقلاب اسلامی:**
  - آسیب‌های درونی: از دست دادن حمایت و پشتیبانی مردم؛ ناکارآمد معرفی شدن نظام جمهوری اسلامی؛ سهل‌انگاری در امور مسلمانان؛ توقف و رکود در ایجاد تحولات پس از انقلاب؛ غفلت از ستم‌دیدگان و مظلومان عالم.
  - آسیب‌های بیرونی: نفوذ دادن عناصر ناصالح در دستگاه‌های حکومتی؛ ایجاد تفرقه و دودستگی؛ سوءاستفاده از نیروهای مسلح کشور؛ ایجاد وابستگی و از بین بردن استقلال سیاسی کشور.
  -
  -
  -

- **آسیب‌های اقتصادی انقلاب اسلامی:**
  - آسیب‌های درونی: بی‌توجهی به اسلام اصیل و برداشت‌های متحجرانه از دین در حوزهٔ علم و فناوری؛ وابستگی به شرق و غرب در حوزهٔ اقتصاد؛ بی‌توجهی نسبت به توانمندی‌های داخلی؛ خوی کاخ‌نشینی و روی‌گردانی از محرومان.
  - آسیب‌های بیرونی: عقب نگه داشتن کشور از بعد اقتصادی؛ سلب روحیهٔ ابتکار و مصرفی بارآوردن کشورها؛ به غارت بردن ذخایر و به ذلت کشاندن کشورها.
- **متن وصیت‌نامهٔ امام خمینی (ره):**
  - شرح ساختار وصیت‌نامه ؛ تبیین چیستی انقلاب اسلامی؛ تبیین دست‌آوردهای انقلاب اسلامی؛ تبیین انواع تبلیغات دشمن برای تضعیف نظام جمهوری اسلامی؛ تبیین نقش و جایگاه روحانیت در انقلاب اسلامی؛ تبیین راه‌کارهای استقلال همه‌جانبه انقلاب اسلامی؛ تبیین اهمیت حضور مردم و مشارکت آنان در انقلاب اسلامی؛ تبیین اهمیت و جایگاه حوزه‌های علمیه و گوشزد کردن انحراف‌های احتمالی از ناحیهٔ این حوزه‌های؛ راه‌کارهای حضرت امام (ره) برای بهبود شرایط اداره‌ها، وزارت‌خانه‌ها و قوهٔ مجریه؛ تبیین دغدغه‌های حضرت امام (ره) دربارهٔ مراکز تعلیم و تربیت؛ تبیین اهمیت و جایگاه نیروهای مسلح و دغدغه‌های حضرت امام (ره) در این باره؛ تبیین جایگاه رسانه و دغدغه‌های حضرت امام (ره) در این باره؛ تحلیل جریان‌های مخالف نظام جمهوری اسلامی و سفارش‌های حضرت امام (ره) به آنها؛ تبیین ضعف دیدگاه‌های سرمایه‌داری غرب و کمونیستی شرق و امتیازهای نظام اقتصادی اسلام نسبت به آنها؛ تبیین جایگاه خودشناسی و خودسازی.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. شبان‌نیا، قاسم، **آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی براساس وصیت‌نامهٔ سیاسی ـ الهی امام خمینی (ره)**، سمت و مؤسسهٔ آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۲. آل اسحاق، علی، **وصیت سیاسی ـ الهی امام یا مسئولیت امت از دیدگاه امام**، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی.

۳. شفیعی مازندرانی، سید محمد، **درس‌هایی از وصیت‌نامهٔ امام خمینی (ره)**، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها.

منابع فرعی:

۱. امام خمینی (ره)، سید روح الله، **صحیفهٔ امام**، مؤسسهٔ تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره).

۲. مؤسسهٔ فرهنگی قدر ولایت، **آفت‌ها و آسیب‌های انقلاب اسلامی از دیدگاه امام خمینی(ره)**، قدر ولایت.

۳. شعاع‌حسینی، فرامرز و علی داستانی، **دغدغه‌ها و نگرانی‌های امام خمینی**، مؤسسهٔ تنظیم و نشر آثار امام خمینی.

۴. حاجی صادقی، عبد الله، **آسیب‌شناسی ارکان انقلاب اسلامی**، زمزم هدایت.

۵. خسروپناه، عبدالحسین، **آسیب‌شناسی جامعهٔ دینی**، دفتر نشر معارف.

۶. زرهانی، سید احمد، **چالش‌های امروز جامعهٔ ما**، سیری در آفات انقلاب اسلامی ایران، دانش و اندیشهٔ معاصر.

۷. شکرالهی، مرتضی (نادر)، **آسیب‌شناسی حکومت دینی**، دانش و اندیشهٔ معاصر.

۱

عنوان درس به فارسی:	مسائل فرهنگی در اندیشه امام خمینی و مقام معظم رهبری		
عنوان درس به انگلیسی:	Cultural Issues According to Imam Khomeini and Supreme Leader	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با مؤلفه‌های اساسی فرهنگ از منظر امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری؛
- شناخت آسیب‌های فرهنگی از منظر امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری؛
- شناخت راه‌های پاسداری از فرهنگ دینی و انقلابی در جامعه از منظر امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری.

سرفصل و رئوس مطالب

- **مفاهیم و کلیات**
  - تعریف فرهنگ، مسائل کلی فرهنگ، تهاجم و تبادل فرهنگی، ... .
- **اهمیت فرهنگ**
  - بررسی جایگاه فرهنگ نسبت به اقتصاد، سیاست، ...)
- **مؤلفه‌های فرهنگ**
  - اعتقادات، ارزشها، سنتها، شعائر مذهبی و ...)
- **تمایز فرهنگ غرب و فرهنگ اسلام**
- **مراکز فرهنگی**
  - مدارس، دانشگاهها، حوزه‌های علمیه، موسسات فرهنگی و تحقیقاتی و هیأت‌های مذهبی ...)
- **ابزارهای فرهنگ ساز**
  - کتاب، خطابه و منبر، رسانه‌های ارتباط جمعی، مطبوعات، فیلم، تئاتر، شبکه‌های مجازی ...)
- **وظایف مردم و مسئولان نسبت به فرهنگ**
  - رسالت حوزه‌های علمیه، نویسندگان، روشنفکران و هنرمندان ... ؛ جایگاه زنان در فرهنگ اسلامی؛ وظایف مردم نسبت به فرهنگ؛ وظایف نهادهای جامعه (سیاست، حقوق، خانواده، ...) ؛ مسئولان و نهادهای مختلف جامعه نسبت به فرهنگ.
  -
  -
- **تهاجم فرهنگی**

- جهان اسلام و تهاجم فرهنگی (تاریخچه، علل، شیوه ها و ابزارهای تهاجم فرهنگی به دنیای اسلام ...)؛ انقلاب اسلامی و تهاجم فرهنگی (تاریخچه ، علل ، شیوه ها و ابزارهای تهاجم فرهنگی به ایران ...)؛ وظایف مردم در مقابله با تهاجم فرهنگی؛ رسالت دستگاهها و نهادهای فرهنگی- هنری (مراکز علمی و قوای سه‌گانه و ...) در مقابله با تهاجم فرهنگی.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. خمینی، روح الله، **دیدگاه‌های فرهنگی امام خمینی(ره)**، تدوین کبری اسدی مقدم، موسسه نشر و تحقیقات ذکر.

۲. خامنه‌ای، علی، **فرهنگ و تهاجم فرهنگی**، برگرفته از سخنان مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای، سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی.

۳. خامنه‌ای، علی، **دغدغه‌های فرهنگی**، صهبا، موسسه جهادی.

۴. مظفری ورسی، حیدر، و ....، **نهضت علمی و فرهنگی از نگاه امام خمینی**، معاونت پژوهش دفتر تبلیغات اسلامی.

منابع فرعی:

۱. مصباح یزدی، محمدتقی، **سیری در ساحل** (بینش و منش امام خمینی)، علی احمدی خواه، موسسه امام خمینی(ره).

۲. شبان‌نیا، قاسم، **آسیب شناسی انقلاب اسلامی بر اساس وصیت نامه سیاسی- الهی امام خمینی(ره)**، (آسیب‌های فرهنگی انقلاب اسلامی)، موسسه امام خمینی(ره) و سمت.

۳. مصباح یزدی، محمدتقی، **تهاجم فرهنگی**، تحقیق و نگارش عبد الجواد ابراهیمی، قم، موسسه امام خمینی(ره).

۴. قدوسی‌زاده، حسن، **نکته‌های ناب(٤)** (گزیده بیانات رهبر فرزانه انقلاب در جمع دانشجویان و دانشگاهیان)، معارف.

۵. قدوسی‌زاده، حسن، **نکته‌های ناب(٥)** (گزیده بیانات رهبر فرزانه انقلاب در جمع دانشجویان ودانشگاهیان)، معارف.

۶. قدوسی‌زاده، حسن، **نکته‌های ناب(۲)** (گزیده بیانات رهبر فرزانه انقلاب در جمع دانشجویان ودانشگاهیان)، معارف.

۷. حاضری، علی‌محمد، و علی‌اکبر علیخانی، **خود باختگی و خودباوری از دیدگاه امام خمینی(ره)**، تهران، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره).

۸. یزدی نژاد، زهرا، **ناتو فرهنگی**، مجموعه مقالات پژوهشگران بسیجی، به کوشش نظارت معاونت فرهنگی – اجتماعی، مقاومت بسیج تهران بزرگ.

۹. خمینی، روح الله، **صحیفه نور**، مجموعه رهنمودهای امام خمینی(ره)، تهیه و جمع آوری مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، تهران، سازمان انتشارات و آموزش انقلاب.

۱۰. خامنه‌ای، علی، **حدیث ولایت**، مجموعه سخنرانیها و پیامهای مقام معظم رهبری.، تهران، سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی.

۱

عنوان درس به فارسی:	پوشش در اسلام		
عنوان درس به انگلیسی:	Veiling in Islam	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با فلسفه حیا و عفاف از دیدگاه آیات و روایات؛
- شناخت دیدگاه فمینیسم درباره زن و عفاف؛
- بررسی برخی تردیدها و شبهه‌ها در حوزه حیا و عفاف.

سرفصل و رئوس مطالب

- **کلیات:**
  - مفهوم‌شناسی پوشش، حجاب، حیاء، عفاف؛ ضرورت بحث حیا و عفاف.
- **حیا و عفاف در اسلام:**
  - جایگاه حیا و عفاف در قرآن و سنت؛ جایگاه حیا و عفاف در فقه؛ کارکردهای حیا و عفاف از دیدگاه قرآن و سنت؛ کارکردهای حیا و عفاف در سبک زندگی اسلامی.
- **حیا و عفاف در گفتار و رفتار**
- **حیا و عفاف در پوشش:**
  - تاریخچه پوشش در ادیان؛ تاریخچه پوشش در اقوام (به‌ویژه ایران)؛ سیر نزول آیات حجاب و عفاف (روایات خاص ذیل آیه آورده شود)؛ نیازهای انسان و فلسفه حجاب؛ حدود پوشش زن و مرد از دیدگاه اسلام.
- **حجاب و عفاف و تفاوت‌های حقوقی زن و مرد:**
  - نگرش اسلام به شخصیت تکوینی زن و مرد (تساوی در انسانیت؛ اصالت در آفرینش؛ هدف و غایت مشترک)؛ نگرش اسلام به حقوق زن (حقوق خانواده؛ حقوق اجتماعی؛ حقوق قضایی).
- **مسئلهٔ حجاب و حکومت اسلامی:**
  - مسئله الزام حکومت به حجاب (به لحاظ فلسفه سیاسی؛ به لحاظ سیره معصومان)؛ قوانین و مقررات مربوط به حجاب.
  -
  -
- **ریشه‌ها و زمینه‌های بدپوشی در جامعه اسلامی:**
  - زمینه‌ها و ریشه‌های فردی (زمینه‌های دانشی؛ زمینه گرایشی؛ زمینه‌های مهارتی)؛ زمینه‌ها و ریشه‌های اجتماعی(خانواده، رسانه، آموزش، قوانین، مدیریت)؛ توطئه و تهاجم فرهنگی (تهاجم مستقیم به حجاب، تهاجم غیر مستقیم به حجاب).

- **پی‌آمدها و آثار بدپوشی:**
  - آثار فردی و خانوادگی؛ آثار فرهنگی، اجتماعی؛ آثار اقتصادی، سیاسی.
- **فمینیسم و نقد نگرش‌های آن در حوزه عفاف و حجاب:**
  - تاریخچه فمینیسم؛ مکاتب فمینیستی؛ نگرش فمینیسم (مبانی، دیدگاه‌ها، راهکارها)؛ آثار فمینیسم؛ دیدگاه‌های فمینیستی درباره حجاب و عفاف (آزادی جنسی، لزبینیسم، اونانیسم، رهایی از تقیدات خانواده)؛ نقد فمینیسم.

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. مطهری، مرتضی، **مسئله حجاب**، تهران، صدرا.

۲. دهقانی، محسن، **درسنامه حجاب**، قم، صبح صادق.

۳. طیبی، ناهید، **عطر عفاف: نگرشی نو بر عفاف و حجاب**، قم، جامعه الزهرا (س).

۴. جوادی آملی، عبدالله، **زن در آئینه جلال و جمال**، تهران، رجاء.

۵. حسینیان، روح الله، **حریم عفاف (حجاب، نگاه)**، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی.

منابع فرعی:

۱. مهریزی، مهدی، **آسیب‌شناسی حجاب**، تهران، جوانه رشد.

۲. غلامی، علی، مسئله حجاب در غرب (بررسی حقوقی- جامعه شناختی)، تهران، دانشگاه امام صادق (ع).

۳. عباس، رجبی، **حجاب و نقش آن در سلامت روان**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۴. وفایی، اعظم، **صدف عفاف**، تهران، کانون اندیشه جوان.

۵. محمدی، علی، فلسفه حجاب و زیان‌های فساد، قم، ارم.

۶. زیبایی‌نژاد، محمدرضا، **درآمدی بر نظام شخصیت زن در اسلام**، قم، دارالثقلین.

۷. فتاحی‌زاده، فتحیه، **حجاب از دیدگاه قرآن و سنت**، قم، دفتر تبلیغات اسلامی.

۸. حداد عادل، غلامعلی، **فرهنگ برهنگی و برهنگی فرهنگی**، تهران، سروش.

۹. دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، **فرهنگ عفاف، خانواده و دولت: مسئولیت‌ها و بایسته‌ها**، قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران.

۱۰. صلاح، مهدی، **کشف حجاب زمینه‌ها، واکنش ها و پی‌آمدها**، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی.

۱۱. حسینی، مجتبی، **احکام نگاه و پوشش: آرایش، روابط**، گفت‌وگو (مطابق با نظر ده تن از مراجع عظام)، قم، معارف.

۱۶۰

عنوان درس به فارسی:	مهدویت		
عنوان درس به انگلیسی:	Mahdism	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی با عمده‌ترین مباحث مهدویت.
- توانایی پاسخ‌گویی به شبهه‌های اعتقادی.

سرفصل و رئوس مطالب

- **ضرورت طرح مباحث مهدویت:**
  - ضرورت طرح مباحث مهدویت؛ تعریف و جایگاه امام؛ شرایط و ویژگی‌های امام؛ ضرورت وجود منجی و موعود نهایی.
- **امام مهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف، از تولد تا شهادت پدر:**
  - نام، کنیه و القاب؛ چگونگی ولادت؛ معرفی امام مهدی علیه السلام به شیعیان؛ فعالیت‌های امام مهدی علیه السلام در این مدت.
- **موعود در آیات و روایات.**
- **موعود در نگاه دیگران (ادیان و اهل سنت):**
  - اهل سنت؛ یهودیت؛ مسیحیت؛ هندوئیسم؛ بودیسم.
- **غیبت امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف، و فلسفه و فوائد آن:**
  - مفهوم غیبت؛ پیشینه غیبت؛ انواع غیبت؛ نواب امام علیه السلام در عصر غیبت؛ فلسفه غیبت؛ فواید امام غایب.
- **انتظار:**
  - حقیقت انتظار و جایگاه آن؛ ابعاد انتظار؛ ویژگی انتظار امام مهدی علیه السلام؛ وظایف منتظران
  - آثار انتظار؛ پاداش منتظران.
- **شرایط و نشانه‌های ظهور:**
  - جهان در آستانه ظهور؛ زمینه‌های ظهور و نشانه‌های آن.
  -
  -
- **ظهور و اهداف حکومت جهانی حضرت مهدی علیه السلام:**

- زمان ظهور؛ راز نهان بودن ظهور؛ زمینه‌سازی برای ظهور؛ هنگامه قیام؛ چگونگی قیام؛ حکومت امام مهدی علیه السلام؛ اهداف حکومت.

- **برنامه‌های حکومت جهانی حضرت مهدی علیه السلام:**
  - برنامه‌های دینی و فرهنگی؛ برنامه‌های اجتماعی و سیاسی؛ برنامه‌های اقتصادی؛
- **قلمرو، ویژگی‌ها و مدت حکومت حضرت مهدی علیه السلام:**
- **رجعت:**
  - مفهوم رجعت؛ فلسفه رجعت؛ جایگاه رجعت در متون دینی؛ رجعت در آینه قرآن، روایات، ادعیه و زیارات؛ ویژگی‌های رجعت؛ رجعت‌کنندگان.
- **آسیب‌شناسی مهدویت:**
  - برداشت‌های نادرست از انتظار و منجی؛ استعجال در ظهور؛ تعیین زمان ظهور؛ طرح مباحث غیر ضروری؛ تطبیق نشانه‌های ظهور بر مصادیق خاص و ... .

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. مکارم شیرازی، ناصر، **حکومت جهانی مهدی**، قم، نسل جوان.

۲. مطهری، مرتضی، **قیام و انقلاب مهدی**، تهران، صدرا.

۳. مطهری، مرتضی، **مهدی موعود**، تهران، صدرا.

۴. مصباح یزدی، محمدتقی، **آفتاب ولایت**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).

۵. صافی گلپایگانی، لطف الله، **امامت و مهدویت**، قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی.

منابع فرعی:

۱. نعمانی، محمدبن ابراهیم، **الغیبة**، تهران، مکتبة الصدوق.

۲. شیخ طوسی، محمدبن الحسن، **الغیبة**، نجف اشرف، مطبعة النعمان.

۳. شیخ صدوق، **کمال الدین و تمام النعمة**، قم، موسسه النشر الاسلامی.

۴. صافی گلپایگانی، لطف الله، **منتخب الاثر فی الامام الثانی عشر**، تهران، مکتبة الصدر.

۵. العمیدی، ثامر هاشم، **در انتظار ققنوس**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۶. سید ابن طاووس، **الملاحم الفتن فی ظهور الغائب المنتظر**، بیروت، موسسه الوفاء.

۷. قیومی‌اصفهانی، جواد، **صحیفه المهدی** علیه السلام، قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.

۸. مهدی پور، علی اکبر، **راز طول عمر امام زمان علیه السلام**، قم، طاووس بهشت.

۹. طاهری، حبیب الله، **سیمای آفتاب**، قم، زایر.

۱۰. تدوین موسسه فرهنگی انتظار نور، **گفتمان مهدویت**، قم، بوستان کتاب.

عنوان درس به فارسی:	بهائیت و وهابیت		
عنوان درس به انگلیسی:	Baha'ism and Wahhabism	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ■	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

۱۶

اهداف کلی درس

- آشنایی با خاستگاه جریان‌های وهابیت و بهائیت؛
- شناخت مبانی، اندیشه‌ها و سیستم دینی، سیاسی و اجتماعی وهابیت و بهائیت؛
- شناخت جایگاه وهابیت و بهائیت در جهان اسلام و پاسخ به پرسش‌ها و شبهه‌های آن.

سرفصل و رئوس مطالب

- **تاریخچه وهابیت:**
  - بنیان‌گذاران؛ خاستگاه؛ عکس‌العمل‌های نخستین.
- **اندیشه‌های بنیادین:**
  - اندیشه‌های کلامی‌وهابیت (توحید و شرک، توسل، شفاعت، زیارت، تبرک، سوگند، قربانی و ...)؛ نظام و برخی از آرای فقهی وهابیت؛ اندیشه‌های سیاسی وهابیت.
- **مرجع‌شناسی وهابیت:**
  - اشخاص تأثیرگذار در جریان وهابیت؛ منابع و متون وهابی.
- **سازمان دینی وهابیت.**
- **وهابیت از نگاه مسلمانان:**
  - وهابیت و مذاهب فقهی اهل سنت؛ وهابیت و مذاهب کلامی‌اهل سنت؛ وهابیت و فقه شیعی؛ وهابیت و کلام شیعی.
- **وهابیت اکنون و چشم‌انداز آینده:**
  - گستره جغرافیایی حضور وهابیان؛ جمعیت و پیروان؛ چشم‌انداز دینی و اجتماعی وهابیت در آینده.
- **تاریخچه بهائیت:**
  - بنیان‌گذاران؛ خاستگاه بهائیت؛ عکس‌العمل‌های نخستین.
- **اندیشه‌های بنیادین بهائیت:**
  - اصول اعتقادی بهائی‌ها؛ اندیشه‌های اجتماعی و سیاسی بهائی‌ها؛ نظام اخلاقی و رفتاری بهائی‌ها.
- **مرجع‌شناسی بهائیت:**
  - اشخاص تأثیرگذار در جریان بهائیت؛ منابع و متون بهائی.
- **سازمان دینی بهائیت.**
- **بهائیت از نظر مسلمانان و ادیان دیگر جهان:**

- بهائیت از نگاه مسلمانان؛ بهائیت از نگاه دیگر ادیان بزرگ جهان.

- **بهائیت اکنون و چشم‌انداز آینده:**
  - عصر جغرافیایی حضور بهائیان؛ جمعیت و پیروان.
- **چشم‌انداز دینی و اجتماعی بهائیت در آینده.**

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. سبحانی تبریزی، جعفر، **آئین وهابیت**، سعادت.

۲. خسروی، احمد علی، **بررسی وهابیت و ریشه‌های تاریخی وهابیگری**، تحسین.

۳. امین، محسن، **تاریخ و نقد وهابیت**، ترجمه کشف الارتیاب، مطبوعات دینی.

۴. افراسیابی، بهرام، **تاریخ جامع بهائیت**: کالبدشکافی بهائیت، مهرفام.

۵. سلطان‌زاده، رضا، **سیری در کتاب‌های بهائیان**، دارالکتب الاسلامیه.

منابع فرعی:

۱. طبسی، نجم الدین، **درس‌هایی در نقد وهابیت**، دلیل ما.

۲. طبسی، نجم الدین، **رویکرد عقلانی بر باورهای وهابیت**، امیر العلم.

۳. سیدان، جعفر، **بحثی تحلیلی در عقاید وهابیت**، یوسف فاطمه (ع).

۴. انصاری لاری، محمدابراهیم، **پیشینه سیاسی- فکری وهابیت**، بنیاد معارف اسلامی.

۵. فلاحتی، حمید، **دیدار با تاریکی: نقد و بررسی عقاید، احکام و تعالیم فرقه ضاله بهائیت**، عابد.

۶. محمدی، علیرضا، **جریان‌شناسی بهائیت**، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، معارف.

۷. زاهد زاهدانی، سعید، **بهائیت در ایران**، مرکز اسناد انقلاب اسلامی.

۸. نصری، علی، **نقد اصول دوازده‌گانه بهائیت**، گویا.

۹. مدنی کاشانی، عبدالرسول، **نگرشی دیگر بر بابیت و بهائیت**: ردی به استناد دعاوی باب و بهاء بر مسلک بابیت و بهائیت، راه نیکان.

۱۰. جمعی از نویسندگان، **تاریخ معاصر ایران ویژه‌نامه بهائیت**، مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران.

عنوان درس به فارسی:	**زبان انگلیسی تخصصی (متون اسلامی)**		
عنوان درس به انگلیسی:	**English for Special Purposes (Islamic Texts)**		**نوع درس و واحد**
دروس پیش‌نیاز:			**پایه** ☐ **نظری** ☐
دروس هم‌نیاز:			**تخصصی** ■ **عملی** ■
تعداد واحد:	**۲**		**اختیاری** ☐ **نظری-عملی** ☐
تعداد ساعت:	**۳۲**		**رساله / پایان‌نامه** ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- آشنایی مقدماتی با واژگان تخصصی انگلیسی در حوزه معارف اسلامی؛
- توانایی قرائت و درک متون تخصصی در حد کارشناسی؛
- عمق بخشیدن به مهارت زبانی.

سرفصل و رئوس مطالب

- **بخش** «I» **از مدخل** Ka'bah **از کتاب** Dictionary of Islam؛
- **مدخل** Idu L-Fitr' **از کتاب** Dictionary of Islam؛
- **مدخل** AL-Husain **از کتاب** Dictionary of Islam؛
- **مدخل** Ziyarah **از کتاب** The Oxford Encyclopedia of the Modern Islamic World؛
- **مقدمه مدخل** Tawhid **از کتاب** The Oxford Encyclopedia of the Modern Islamic World؛
- **مدخل** Imam **از کتاب** The Oxford Encyclopedia of the Modern Islamic World؛
- قرائت متن؛ فهم و دریافت واژگان تخصصی مربوط؛ پاسخ به پرسش‌هایی دربارهٔ متن.

فهرست منابع

1. Thomas Patrick Hughes, *Dictionary of Islam*, Kazi Publications Inc., USA.
2. John L. Esposito (ed.), *The Oxford Encyclopedia of the Modern Islamic World*, Oxford University Press, New York.
3. H. A. R. Gibb and others (eds.), *The Encyclopaedia of Islam*, E.J. Brill, Leiden.
4. Mohammad Ali Shomali, *Discovering Shi'i Islam*, Centre for Cultural and Ethical Studies, London.

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با تاریخ کشورهای اسلامی		
عنوان درس به انگلیسی:	An Introduction to the History of Islamic Countries		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:			پایه ☐ نظری ☐
دروس هم‌نیاز:			تخصصی ■ عملی ■
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

اهداف کلی درس

- شناخت بیشتر تاریخ ملت‌های مسلمان؛
- ایجاد زمینه مناسب برای تحقیق و پژوهش در راستای تعامل بیشتر با ملت‌های مسلمان دیگر؛
- تقویت داده‌های علمی‌دانشجویان جوان در زمینه جغرافیای انسانی مسلمانان.

سرفصل و رئوس مطالب

- **ظهور اسلام:**
  - اسلام در جزیره العرب (از بعثت تا رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله)؛ دولت‌های اسلامی(خلفای پس از پیامبر، امویان، عباسیان)؛ گسترش جغرافیای انسانی و نشر اسلام (فتوحات حکومت اسلامی‌در شرق و غرب، جنگ‌های صلیبی، حمله مغول).
- **پیدایش کشورهای اسلامی:**
  - امپراتوری عثمانی و گسترش جغرافیایی مسلمانان؛ رویارویی غرب و مقابله با عثمانی؛ نابودی تمدن عثمانی و تولد کشورهای جدید.
- **استعمار و کشورهای اسلامی:**
  - استعمار و تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی؛ مطالعات شرق‌شناسی و پیامدها.
- **تقسیمات جغرافیایی مسلمانان:**
  - خاورمیانه، آسیای میانه، آسیای شرقی و جنوب شرقی، آفریقای اسلامی؛ اقلیت‌های مسلمان در اروپا، آمریکا، اقیانوسیه و آفریقا.
- **احزاب و جریان‌های سیاسی مسلمانان:**
  - احزاب اسلامی(شیعه و سنی)؛ احزاب چپ؛ احزاب لیبرال؛ احزاب ملی‌گرا و قومی.
- **وضعیت اقتصادی مسلمانان:**
  - منابع انرژی نفت و گاز؛ معادن؛ کشاورزی و دام‌داری؛ تجارت؛ صنعت.
  -
  -
- **وضعیت فرهنگ و مراکز فرهنگی مسلمانان:**
  - مساجد و مراکز تاریخی، باستانی و مذهبی؛ مطبوعات و رسانه‌ها؛ کتابخانه‌ها و مراکز علمی.

- **وضعیت آموزشی مسلمانان:**
  - حوزه‌های علمی‌دینی؛ دانشگاه‌ها؛ مؤسسات علمی‌خصوصی؛ علمای دینی؛ مراکز انتشارات.
- **وضعیت اقلیت‌های مسلمان (در اروپا، آسیا، اِمریکا و اقیانوسیه):**
  - شرایط فرهنگی - اقتصادی؛ وضعیت سیاسی.
- **مراکز دینی، روابط با دولت‌های مطبوع.**

فهرست منابع

منابع اصلی:

۱. شیخ نوری، محمد امیر، **تاریخ اسلام در آسیای مرکزی تا حمله مغول**، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه.

۲. بیومونت، پیتر و دیگران، **خاورمیانه**، ترجمه محسن مدیرشانه‌چی و دیگران، مشهد، معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی.

۳. عزتی، عزت الله، **جغرافیای سیاسی جهان اسلام**، تهران، سمت.

۴. گلی زواره‌ای، غلامرضا، **جغرافیای جهان اسلام**، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

۵. اسعدی، مرتضی، **جهان اسلام**، تهران، مرکز نشردانشگاهی.

منابع فرعی:

۱. شمسا، برات، **درآمدی بر جنبش‌های اسلامی‌آسیای مرکزی**، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی‌آستان قدس رضوی.

۲. بهشتی، محمدحسین، **محیط پیدایش اسلام**، تهران، فرهنگ اسلامی.

۳. عنایت، حمید، **اندیشه سیاسی در اسلام معاصر**، ترجمه بهاءالدین خرمشاهی، تهران، خوارزمی.

۴. موثقی، سیداحمد، **جنبش‌های اسلامی معاصر**، تهران، سمت.

۵. مشیری، سیدرحیم، **کلیات قاره‌ها**، تهران، قومس.

۶. العسل، ابراهیم، **توسعه در اسلام**، ترجمه عباس عرب، مشهد، آستان قدس رضوی.

۷. سیف‌زاده، حسین، **عراق ساختارها و فرایند گرایش‌های سیاسی**، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی.

۸. صبح‌خیز، ناصر، و زهرا فرد، **سرزمین و اطلاعات جهانگردی سوریه**، تهران، مؤلفان.

۹. رضوی، سیدّعباس اطهر، **شیعه در هند**، قم، دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم.

۱۰. فوبلیکوف د.ر. و دیگران، **تاریخ معاصر کشورهای عربی**، ترجمه دکتر محمدحسین روحانی، تهران، توس.

عنوان درس به فارسی:	زبان عمومی ۱		
عنوان درس به انگلیسی:	General English1	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ☐
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ☐	عملی ■
تعداد واحد:	۲	اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	٦٤	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

سرعت بخشیدن به خواندن متون متفاوت، همراه با درک مفهوم متن

اهداف ویژه:

- **پ) مباحث یا سرفصل‌ها:**
  - شناخت واژه‌های پرکاربرد و استعمال آن در متن.
  - آشنایی با مهارت خواندن متن به صورت اجمالی به منظور درک سریع مفهوم کلی متن(**Skimming**).
  - آشنایی با مهارت جستجو به دنبال اطلاعات خاص در متن(**Scanning**).
  - آشنایی با دستور زبان دوم در قالب متن.
  - خواندن متون مختلف جهت آشنایی با موضوع اصلی هر پاراگراف(**Main idea**).
  - نتیجه گیری پس از خواندن متون مختلف(**Reading for inference**).
  - تمرین مهارت خواندن تحلیلی(**Analytic Reading**).
  - تمرین مهارت درک کلی متن (**Product-based reading**).
  - توانایی حدس زدن مفهوم متن بر مبنای بافت زبانی(**Context**) و از روی علامات و نشانه‌های متن.
  - آشنایی با مهارت درک رئوس مطالب یک بند(**Understanding outlines**).
  - آشنایی با مهارت پیش بینی محتوای یک متن(**Predicting reading context**).
  - آشنایی با مهارت تشخیص حقایق از نظریه‌ها (**Distinguishing facts from theories**).
  - شناخت اقسام کلمه و تشخیص جایگاه آنها در متن(**Parts of speech**).
  - آشنایی با مهارت تشخیص مهمترین قسمت‌های یک متن (**Important details**).
  - شناخت علائم نگارش جهت فهم دقیق‌تر متون.
- **ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:**
- **ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):**
  - فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد
  - آزمون پایان نیم‌سال ... درصد
- **ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:**

- **چ) فهرست منابع پیشنهادی:**
- مجموعه کتاب‌های Select Reading.
- مجموعه کتاب‌های Active.
- مجموعه کتاب‌های Interactions.

•

عنوان درس به فارسی:	زبان عمومی ۲		
عنوان درس به انگلیسی:	General English2	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ☐
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ☐	عملی ■
تعداد واحد:	۲	اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	٦٤	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

خواندن و درک مطلب متون انگلیسی نسبتاً دشوار

اهداف ویژه:

- **پ) مباحث یا سرفصل‌ها:**
  - شناخت انواع بندها(توصیفی، توضیحی و ...).
  - آشنایی با متون مطبوعاتی.
  - شناخت ریشه کلمات (**Words roots**).
  - آشنایی با زبان استعاری در متون(**Figurative language**).
  - شناخت مترادف ها و متضادها.
  - آشنایی با کاربرد خاص واژگان در متن(**Word usage**).
  - شناخت واژگان هم آوا و تشخیص آنها در متن.
  - شناخت عبارت‌های اصطلاحی (**Idiomatic expression**).
  - آشنایی با مهارت شناخت مرجع ضمایر در متن.
  - آشنایی با واژگان ترکیبی (**Compound words**).
  - آشنایی با مهارت‌های تند خوانی(**Speed reading**).
  - آشنایی با مهارت استنباط نقطه نظر نویسنده متن(**Author's point of view**).
  - آشنایی با متون کلوز(**Cloze reading**).
  - آشنایی با واژه‌گان و متون آکادمیک.
  - آشنایی مقدماتی با متون نیمه تخصصی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مجموعه کتاب‌های Select Reading.
- مجموعه کتاب‌های Active.
- مجموعه کتاب‌های Interactions.

عنوان درس به فارسی:	زبان عمومی ۳		
عنوان درس به انگلیسی:	General English3	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ☐
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ☐	عملی ■
تعداد واحد:	۲	اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	٦٤	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

- آشنایی با واژه‌گان و متون دانشگاهی به زبان انگلیسی.

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- شناخت واژه‌گان دانشگاهی ۱ (**Academic Words**).
- شناخت واژه‌گان دانشگاهی ۲ (**Academic Words**).
- شناخت واژه‌گان دانشگاهی ۳ (**Academic Words**).
- شناخت واژه‌گان دانشگاهی ۴ (**Academic Words**).
- شناخت واژه‌گان دانشگاهی ۵ (**Academic Words**).
- خواندن و درک مفاهیم متون دانشگاهی ۱ (**Academic Texts**).
- خواندن و درک مفاهیم متون دانشگاهی ۲ (**Academic Texts**).
- خواندن و درک مفاهیم متون دانشگاهی ۳ (**Academic Texts**).
- خواندن و درک مفاهیم متون دانشگاهی ۴ (**Academic Texts**).
- خواندن و درک مفاهیم متون دانشگاهی ۵ (**Academic Texts**).
- خواندن و درک مفاهیم متون دانشگاهی ۶ (**Academic Texts**).
- خواندن و درک مفاهیم متون دانشگاهی ۷ (**Academic Texts**).
- خواندن و درک مفاهیم متون دانشگاهی ۸ (**Academic Texts**).
- خواندن و درک مفاهیم متون دانشگاهی ۹ (**Academic Texts**).
- خواندن و درک مفاهیم متون دانشگاهی ۱۰ (**Academic Texts**).

تبصره: با توجه به رشته‌های مربوطه، دانش پژوهان در طول ترم با متون و واژگان تخصصی همان رشته آشنا می‌شوند.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- کتب مربوط به یادگیری واژه گان دانشگاهی.
- کتب زبان تخصصی انتشارات سمت، پیام نور و دیگر مراکز دانشگاهی.

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با علم اقتصاد		
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamentals of Economics	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی دانش‌پژوهان با مفاهیم پایه و مباحث مقدماتی علم اقتصاد

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- تعریف علم اقتصاد
- موضوع و مشکل اساسی در علم اقتصاد
- رابطه اقتصاد با سایر علوم انسانی
- روش شناسی علم اقتصاد
- حوزه مطالعاتی علم اقتصاد
- مفاهیم اساسی علم اقتصاد
- انتخاب عقلائی
- هزینه فرصت
- جریان دایره‌وار درآمد
- منحنی امکانات تولید
- کارائی و عدالت توزیعی
- عرضه و تقاضا
- جریان دایره وار درآمد-مصرف
- تعادل
- منحنی تقاضا و عرضه
- مکانیسم بازار
- ویژگی‌های بازار رقابت کامل و بازار اسلامی
- انواع بازار(از بازار رقابت کامل تا انحصار کامل)
- دخالت دولت (قیمت‌گذاری، وضع مالیات)

- تولید ناخالص ملی
- تولید ناخالص داخی مفاهیم اساسی
- درآمد ملی
- قیمتهای ثابت و جاری
- مصارف بخش خصوصی
- سرمایه گذاری بخش خصوصی
- مخارج دولت
- بیکاری، رکود، تورم، رونق
- سیاستهای پولی و مالی
- بودجه
- رشد، پیشرفت و توسعه
- الگوی اسلامی‌ایرانی پیشرفت
- اقتصاد مقاومتی
- تراز پرداختها
- نظریه مزیت نسبی و مطلق در تجارت
- پول ملی، قدرت خرید و نرخ ارز
- مقایسه تطبیقی نظام‌های اقتصادی (اسلام، سرمایه داری، سوسیالیسم)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- خلیلی تیرتاشی، نصرالله، اصول علم اقتصاد ، نشر موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)،۱۳۹۳.
- منکیو، گریگوری، مبانی اقتصاد ، ترجمه عسگری، منوچهر، نشر کوهسار ، ۱۳۸۲.
- منابع کمکی:
- قدیری اصلی، باقر؛ کلیات علم اقتصاد ؛ چاپ هفتم، نشر سپهر ۱۳۷۲.
- دفتر همکاری حوزه و دانشگاه؛ مبانی اقتصاد اسلامی، نشر سمت، ۱۳۸۷.
- دادگر، یدالله ؛ رحمانی، تیمور، مبانی و اصول علم اقتصاد: کلیاتی از اقتصاد برای همه، ناشر بوستان کتاب، قم، ۱۳۸۱.

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با علم جامعه شناسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamentals of Sociology	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی اولیه دانش‌پژوهان با کلیات، اصول، مفاهیم و مسائل مهم علم جامعه‌شناسی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- جامعه‌شناسی چیست؟
- نسبت جامعه‌شناسی با سایر علوم انسانی و اجتماعی
- فرهنگ
- جامعه‌پذیری
- نظارت و کنترل اجتماعی
- کجروی اجتماعی
- نهادهای اجتماعی
- نهاد خانواده
- رسانه‌های جمعی سنتی و نوین
- تغییرات اجتماعی
- قشربندی و نابرابرای اجتماعی
- رفتار جمعی
- مطالعات جمعیتی
- علم اجتماعی مسلمین

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- پارسانیا، حمید(۱۳۹۵)، جهان‌های اجتماعی، قم، کتاب فردا، چ سوم.
- رفیع پور، فرامرز(۱۳۹۳)، آناتومی‌جامعه: مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی کاربردی، تهران، انتشار، چ نهم.
- کوئن، بروس(۱۳۹۵)، مبانی جامعه‌شناسی، مترجم: غلامعباس توسلی و رضا فاضل، تهران، سمت، چ۲۶.
- گیدنز، آنتونی(۱۳۹۶)، جامعه‌شناسی، مترجم: حسن چاوشیان، تهران، نی، چ ۱۲.
- محسنی، منوچهر(۱۳۹۳)، مقدمات جامعه شناسی، تهران، دوران، چ ۲۹.
- ابراهیمی‌پور، قاسم(۱۳۹۴)، علم اجتماعی مسلمین رویکردها و روش‌ها، فصلنامه معرفت فرهنگی اجتماعی، زمستان ۱۳۹۴، شماره ۲۵، صص۲۷-۵۱.
- دیگر کتاب‌های نگارش یافته در حوزه مبانی جامعه‌شناسی

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با علم حقوق		
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamentals of law	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با کلیات دانش حقوق و مباحث عمومی‌آن مانند شاخه ها و گرایشهای علمی‌حقوق، قواعد حقوقی و ویژگی‌های آنها، حق و تکلیف و رابطه آن دو با یکدیگر، مکاتب و دیدگاههای مختلف درباره مبانی و اهداف حقوق، نظامهای مهم حقوقی با تاکید بر نظام حقوقی ایران . اسلام، منابع حقوق، قلمرو و اجرای قاعده حقوقی و سرانجام شیوه‌های تفسیر قواعد حقوقی و فنون استنباط

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- دانش حقوق:
  - تعریف علم حقوق
  - موضوع، اهداف و روش مطالعه علم حقوق
  - رابطه علم حقوق با دیگر علوم نزدیک و مرتبط
  - تقسیم ها و شاخه‌های علم حقوق
  - دانش‌های وابسته و تلفیقی علم حقوق
- قاعده حقوقی:
  - تعریف و ضرورت حقوق
  - اوصاف و ویژگی‌های قاعده حقوقی
  - انواع قواعد حقوقی
  - موضوع قواعد حقوقی؛ حق
  - رابطه قواعد حقوقی با دیگر قواعد اجتماعی – رفتاری
- مبانی و اهداف حقوق
  - مبانی حقوق
    - مکاتب حقوق طبیعی
    - مکاتب حقوق پوزیتیویستی
    - ارزیابی و مقایسه
    - مکتب حقوقی اسلام

- اهداف حقوق
- منابع حقوق
  - در نظامهای حقوقی سکولار-بشری
  - منابع حقوق اسلام
  - منابع حقوق ایران
- قلمرو اجرای قاعده حقوقی
  - قلمرو اجرای قاعده حقوقی در مکان
  - قلمرو اجرای قاعده حقوقی در زمان
  - محدوده زمانی اجرای قاعده حقوقی
- تفسیر قواعد حقوقی و فنون استنباط (بسیار مختصر توضیح داده شود.)
  - مفهوم تفسیر
  - ضرورت تفسیر
  - انواع تفسیر

آشنایی با قانون اساسی به صورت اجمالی در حد ۲ جلسه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- دانش پژوه، مصطفی، مقدمه علم حقوق با رویکرد به حقوق ایران و اسلام، تهران، سمت
- جمعی از نویسندگان، درسنامه فلسفه حقوق، قم، انتشارات موسسه امام خمینی (ره)
- فهرست مطالعات:
- جعفری لنگرودی، محمد جعفر، مقدمه عمومی‌علم حقوق، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار
- حیاتی، علی عباس، مقدمه علم حقوق، تهران، دانشگاه امام صادق (علیه السلام)، آخرین سال انتشار
- دانش پژوه، مصطفی، مقدمه علم حقوق با رویکرد به حقوق ایران و اسلام، تهران، سمت، آخرین سال انتشار
- کاتوزیان، امیرناصر، فلسفه حقوق، تهران، شرکت سهامی‌انتشار، آخرین سال انتشار
- کاتوزیان، امیرناصر، مقدمه علم حقوق و مطالعه در نظام حقوقی ایران، تهران، شرکت سهامی‌انتشار، آخرین سال انتشار
- مقالات علمی‌معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی
-

- دانش پژوه، مصطفی، مقدمه علم حقوق با رویکرد به حقوق ایران و اسلام، تهران، سمت
- جمعی از نویسندگان، درسنامه فلسفه حقوق، قم، انتشارات موسسه امام خمینی (ره)
- فهرست مطالعات:

- جعفری لنگرودی، محمد جعفر، مقدمه عمومی‌علم حقوق، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار
- حیاتی، علی عباس، مقدمه علم حقوق، تهران، دانشگاه امام صادق (علیه السلام)، آخرین سال انتشار
- دانش پژوه، مصطفی، مقدمه علم حقوق با رویکرد به حقوق ایران و اسلام، تهران، سمت، آخرین سال انتشار
- کاتوزیان، امیرناصر، فلسفه حقوق، تهران، شرکت سهامی‌انتشار، آخرین سال انتشار
- کاتوزیان، امیرناصر، مقدمه علم حقوق و مطالعه در نظام حقوقی ایران، تهران، شرکت سهامی‌انتشار، آخرین سال انتشار
- مقالات علمی‌معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با علم روان شناسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamentals of Psychology	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی با مفهوم روانشناسی وروشهای آن. تشخیص جایگاه روانشناسی در بین سایر علوم ورابطه آن با سایر علوم بررسی رفتار موجودات زنده (به ویژه انسان) وبررسی اجمالی وکلی مباحثی که در دروس اختصاصی روانشناسی مورد بحث قرار می‌گیرد

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- فصل اول: ماهیت روانشناسی

گستره روانشناسی

خاستگاه‌های تاریخی روانشناسی

آغاز روانشناسی علمی[تجربی]

رویکردهای معاصر در روانشناسی

- رویکرد زیستی
- رویکرد رفتاری
- رویکرد روان تحلیلی
- رویکرد شناختی
- رویکرد انسان گرایی

- فصل دوم : پژوهش در روان شناسی
  - چیستی پژوهش
  - اهداف پژوهش
  - انواع پژوهش در روان شناسی
  - روش های پژوهش در روان شناسی
  - مراحل پژوهش
- فصل سوم: پایه های زیستی رفتار
  - ماهیت انسان : بدن و روان
  - مغز و رفتار
  - بخش های مختلف مغز

- مواد سازنده مغز
- سیستم اعصاب مرکزی
- سیستم اعصاب پیرامونی
- سیستم اعصاب و شکل گیری رفتار
- دستگاه خود مختار

- فصل چهارم : رشد

عوامل رشد

مراحل رشد

انواع رشد

- رشد شناختی
- رشد اخلاقی
- رشد اجتماعی:
  - رفتار اجتماعی اولیه
  - دلبستگی
  - دلبستگی و رشد بعدی
- فصل پنجم : یادگیری
  - ماهیت یادگیری
  - انواع یادگیری
  - انواع تقویت
  - پاداش و تنبیه
  - برنامه های یادگیری
  - خاموش سازی رفتار
- فصل ششم : شخصیت
  - تعریف شخصیت
  - آشنایی با نظریه‌های شخصیت
  - ارزیابی شخصیت
- فصل هفتم: آسیب شناسی روانی
  - فشار روانی
  - مقابله با فشار روانی

مقابله‌های روانشناختی

مقابله فیزیولوژیایی

  - آشنایی با اختلالات روانی
  - آشنایی با روشهای روان درمان
- فصل هشتم: چشم انداز روان شناسی اسلامی

- روان شناسی از نگاه اندیشمندان مسلمان
- فعالیت ها همزمان با روان شناسی

وضعیت کنونی و چشم انداز آینده

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- اتکینسون، ریچارد، هیلگارد، ارنست(۱۳۹۰). زمینه روانشناسی هلیگارد، ترجمه محمد نقی براهنی و همکاران، تهران:انتشارات رشد.
- وین ویتن(۱۳۹۲). روانشناسی عمومی، ترجمه یحیی سید محمدی، تهران: نشر ارسباران.
- گنجی، حمزه(۱۳۹۱). روانشناسی عمومی. تهران: نشر ساوالان .
- کتاب مبانی روانشناسی اسلامی(در حال تدوین موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره)
- **Dennicoon and John Mitterer. (2010) Introduction to psychology, Gateways to mind** and behavior.

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با علم تعلیم و تربیت		
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamentals of Education	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی دانش‌پژوهان با چیستی دانش‌های تربیتی، قلمرو، شاخه‌های مختلف و مسائل **عمده آن**

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- **چیستی تربیت، علوم تربیتی و تاریخچه آن**
- **آشنایی با مفاهیم مهم تربیتی (نظام آموزش و پرورش، نظریه تربیتی، مکتب تربیتی، تعلیم و تربیت (آموزش و پرورش)، تأدیب، تزکیه، تهذیب و ...)**
  - تعریف تربیت و عناصر اصلی آن
  - اهمیت تربیت و علوم مرتبط
  - تاریخچه علوم تربیتی
  - جایگاه علوم تربیتی در بین سایر علوم انسانی و ارتباط آنها با یکدیگر
  - علم مستقل یا هنر بودن دانش تربیت
- **ساحت‌های تربیت**
  - ملاک تعیین ساحت‌های تربیت
  - رابطه ساحت‌های تربیت با یکدیگر
  - معرفی ساحت‌های رایج تربیت: تربیت دینی، تربیت عقلانی، تربیت عاطفی، تربیت اجتماعی، تربیت اخلاقی، تربیت جنسی، تربیت زیبایی‌شناختی، تربیت بدنی، تربیت حرفه‌ای، تربیت سیاسی، تربیت اقتصادی
- شاخه‌ها و گرایش‌های علوم تربیتی
  - ملاک طبقه‌بندی گرایش‌ها
  - انواع گرایش‌ها: فلسفه تعلیم و تربیت، تعلیم و تربیت تطبیقی، جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، تاریخ تعلیم و تربیت، روان‌شناسی‌تربیتی، برنامه‌ریزی آموزشی، برنامه ریزی درسی، تکنولوژی آموزشی، راهنمایی و مشاوره، مدیریت آموزشی، آموزش و پرورش کودکان استثنایی
- مکاتب تربیتی
  - تعریف مکتب تربیتی

- تقسیم‌بندی مکاتب
- ملاک تقسیم‌بندی
- مسائل عمده در مکاتب تربیتی
- مکاتب اصلی

- موضوعات مهم در علوم تربیتی
  - اندیشه ورزی
  - دموکراسی
  - صلح
  - زن و آموزش و پرورش
  - جهانی شدن
  - توسعه
  - اصلاحات
- تعلیم و تربیت اسلامی
  - تعریف تعلیم و تربیت اسلامی
  - نظام تعلیم و تربیت اسلامی
  - گرایش‌های تعلیم و تربیت اسلامی
  - منابع تعلیم و تربیت اسلامی
  - روش پژوهش در تعلیم و تربیت اسلامی
- آموزش و پرورش جدید در ایران و چشم انداز آینده
- آموزش و پرورش ایران قبل و بعد از انقلاب
  - شکل گیری آموزش و پرورش جدید در ایران
  - آموزش و پرورش جدید در دوره پهلوی
  - مدارس اسلامی‌جدید در دوره پهلوی
  - آموزش و پرورش پس از انقلاب اسلامی
- آسیب ها و کاستی‌های آموزش و پرورش
  - پیشینه اصلاحات
  - اهمیت و ضرورت اصلاحات در آموزش و پرورش
- اصول و بایسته‌های اصلاحات

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- معنی و حدود علوم تربیتی؛ گاستون میالاره، ترجمه علی‌محمد کاردان، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- علوم تربیتی، ماهیت و قلمرو آن؛ جمعی از نویسندگان (زیر نظر علی محمد کاردان)، انتشارات سمت، تهران.
- فلسفه تعلیم و تربیت قدیم و معاصر، جان الیاس، نرجمه ضرابی
- آشنایی با دانش تعلیم و تربیت، دکتر زارعان (در دست تالیف)
- تعلیم و تربیت اسلامی: مبانی، منابع و اصول، دکتر سیدعلی اکبر حسینی

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با علم سیاست		
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamentals of Politics	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی اجمالی دانش پژوهان با مفاهیم، مبانی، مسائل و نظریه‌های دانش سیاسی و کاربردهای آن با تاکید بر نگرش اسلامی

اهداف ویژه:

از دانش پژوه انتظار می‌رود با کلیات رشته علوم سیاسی، مفاهیم رایج در علم سیاست مانند سیاست، سعادت، قدرت، حکومت آشنا شود و به بررسی اجمالی نظریات مختلف در باب مکاتب و مسائل سیاسی و نقد آن بپردازد

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مفاهیم و کلیات
  - مفاهیم: سیاست، حکومت، دولت، ملت، قدرت، اقتدار و ...
  - کلیات: تاریخ علم سیاست، گرایش‌های رشته علوم سیاسی، روش ها و رویکردها در سیاست.
    - مناسبات دانش سیاسی با دانش‌های هم پیوند
    - مناسبات دین و سیاست
    - مبانی سیاست (خداشناسی، هستی شناسی، انسان شناسی، معرفت شناسی، هدف شناسی)
    - بررسی و نقد مکاتب سیاسی
    - طبقه بندی نظام‌های سیاسی: (لیبرال دموکراسی، سوسیال دموکراسی، جمهوری اسلامی‌ایران و کارآمدی آن)
    - مسائل علم سیاست: مشروعیت، عدالت، آزادی. مردم سالاری دینی و کارامدی و...
- نظام ولایی، کارویژه ها و دلایل و شرایط

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مبانی علم سیاست، تالیف گروه علوم سیاسی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)،

- منابع فرعی
- مدنی، سید جلال‌الدین؛ مبانی و کلیات علوم سیاسی، تهران: اسلامیه، ۱۳۷۲.
- عالم، عبدالرحمن؛ بنیادهای علم سیاست، تهران: نی، ۱۳۷۳.
- حشمت‌زاده، محمدباقر؛ مسائل اساسی علم سیاست، تهران: کانون اندیشه جوان، ۱۳۷۷

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با علم مدیریت		
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamentals of Management	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنا نمودن دانش پژوهان با مفاهیم و اصول عمومی‌سازمان و مدیریت و کاربرد آن در پاسخگویی به نیازهای جامعه با توجه به شرایط موجود از نظر فرهنگی، اجتماعی، دینی و اقتصادی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات مدیریت اسلامی
- تعاریف و مفاهیم مدیریت وسازمان
- سیر تاریخی و تحول و دانش مدیریت
- سازمان و محیط
- وظایف مدیریت

- برنامه‌ریزی (ضرورت برنامه ریزی، انواع برنامه ریزی، مراحل برنامه ریزی و برنامه ریزی مؤثر)
- تصمیم گیری(مسأله یابی، انواع مسأله، فرآیند حل مسأله، روش ها و فنون تصمیم گیری موانع، تصمیم گیری عقلایی و ...)
- خلاقیت و نوآوری (ضرورت، موانع و فرآیند خلاقیت)
- سازماندهی (اصول سازماندهی، روشهای سازماندهی، حیطه نظارت، تمرکز و عدم تمرکز، طراحی واحدهای سازمانی، هماهنگی، سازوکارها و موانع هماهنگی)
- بسیج منابع و امکانات (مدیریت کاریابی، مدیریت مالی، مدیریت منابع حقوقی، مدیریت آماد و پشتیبانی، مدیریت منابع مدیریت، مدیریت منابع انسانی، مهارت‌های مدیریت، و ...)
- هدایت
  - رهبری (مفهوم رهبری، مطالعات رهبری، سبک‌های رهبری)؛
  - انگیزش (مفهوم انگیزش و نظریه‌های مطرح در انگیزش)؛
  - ارتباطات (اهمیت و فرآیند ارتباطات، انواع ارتباطات و موانع ارتباطات)
  - کنترل و نظارت (ضرورت کنترل، فرآیند کنترل، معیارها و ضوابط کنترل، عوامل مؤثر در کنترل، موانع و مشکلات کنترل)

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

اصلی:

- اصول مدیریت، علی رضائیان؛
- مبانی سازمان و مدیریت، علی رضائیان؛
- مدیریت در سازمان‌ها، محسن منطقی؛
- اصول و مفاهیم اساسی مدیریت، محمد عباس زادگان؛
- فرعی:
- تبیین مفهوم مدیریت اسلامی، محمد تقی مصباح یزدی
- مبانی مدیریت اسلامیو الگوهای آن، انصاری محمد علی
- تئوری‌های مدیریت و مدل‌های سازمان، منوچهر کیا
- مدیریت عمومی، مهدی الوانی

- *The knowing organization use information to construct meaning, create knowledge and make decisions, Chun Wei.*
- *Organizational communication approach and processes, Miller , katherine, 1959*
- *Classics in management, Merril, Harwood F.*
- *The management of organizations: strategy, structure, behavior, Barney, jay B.*

عنوان درس به فارسی:	آشنایی با عرفان اسلامی		
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamentals of Islamic Mysticism	نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:		پایه ☐	نظری ■
دروس هم‌نیاز:		تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ■	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی با مبانی و اصول عرفان اسلامی، تبیین موضوع، روش، مسائل و برخی اصطلاحات به همراه شناخت برخی آثار برجسته عرفان اسلامی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- تعریف عرفان و تصوف
- رابطه عرفان و تصوف
- شاخصه‌های عرفان اسلامی
- خاستگاه عرفان اسلامی
- ابعاد عرفان اسلامی(نظری، عملی، ادبی و...)
- موضوع، روش، غایت و مسائل عرفان نظری
- موضوع، روش، غایت و مسائل عرفان عملی
- رابطه عرفان نظری و فلسفه
- رابطه عرفان عملی و اخلاق
- ادوار عرفان اسلامی
- کتاب‌شناسی توصیفی عرفان اسلامی
- رابطه عرفان و عقل
- رابطه‌ی عرفان و دین اسلام
- بررسی وحدت وجود عرفانی
- بررسی آموزه انسان کامل در عرفان
- چینش نظام هستی در عرفان نظری

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- در جستجوی عرفان اسلامی، علامه محمد تقی مصباح یزدی
- اصول و مبانی عرفان نظری، سید ید الله یزدان‌پناه
- آشنایی با مجموعه عرفان اسلامی، علی امینی‌نژاد
- مبانی و فلسفه عرفان نظری (علی امینی‌نژاد و دیگران)
- اصول و مبانی عرفان عملی در اسلام، احمد حسین شریفی
- سیر و سلوک ، طرحی نو در عرفان شیعی، علی رضایی تهرانی
- عرفان اسلامی‌در متون عالمان شیعی، محمد فنائی اشکوری
- تمهید القواعد، صائن الدین ترکه
- فصوص الحکم، محیی الدین عربی